Trăiască 23 August!

Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

24 PAGINI • 1 LEU • ANUL XII • DUMINICĂ 20.VIII.1967

Nr. 28 — 29

**„Aduceți-vă aminte
de vechea noastră vitejie,
căci ocazia de acum
este frumoasă
și de o vom pierde
anevoe
o vom mai căpăta...
Aduceți-vă aminte
de cruzimea vrăjmașului
care nu iartă
niciodată pe cei biruiți,
cu atît mai puțin
pe cei ce s-au revoltat !...
A venit vremea
să ne luptăm puternic
pentru libertate,
iar mai cu seamă
pentru cinstea legii,
ca să dovedim Turcilor
că de ne-au călcat ei
mai înainte patria
a fost numai
din cauza neunirii noastre".**

MIHAI VITEAZUL

**„...Sufletu-mi te slăvește încă,
înzeită libertate,
și deși oamenii sîngiurilor au învelit
cu maramă neagră dulce fața ta,
cred că va veni ziua fericită,
ziua izbîndirii,
cînd omenirea întreagă
se va scula spre a sfîșia acest văl
și dușmanii toți se vor împietri
la vederea sorelui tău de lumină.
Atunci nu va mai fi nici un rob,
nici nație roabă,
nici un stăpîn pe altul,
ci domnirea Dreptății și Frăției !
Aceste cuvinte ce-am dat de deviză
nației mele va domni lumea ;
atunci, așteptarea,
visarea vieții mele se vor împlini ;
atunci toți românii vor fi una
și liberi și frați !
Vai ! Nu voi avea noroc de a vedea
această zi,
deși eu asemeni am muncit
și am pătimit pentru dreptate
și cel din urmă al meu cuvînt
va fi încă un imn ție,
țara mea mult dragă !"**

NICOLAE BALCESCU

**„Focul luptei naționale
și sociale
a ars necontenit,
cînd cu vîlvătăi care făceau
pe asupritori să se cutremure,
cînd mai potolit,
ca apoi să se înteţească
și mai puternic.
Multe pagini glorioase
a înscris poporul român în lupta
pentru libertate și socialism.
Graiul nu poate reda
măreția acestor lupte ;
ele adeveresc
și vor adeveri peste veacuri
vitalitatea
și înțelepciunea poporului nostru
care, trecînd prin grele încercări,
a rămas neclintit
și a prins de fiecare dată
noi puteri,
ridicîndu-se,
asemenea stejarului după furtună,
și mai mîndru spre soare".**

NICOLAE CEAUȘESCU

August-septembrie 1944 — demonstrație spontană a locuitorilor unei comune din Transilvania în cinstea trupelor române eliberatoare

SIMULTAN CU 200 DE STUDENȚI DESPRE „VIAȚA STUDENȚEASCĂ"

PREOCUPATĂ DE CONTINUA ÎMBUNĂTĂȚIRE A CONȚINUTULUI ȘI FORMEI REVISTEI NOASTRE, REDACȚIA A ORGANIZAT ÎN RÎNDUL STUDENȚILOR O ANCHETĂ PRIVITOARE LA ACESTE PROBLEME. AU FOST INVITAȚI SĂ-ȘI SPUNĂ PĂREREA 200 DE STUDENȚI DIN TOATE CENTRELE UNIVERSITARE. DAR, SĂ LE DĂM CUVÎNTUL :

CITIM FRECVENT „VIAȚA STUDENȚEASCĂ" !

De la bun început am constatat cu satisfacție că marea majoritate a celor chestionați citesc cu regularitate revista noastră. La întrebarea **„Citiți frecvent revista „Viața studențească"?"** numai 8 răspunsuri din 200 au fost radical negative, în timp ce alți 12 studenți au arătat că nu citesc revista decît accidental. Restul de 180 de studenți au declarat că sînt cititori frecvenți ai revistei noastre. Publicăm rezultatul acestui „scrutin" cu certitudinea că fiecare student chestionat a fost sincer.

DIFUZAREA DEFICITARĂ — INAMICUL PUBLIC NR. 1

Numai doi studenți au motivat că nu citesc revista datorită interesului scăzut pe care îl prezintă aceasta. Restul celor ce nu obișnuiesc să o citească motivează prin deficiențele de difuzare. **„Am primit întotdeauna numere vechi"** se plînge Florea Elena din anul IV I.M.F. București, în timp ce Anna Mihaly de la I.M.F. Tg. Mureș arată că adeseori nu a primit revista, deși s-a abonat cu regularitate.

„Revista poate fi găsită mai repede la chioșcurile de ziare decît la cel ce se ocupă cu abonamentele" ne scrie Emilia Petruț din Timișoara, iar Marica Silvia din București arată că **abonamentele la numerele de vară nu sînt de obicei onorate !**

Deficiențele de difuzare aparțin unei duble categorii de cauze. Pe de o parte într-o serie de centre universitare (Iași, Cluj, Timișoara, Galați, Tîrgu-Mureș, Brașov) organele locale ale poștei creează cu regularitate neînțelegeri și greutăți cu privire la transportul revistei de la sediul oficiului P.T.T. la institute sau la abonați ; **deși revista trebuie să ajungă la studenți SÎMBĂTĂ în jurul orei 12, de multe ori, datorită comodității lucrătorilor din serviciile locale de difuzare a presei, abonamentele ajung în institute abia LUNI, și nu o dată MARȚI.**

Serioase defecțiuni în organizarea difuzării revistei au manifestat și unele consilii ale asociațiilor studențești din centre universitare ca Iași, Tîrgu-Mureș, Brașov și chiar București. În repetate rînduri redactori ai revistei noastre au găsit în sediile asociațiilor studenților teancuri întregi de abonamente care așteptau de zile sau chiar săptămîni întregi „efortul" cuiva de a le difuza studenților ! **SE IMPUNE CA ASOCIAȚIILE STUDENȚILOR SĂ PRIVEASCĂ CU TOATĂ SERIOZITATEA PROBLEMA DISTRIBUIRII OPERATIVE A REVISTEI**, experiența unor centre universitare (Craiova, Petroșani) și a unor institute (I.M.F. Timișoara, I.P.G.G. București) dovedind că atunci cînd există bunăvoință numerele revistei ajung în fața cititorilor chiar în ziua apariției. Numai în acest fel revista noastră își poate îndeplini în mod eficace sarcinile de informare promptă a masei de studenți, **numai așa se poate realiza cu adevărat osmoza spirituală între cititori și colectivul redacțional.** Pe de altă parte **CONSILIILE ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI AU DATORIA DE A TRAGE LA RĂSPUNDERE ORGANELE LOCALE ALE POȘTEI CARE NU-ȘI ÎNDEPLINESC CU CONȘTIINCIOZITATE OBLIGAȚIILE PRIVIND DIFUZAREA REVISTEI, DE A SEMNALA DE ÎNDATĂ REDACȚIEI DEFICIENȚELE CARE SE IVESC ÎN ACTIVITATEA ACESTOR ORGANE.**

CE IMPRESIE V-A LĂSAT LECTURA REVISTEI?

Pentru redacție a constituit o reală bucurie faptul că marea majoritate a studenților chestionați s-au declarat satisfăcuți de calitatea revistei și mai ales de progresele calitative înregistrate în ultimul timp. **„În acest an universitar revista a crescut în calitate, abordînd mai multe probleme interesante"** scrie Pompilia Bogdan de la I.M.F. Timișoara.

Iordan Ion din Craiova arată că **într-un număr destul de mic de pagini revista noastră tratează probleme numeroase din diverse domenii, ceea ce o face deosebit de agreabilă.**

„M-a satisfăcut atitudinea curajoasă a revistei în semnalarea aspectelor negative ale vieții universitare" declară Florian Burtescu de la Institutul de construcții din București.

PESTE 150 DE RĂSPUNSURI AU CALIFICAT REVISTA DREPT BUNĂ, CIRCA 30 DECLARÎND CĂ ESTE O REVISTĂ ACCEPTABILĂ SAU MENȚIONÎND UNELE REZERVE, PE CARE DE ALTFEL REDACȚIA LE CONSIDERĂ PE DEPLIN JUSTIFICATE. Sînt semnalate cu mult spirit de discernămînt o serie de deficiențe în conținutul revistei. Astfel Rodica Popescu din București observă că **ÎN PAGINILE REVISTEI ÎȘI FAC LOC PREA DES UNELE PROBLEME ARIDE, LIPSITE DE INTERES PENTRU MAREA MAJORITATE A STUDENȚILOR (PROBLEME ORGANIZATORICE).** Grigore Popa de la I.A.T.C. București semnalează **MODESTIA IDEATICĂ A UNORA DINTRE ARTICOLELE APĂRUTE ȘI INEGALITATEA CALITATIVĂ ÎNTRE DIVERSE NUMERE ALE REVISTEI.**

Majoritatea deficiențelor semnalate sînt reale și erau deja în atenția redacției, care se străduiește număr de număr să satisfacă exigențele tuturor cititorilor săi. Numerele viitoare ale revistei vor căuta să elimine deficiențele semnalate, ținînd seama de opiniile exprimate cu ocazia acestei anchete.

GRAFICA — UN PUNCT NEVRALGIC. PE CÎND O HÎRTIE DE CALITATE ?

Numai 35 de studenți au apreciat ca satisfăcătoare, fără rezerve, prezentarea grafică a materialelor apărute și a revistei în general, semnalînd totuși necesitatea unei hîrtii de mai bună calitate.

Restul de 165 au exprimat unele păreri defavorabile cu privire la grafica revistei, semnalînd **PLATITUDINEA ILUSTRAȚIEI PENTRU UNELE NUMERE ȘI SĂRĂCIA MATERIALULUI FOTOGRAFIC ȘI ILUSTRATIV ÎN UNELE CAZURI, PRECUM ȘI INEGALITATEA CALITATIVĂ ÎN PREZENTAREA GRAFICĂ A UNOR NUMERE DIFERITE SAU CHIAR ÎNTRE PAGINILE DIFERITE ALE ACELUIAȘI NUMĂR.**

„Grafica primei pagini nu atrage de loc. Altă hîrtie nu s-ar găsi oare ?" (Roxana Holban — București). **„Uneori se ocupă prea mult loc cu anumite desene mult prea banale"** (Radu Viorel — București). **„Fotografiile și ilustrațiile ar putea fi mai numeroase și mai clare. Vezi hîrtia !"** (Chiriac Ana — Iași). **„S-ar putea îmbunătăți paginația și grafica. Mai multe ilustrații, vignete, fotografii, ar atrage mai mulți cititori. Chiar prima pagină ar putea fi îmbunătățită printr-un desen mai semnificativ, decent dar atrăgător"** (Raiciu Teodor — București).

Este îmbucurător faptul că aproape toate răspunsurile sesizează totuși creșterea calitativă a prezentării grafice a revistei, observînd în același timp **largile posibilități de evoluție ale acesteia în eventualitatea folosirii unei hîrtii de calitate superioară**, care ar permite să se conceapă o machetă și o ilustrație mai îndrăznețe, o fotografie mai clară.

CE RUBRICI V-AU PLĂCUT MAI MULT ?

Majoritatea răspunsurilor indică drept rubrici preferate anchetele pe teme de morală și educație, foiletoanele, pagina de magazin ETC, pagina externă, cronica microbistului.

Astfel 30 la sută din cititori preferă rubrica ETC, 20 la sută citesc în primul rînd paginile de anchetă pe teme de educație, în timp ce 25 la sută dintre ei manifestă un interes deosebit pentru „Cronica microbistului".

Restul preferințelor sînt împărțite între rubrica „Animatori universitari", pagina externă, pagina de cultură „Relief" și Microinterviul săptămînii.

Multe răspunsuri acordă în paralel o atenție deosebită paginilor de știință, considerate în ultimul timp ca foarte atractive și bine informate.

AR FI BINE DACĂ...

Foarte multe dintre răspunsuri opinează pentru acordarea unei atenții sporite problemelor de morală, solicitînd intens reintroducerea rubricii „Confidențe".

Moda (feminină în primul rînd) este indicată, de asemenea, cu persistență ca rubrică de permanentă necesitate. Alte solicitări se referă la tratarea mai vastă a problemelor științifice de interes general, a activității științifice a studenților. Aproape fiecare al doilea participant la ancheta noastră și-a exprimat dorința de a găsi în paginile revistei cît mai multe aspecte interesante din viața studenților din alte țări, din lupta tineretului și studenților din țările capitaliste (Eugen Frățilă din Brașov, Mincă Marin din București, Șerban Ionel din Galați și alții).

Problemele culturale ocupă un loc central în sfera interesului altor studenți, care au solicitat apariția mai frecventă în paginile revistei a unor materiale de critică și istorie a diverselor domenii ale artei. Sînt solicitate, de asemenea, cronici active, cuprinzătoare ale spectacolelor teatrale și cinematografice, precum și ale manifestărilor de artă plastică sau muzicale.

CONCLUZII

Remarcînd inalta ținută intelectuală a revistei, contribuția ei activă la formarea profilului spiritual al intelectualului de mîine, studenții care au participat la „simultanul" organizat de redacția noastră au exprimat aproape unanim dorința ca viitoarele apariții ale „Vieții studențești" să se înscrie pe aceeași linie, marcînd un drum mereu ascendent. Indiferent de preferința pentru unul sau altul din genurile publicistice, de dorința subiectivă de a citi anumite materiale cititorii s-au pronunțat în masă pentru o permanentă adîncire a profilului intelectual al revistei, pentru continua extindere a coordonatelor spirituale pe care se plasează actualmente.

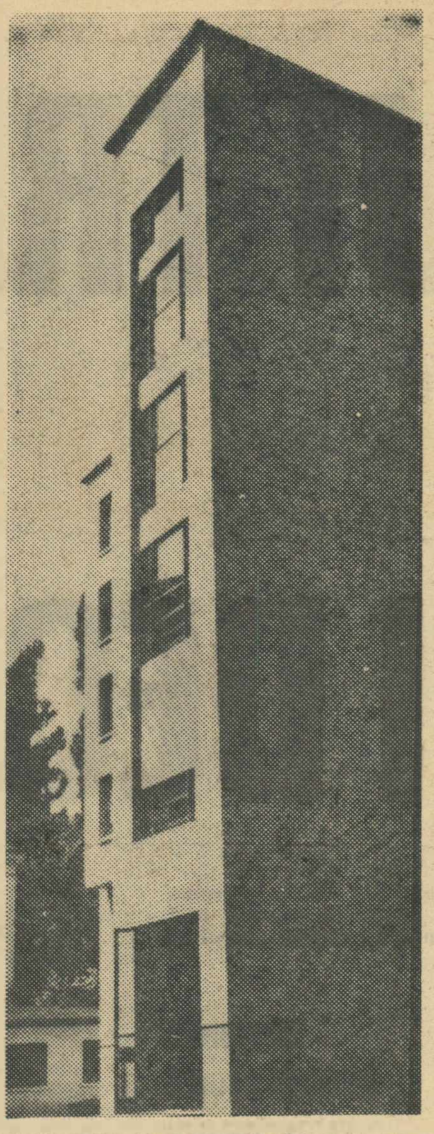
Colectivul redacțional își exprimă satisfacția pentru faptul că acest sondaj al opiniei publice studențești referitor la revista noastră a reușit să adîncească, să concretizeze și să îmbogățească orientarea tematică ce va sta la baza viitoarei sale activități.

Sperăm că lunile viitoare vom primi din partea cititorilor tot mai multe propuneri și păreri referitoare la revista noastră.

VIAȚA STUDENȚEASCĂ

SALT PE 7 TREPTE

Pe lingă construcțiile universitare deja existente, numai în perioada anilor 1960—1967 s-au construit pentru studenți 150 631 m p spații de învățămînt, cămine pentru încă 30 918 locatari, cantine cu o capacitate de 30 584 locuri, în valoare totală de 923 637 000 lei. O sumă apropiată de aceasta a fost investită pentru utilarea cu aparatură de înaltă tehnicitate a laboratoarelor și a clinicilor studențești construite în acești ani, pentru mobilarea spațiilor de învățămînt și a cantinelor, pentru asigurarea unui confort exemplar în cămine.

Vara, cînd obișnuiții locatari ai căminelor studențești se bronzează pe țărmul mării ori umplu de „olalariuri" țăriile codrilor de brad, camerele lor capătă, în unele orașe, altă destinație : sînt puse la dispoziția turiștilor străini. Recent, într-unul din ele, semnatarul acestor rînduri a discutat cu un grup de îndrăgostiți de plaiurile românești, sosiți din diferite țări ale Europei. Fără excepție, ei au declarat că, în afară de marile frumuseți naturale ale României și de proverbiala ospitalitate a locuitorilor săi, **i-au impresionat ritmul uluitor al dezvoltării industriale și, în aceeași măsură, grija continuă manifestată de partid și guvern pentru asigurarea unor condiții optime de studiu și viață tineretului nostru universitar.** Sînt semnificative cuvintele unui profesor din München, oaspete al țării noastre și înainte de război, care, după ce a amintit că a vizitat orășelele universitare din Cluj, Timișoara și București, a spus : **„E tot ce-și poate dori un tineret studios. Ați realizat colosal de multe, ați construit enorm. Cred că în această privință drumul parcurs de România între cele două vizite ale mele poate fi asemuit cu zborul omului, de pe pămînt, adică de la zero metri pînă în depărtările miraculoase ale cosmosului. E, într-adevăr... înălțător."**

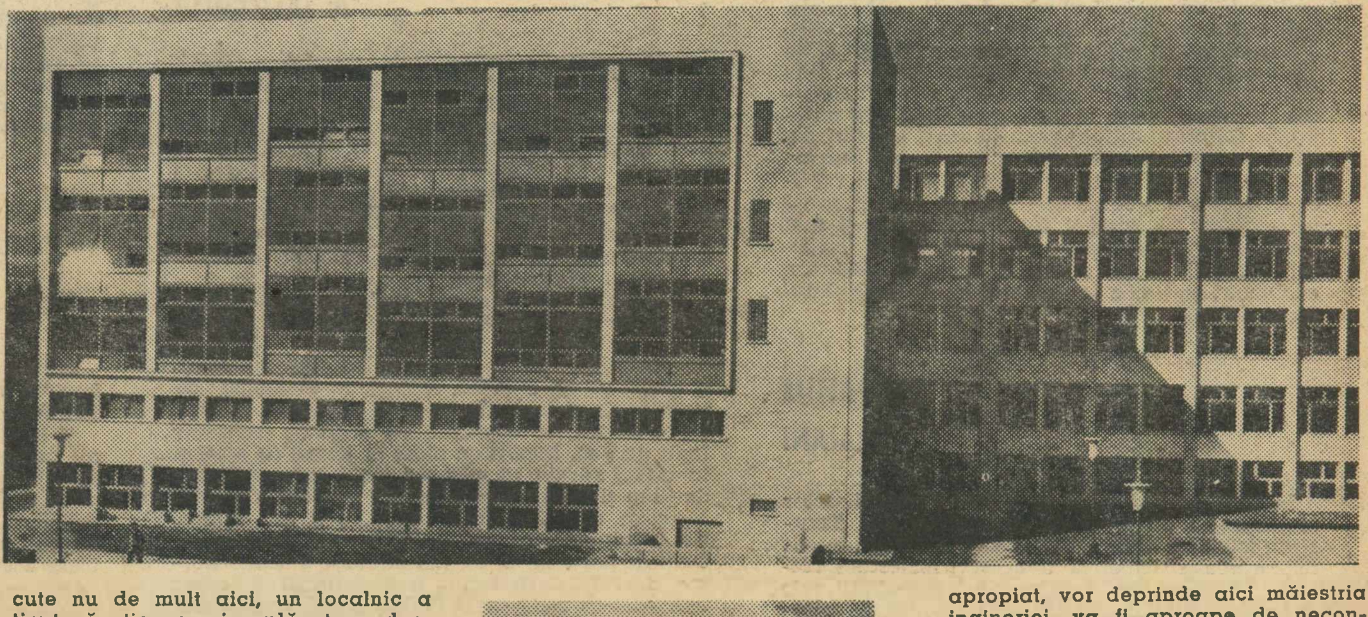
De la aceste certitudini pornește și ideea reportajului. Ne-am propus însă, pentru o retrospectivă a celor realizate de curînd, direct sub ochii noștri, să ne ocupăm doar de cei șapte ani ai celui de-al șaptelea deceniu.

UN RAID RETROSPECTIV SAU DACA AM FI VRAJITORI...

Să ne închipuim un oraș ai cărui locuitori au vîrsta medie abia cu puțin peste 20 de ani... Pe aleile orașului, în parcuri, în clădiri, pe terenurile sportive răsună glasurile lor vesele, frînturi de cîntece, rîsete. E un oraș cu sute de clădiri, dintre care multe au cinci și șase etaje ; numai spațiile de învățămînt ocupă aici peste 150 000 de metri pătrați... Noaptea tinerii se adună în cele 78 de cămine, fiecare cu cîte patru etaje și cu o capacitate de 400 de locuri. Luminile celor 15 cantine s-au stins. Au rămas aprinse lămpile cu neon de pe alei, în a căror lumină albăstruie apa fîntînilor arteziene șoptește stelelor o poveste nedeslușită...

Așa ar arăta un mare oraș studențesc, dacă... am fi vrăjitori. Într-o asemenea ipostază nu ne-ar rămîne decît să adunăm din cele patru colțuri ale țării tot ce s-a construit pentru studenți în ultimii șapte ani, lăsînd deoparte ce s-a clădit înainte de actualul... deceniu, și orașul ar fi gata. Ar fi gata, pentru că toate cartierele sale există realmente în cele 15 centre universitare, pentru că în ele pulsează viața locuitorilor lor, pentru că aici există deja tradiții și chiar... istorie, perpetuate de 7 ani din promoție în promoție. Dar, cum nu sîntem vrăjitori și cum totuși dorim să vizităm orașul studențesc construit din 1960 încoace, ne vom mulțumi să facem cîte un scurt popas în cîteva din „cartierele" sale...

TIMIȘOARA. Aici, pe malul Begăi, între plopi și sălcii pletoase, a răsărit un orășel cu blocuri colorate, dintre care țîșnește zveltă clădirea universității, proiectînd spre cer două siluete îngemănate : Eminescu și Bălcescu, pictați în mozaic pe un întreg perete, de la temelie și pînă la acoperiș. „Treptele" pe care e așezat, cu temeinicie, orășelul, sînt repezi, avîntate : 1) 1960—1965 : 29 047 m p clădiri —spații de învățămînt ; cămine pentru 2 287 studenți ; o cantină cu 1 500 locuri. 2) 1966 : căminul pentru 1 188 studenți ; o cantină cu o capacitate de 3 000 locuri. 3) 1967 : cămine pentru 792 de studenți. Alte două cămine pentru încă 800 de studenți vor fi date în folosință în 1968.

CLUJ. Cu prilejul unei deplasări făcute nu de mult aici, un localnic a ținut să știe ce mi-a plăcut cu deosebire în orașul de la poalele Feleacului. „Grădina botanică și tîrgușorul studențesc", i-am răspuns, pe deplin convins că oricine în locul meu ar fi avut aceleași preferințe. Într-adevăr, întrebînd la rîndu-mi mai mulți cunoscători ai Clujului, am căpătat un răspuns asemănător.

Construit într-o ambianță de o rară frumusețe, cu cămine clădite într-o formă arhitecturală ingenioasă, cu o cantină uriașă, despre care un entuziast afirma, exagerînd desigur, că poate deservi cu multă ușurință zece milioane de studenți pe zi, complexul studențesc clujean se impune ca unul dintre cele mai frumoase din țară. În afară de căminele pentru încă 3 542 persoane și de cantina pentru 3 000 de studenți construite în complex în acești 7 ani, merită semnalată și o altă categorie de construcții realizate în aceeași perioadă, și anume cea destinată sălilor de cursuri, laboratoarelor, bibliotecilor : în 1960—1965 s-au construit 8 279 m p, în 1966 încă 11 760 m p (clinicile veterinare de la Institutul agronomic, noile localuri ale Facultății de construcții și ale celei de Stomatologie, precum și un pavilion de sculptură la Institutul de arte plastice), iar anul acesta sînt spre terminare alți 6 100 m p destinați lărgirii spațiului Institutului agronomic. Comentariile sînt de prisos.

IAȘI. O situație identică întîlnim și în această „mică Romă", cum denumise urbea cu cîteva sute de ani în urmă un ilustru călător din țările Apusului. Pentru edificare, înșiruim aceleași „banale" dar atît de expresive cifre : din 1960 pînă în 1967 s-au construit 47 242 m p spații de învățămînt, cămine pentru 5 966 studenți, cantine cu o capacitate de 4 700 locuri. Pe malul Bahluiului, în noul cartier Tudor Vladimirescu, e în toi construcția unui mare complex social pentru viitorii ingineri : o cantină pentru 3 000 de persoane și 8 cămine cu cîte 4 nivele. 3 dintre ele își vor deschide porțile chiar în acest an. Cine a spus oare că moldovenii sînt „domoli" ?

CETATEA DE PE VECHEA ALBIE A DÎMBOVIȚEI

Nu ne-am mai oprit în celelalte „cartiere" ale orașului studențesc. Am făcut-o cu alte prilejuri, în numeroase numere are revistei noastre.

Cu toate acestea, ne vedem nevoiți să arătăm că în unele centre universitare șantierele viitoarelor construcții studențești bat pasul pe loc, aducînd o notă discordantă în avîntul general. Cauza ține în primul rînd de organizarea defectuoasă a muncii. Așa se întîmplă pe șantierul de extindere a Institutului de științe economice „V. I. Lenin", unde lucrările nu se desfășoară anul acesta conform graficelor și planurilor stabilite, deși anul trecut acesta era un șantier fruntaș, sau pe șantierele Institutului agronomic din Cluj și ale Institutului politehnic din Iași, unde situația e asemănătoare. Firește, în cazul unor șantiere (Iași) de vină sînt și furnizorii (Întreprinderea de industrie locală Fălticeni și Întreprinderea metalurgică a industriei locale Rădăuți) care nu onorează la timp comenzile, determinînd întîrzierea predării construcțiilor către beneficiar. Cu prilejul altei vizite prin orașul studențesc cu 15 cartiere, am dori să avem de spus peste tot numai lucruri îmbucurătoare.

Facem un ultim popas la București, unde în aceiași 7 ani s-au construit 30 177 m p spații de învățămînt, cămine pentru 10 551 de studenți, cantine cu o capacitate de 8 884 locuri. De asemenea, tot în Capitală sînt în construcție alte edificii universitare de amploare, din rîndul cărora se distinge viitorul local al Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej", început în urmă cu trei ani. Pentru cei care, în viitorul apropiat, vor deprinde aici măiestria ingineriei va fi aproape de neconceput ideea că în locul blocurilor elegante, în locul amfiteatrelor impunătoare, al holurilor late de 8 metri, pardosite cu dale de marmură, se întindea un teren pe jumătate mlăștinos, de pe care, la început, constructorii au trebuit să cosească pe ici, pe colo... papura și stuful. Pe aici, se spune, era vechea albie a Dîmboviței...

Mai aflu că viitorul local al Politehnicii, al cărui proiect a fost realizat de Institutul de proiectări din București, va cuprinde 7 profile principale, destinate unui număr de peste 10 000 de studenți. Ne putem imagina amploarea acestei uriașe cetăți universitare, enumerînd doar spațiile cîtorva din viitoarele profile : mecanică — 30 000 m p ; învățămînt general — 30 000 m p ; electrotehnică — 38 000 m p. „Corpul bară", cum este numit pe șantier corpul de clădiri 1ABC datorită formei sale, va fi dat în folosință chiar anul viitor.

...Ajunși către sfîrșitul vizitei noastre prin orașul universitar, clădit pe cele 7 trepte ale celor 7 ani, de unde am putut privi, cu legitimă curiozitate, și în tolba cu daruri pe care ne-o rezervă viitorul, inimile ni se umplu de mîndrie și recunoștință. Cifrele, materializate în kilometri întregi de zidărie, prilejuiesc o comparație fabulatorie... O veche legendă spune că pentru a-și aduce pe pămînt iubita, pe Lumina, fiica Soarelui, un voinic a clădit pînă la ea, din piatră, cu perseverență și curaj, mii de trepte. Dincolo de fabulație, legenda străbunilor face parte din realitatea anilor noștri. Sîntem pe treptele de sus. Și mergem mai repede decît în legendă pentru că, de astă dată, Voinicul își clădește treptele spre Soare lucrînd cot la cot cu Lumina lui.

Dragomir HOROMNEA

GLORIA LUI TRAIAN ȘI GENIUL LUI DECEBAL

ENIGMATICA RUINĂ DIN STEPA DOBROGEI

Mergînd pe şoseaua care de la Constanţa duce spre Ostrov, după ce a trecut de Cobadin şi de Cocargea, de-a curmezişul roditoarei stepe a Dobrogei, călătorul zăreşte în depărtare, ridicîndu-se deasupra orizontului, forma ciudată a unei movile de piatră, cu pereţii verticali ca ai unui turn, cu acoperişul rotund ca al unei cupole. Este ruina vestitului Monument de la Adamclisi.

Situată pe un podiş dominant din marginea de nord a comunei Adamclisi, această ruină a atras atenţia încă din veacurile trecute prin masivitatea sa impunătoare şi prin caracterul său enigmatic. Călătorii străini care au avut prilejul s-o vadă pe vremea stăpînirii otomane au semnalat-o în scrierile lor şi au căutat să-i dea o explicaţie, socotind-o drept mausoleu al unui general necunoscut, fie roman, fie din vremuri şi mai vechi. Alţii presupuneau că ar fi fost o fortificaţie. Turcii de pe atunci îi spuneau „Biserica cu Omul", pe limba lor **adam-clisi**, de unde şi numele satului vecin.

TROPAEUM TRAIANI

În 1882, curînd după ce a fost numit director al Muzeului Naţional de Antichităţi din Bucureşti, istoricul GRIGORE TOCILESCU a început explorarea sistematică a acestui maiestuos vestigiu al trecutului. Este meritul sagacităţii sale de a fi stabilit cel dintîi, încă înainte de săpături, adevărata destinaţie a monumentului: aceea de **trofeu** ridicat în amintirea unei victorii **romane**. Săpăturile i-au confirmat de la început părerea prin descoperirea unor fragmente din inscripţia dedicatorie a monumentului, din care reieşea că era vorba în adevăr de un trofeu închinat zeului armatei romane **Mars Ultor** („Marte Răzbunătorul") de către împăratul Traian, în anul 109 e.n., pentru slăvirea unei mari biruinţe. Ceea ce a rămas din inscripţie nu precizează împotriva cui a fost obţinută biruinţa, dar data monumentului, ridicat la numai trei ani după cucerirea Daciei, arată clar că e vorba de complexul războaielor cu Decebal, deducţie perfect sprijinită de tipurile dacice de pe sculpturile Monumentului. Pe baza acestor descoperiri, Tocilescu a localizat şi oraşul pomenit în izvoare cu numele simplu **Tropaeum**, identificîndu-l cu cetatea ale cărei întinse resturi se văd la mică distanţă de monument, în vale, şi completîndu-i numele în **Tropaeum Traiani** („Trofeul lui Traian"), deocamdată numai ipotetic. Dar, cu prilejul săpăturilor pe care le-a întreprins şi în cetate, perspicacitatea cercetătorului român a fost încununată de un nou succes: a găsit o inscripţie din vremea lui Traian, din anii 115—116, precizînd că locuitorii acestui oraş se numeau cu adevărat **Traianenses Tropaeenses.** Cercetările lui au mai dus la descoperirea, chiar lîngă Trofeu, a unui mausoleu şi a unui altar cu o inscripţie dedicată ostaşilor romani morţi într-o bătălie, semn că bătălia comemorată de Trofeu a avut loc chiar la Adamclisi.

Prin descoperirile sale, Tocilescu dăduse de cheia enigmei. Nu mai încăpea nici o îndoială că Monumentul de la Adamclisi, cu celelalte ruine din preajma sa, reprezenta, în însuşi cuprinsul patriei noastre, ceea ce faimoasa Columnă Traiană era în mijlocul Romei: o mărturie concretă a unei glorioase pagini din istoria imperiului roman, care pentru populaţia română mai însemna, după cum spunea Tocilescu, „actul ei de naştere".

IMAGINEA RECONSTITUITĂ A TROFEULUI

Explorarea Monumentului triumfal a durat 12 ani. Pentru studierea construcţiei sale şi a pieselor sale sculptate, Tocilescu a făcut apel la colaborarea celor mai calificaţi specialişti din acel timp: arhitectul vienez G. NIEMANN şi arheologul O. BENNDORF. Istoricul român şi-a rezervat conducerea explorărilor, studiul epigrafic şi interpretarea istorică. Rezultatele muncii lor comune au fost publicate într-o monografie luxoasă, apărută la Viena în 1895, cu o ediţie română şi una germană.

Reconstituirea imaginii Monumentului făcută atunci de Niemann a rămas, în liniile sale generale, fundamentală pînă azi, studiile ulterioare neaducîndu-i decît îmbunătăţiri de amănunt. E vorba de un cilindru colosal, în diametru de circa 30 m şi înalt de circa 11 m, avînd la bază şapte trepte, iar deasupra un acoperiş tronconic înalt de 6 m, învelit cu plăci în formă de solzi şi în vîrful căruia se afla un soclu exagonal gros de 10 m şi înalt tot pe atîta. Pe o latură a acestui soclu se afla inscripţia amintită a lui Traian. Deasupra soclului se înălţă trofeul propriu-zis, înalt de peste 11 m, format din şase blocuri enorme şi sculptat în forma unui trunchi de copac îmbrăcat cu arme luate de la învinşi. Acesta este „Omul", la care face aluzie numele „Adamclisi". Înălţimea totală a Monumentului era de circa 40 m, din care ruina de azi mai păstrează cam 12 m. Toate piesele erau de calcar. Corpul cilindric consta dintr-o umplutură compactă de frînturi mici de piatră prinse într-o masă de mortar, îmbrăcată cu un parament de blocuri tăiate, dintre care unele erau sculptate. Din toate blocurile s-au păstrat la locul lor numai treptele de la bază şi cîteva piese din rîndurile inferioare ale paramentului. Restul s-au prăbuşit în decursul veacurilor. Printre piesele găsite cu ocazia săpăturilor făcute la baza ruinei se numără din fericire cele mai importante: blocurile mari ale trofeului propriu-zis („Omul"), trei statui de captivi barbari care fuseseră aşezate la baza acestui trofeu, şi majoritatea pieselor sculptate ale paramentului.

SCULPTURILE ÎN RELIEF

Piesele sculptate în relief — care, după ce au fost duse într-o vreme la Bucureşti, în prezent s-au întors la Adamclisi în vederea expunerii lor într-un muzeu local — alcătuiesc două grupuri. Unul constă din creneluri care se aflau la cornişa corpului cilindric şi care reprezintă diverse tipuri de prizonieri barbari, legaţi de cîte un copac. Cercetările au stabilit că aceste piese erau la origine în număr de 26, dintre care se păstrează azi 23. Celălalt grup de sculpturi forma o friză de metope care înconjura corpul cilindric ca un brîu. Metopele reprezintă scene de lupte între romani şi barbari. Ele erau în număr total de 54, dintre care azi se păstrează întregi 49. Metopele erau înconjurate de pilaştri şi chenare sculptate cu motive vegetale spirale.

Metopele şi crenelurile prezintă o deosebită importanţă, atît prin subiectul reliefurilor lor, referitor la împrejurările istorice de care se leagă Monumentul, cît şi prin arta lor provincială, de un aspect cu totul original. Contrastul dintre rusticitatea execuţiei lor şi rafinamentul pe care îl denotă construcţia arhitectonică a Trofeului se explică prin faptul că, pentru ornamentarea cu scene figurate, arhitectul antic n-a apelat la artişti calificaţi, prea scumpi pentru a fi aduşi din vreun mare centru din sud, ci s-a folosit de meşterii cioplitori pe care îi avea la îndemînă pe loc. Dar, oricît de nepricepuţi în secretele tehnice ale artei înalte, aceşti sculptori improvizaţi, care văzuseră multe din chipurile pe care le reprezentau, au izbutit să dea operei lor un suflu de realism sincer şi de dinamism viguros, care face din reliefurile de la Adamclisi **cel mai preţios tezaur de producţii ale artei provinciale romane şi, totodată, de documente etnografice referitoare la populaţiile cu care s-au bătut romanii în acest loc.**

CHIPURILE DACILOR ŞI ALE ALIAŢILOR LOR

De o mare însemnătate sînt chipurile de „barbari" reproduse pe Monumentul de la Adamclisi. Printre ele se deosebesc patru tipuri etnice:

1) În tipul cu barbă plină, cu capul gol, pletos ori acoperit cu o tichie emisferică rigidă ca un fes albanez de azi, cu trunchiul îmbrăcat într-o cămaşă despicată pe şolduri şi luptînd cu ajutorul unei săbii mari încovoiate, ţinută cu ambele mîini, au fost recunoscuţi **dacii** — cu cele două clase sociale ale lor: **capilaţii** de rînd şi **pileaţii** nobili —, reprezentaţi cam la fel şi pe Columna Traiană, numai că acolo în locul fesului rotund şi rigid se vede totdeauna un bonet cu vîrf moale, iar sabia, tot încovoiată, este mult mai mică şi e mînuită cu o singură mînă, în cealaltă fiind ţinut scutul, armă defensivă care aci lipseşte. E vorba, prin urmare, de un alt fel de daci, provenit din altă regiune decît aceea pe care o stăpînea Decebal. Că nu e vorba de fantezii ale unor sculptori diferiţi, ci de particularităţi ale unor reale deosebiri regionale, e dovedit pe cale arheologică, fiindcă în Transilvania s-au găsit ambele tipuri de săbii.

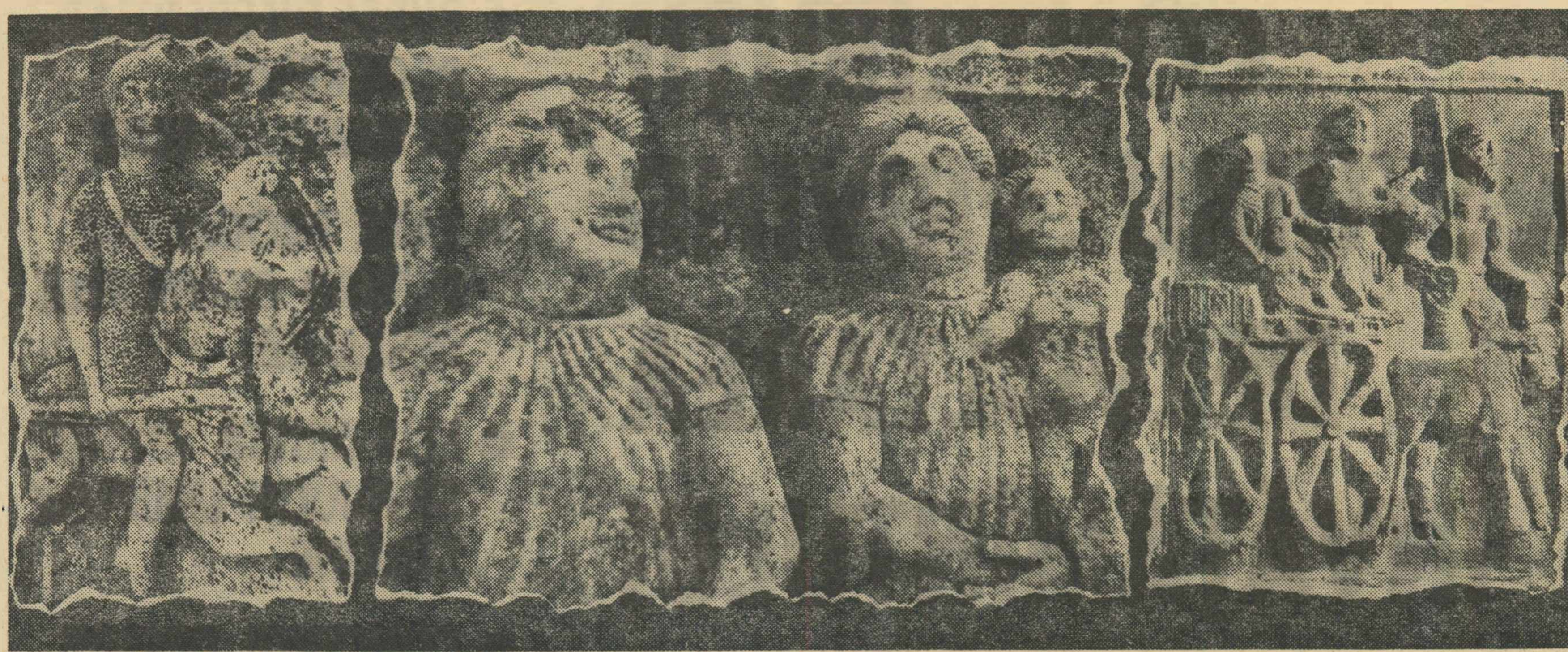
2) Tipul cu capul gol, caracterizat printr-un suman lung, a fost atribuit **sarmaţilor** sau unei populaţii dace din nord ori din răsărit, care a suferit influenţa acestora. Sumanul lor îl aminteşte pe al moldovenilor de azi din aceleaşi regiuni.

3) Al treilea tip, înalt, cu trunchiul gol, îmbrăcat doar cu iţari creţi şi uneori cu un şal tras peste umeri, purtînd părul înnodat pe o tîmplă şi luptînd cu lancea ori cu o spadă dreaptă şi scut, corespunde unei imagini specifice a **germanilor** antici. Este un tip destul de des reprodus în scenele de luptă de pe Monument.

4) În sfîrşit, al patrulea tip prezintă caractere amestecate: sînt daci după fesul rotund pe care îl poartă şi după sabia mare curbă pe care o mînuiesc cu două braţe, fără scut, dar au trunchiul gol, ca tipul german precedent. Este vorba, deci de un trib dac care convieţuia în strînsă comunitate cu o populaţie germanică.

CINE ERAU GERMANII DE LA ADAMCLISI ?

Este evident că la Adamclisi romanii au avut de luptat împotriva unei coaliţii de elemente eterogene daco-sarmato-germanice, venite de peste Dunăre, tocmai din nordul Carpaţilor, unde

cele trei neamuri se aflau în contact. O chestiune de rezolvarea căreia depinde localizarea mai exactă a acestor neamuri este identificarea elementului germanic din tovărășia lor. Multă vreme a dăinuit ipoteza că acest element ar fi **bastarn**, însă nici o mărturie antică nu pomenește de vreun amestec al bastarnilor în războaiele lui Traian. **În schimb există la istoricul Cassius Dio o știre, insuficient considerată pînă acum, care vorbește clar de niște buri, ca aliați ai lui Decebal în primul din aceste războaie.** Dar acești buri nu erau daci din Oltenia, cum greșit s-a presupus, ci o populație germanică așezată în sec. I e.n. în nordul Daciei, în Slovacia și Maramureș. Istoricul roman Tacit ne dă asupra lor știri precise, spunînd că făceau parte din grupul germanic al suevilor, despre care tot de la acest autor, contemporan cu Traian, știm că se caracterizau prin înnodarea părului de pe o tîmplă, exact cum îi vedem pe războinicii de la Adamclisi.

O PROBLEMĂ REZOLVATĂ RIDICĂ MULTE ALTELE

Problemele esențiale ale Monumentului de la Adamclisi fuseseră lămurite. Alte întrebări însă abia acum se iveau : de ce ridicase Traian un asemenea monument pentru glorificarea victoriei sale împotriva Daciei tocmai în stepele Dobrogei ? Iar dacă monumentul comemora o bătălie dată la fața locului, așa cum apare evident, cum a ajuns Traian să lupte atît de departe de obiectivul său care era Sarmizegetusa din Carpați ? Ce proporții și ce importanță avusese acea bătălie pentru ca să merite o atît de stăruitoare comemorare prin nu mai puțin de patru monumente la un loc : Trofeul, Mausoleul, Altarul, Cetatea Tropaeum Traiani ? DE CE DIN ÎNTREG VASTUL TEATRU AL RĂZBOAIELOR DACICE ÎMPĂRATUL ROMAN A RIDICAT NUMAI ACI SINGURUL SĂU MONUMENT DE BIRUINȚĂ ȘI ÎNCĂ ATÎT DE MĂREȚ ? De la Tocilescu încoace s-au încercat felurite și nenumărate răspunsuri la aceste întrebări, dar cele care s-au apropiat de adevăr sînt acelea care au ținut seama de unele scurte și răzlețe aluzii ale autorilor antici la o campanie a lui Traian în Moesia Inferioară în cursul primului război dacic, din anii 101—102. **Campania n-a fost dusă numai împotriva dacilor ci, așa cum arată sculpturile de la Adamclisi, împotriva unei coaliții de triburi eterogene numite în bloc „sarmate" sau „scite", cu termeni geografici prin care sînt de subînțeles elemente diverse de la nord și est de Carpați.**

DECEBAL ÎȘI CAUTĂ ALIAȚI

Începe să devină clar că primul război dacic al lui Traian s-a desfășurat în condiții mult mai complexe și pe un spațiu mult mai vast decît se crede de obicei. **Venirea la tronul roman a unui militar energic și hotărît ca Traian fusese un semnal de alarmă pentru Decebal.** Față de considerabilele forțe romane care se concentrau împotriva sa, regele dac își dădea seama că, oricît de valoroasă, armata sa singură era prea slabă. De aceea își căuta febril aliați, pe care în acel moment nu-i putea găsi decît în Carpații nordici. Decebal izbuti să obțină sprijinul triburilor dacice de acolo, care nu depindeau de el, precum și pe al burilor și al sarmaților. Numeroși, puternici, viteji, acești aliați, folosiți în cadrul unei diversiuni iscusit chibzuite, îi puteau înlesni o mare victorie.

GENIALUL PLAN AL LUI DECEBAL

Cu agerimea deosebită a minții sale, dovedită în atîtea împrejurări, Decebal făuri un plan de război demn de cei mai iluștri strategi ai antichității. El își baza socotelile pe spiritul ofensiv al împăratului roman și pe legitima încredere a acestuia în superioritatea covîrșitoare a forțelor pe care le comanda. În timp ce aceste forțe se vor fi angajat adînc în interiorul Daciei, aliații din nord ai lui Decebal urmau să traverseze Carpații în Moldova, să treacă Dunărea pe neașteptate, în timpul iernii cînd gheața fluviului li se oferea ca un pod solid, imobilizînd totodată flota romană și, prin Dobrogea, să năvălească în interiorul imperiului, interceptînd căile de comunicație ale armatei romane și prinzîndu-l pe Traian între două fronturi. Rezultatul trebuia să fie un groaznic dezastru al armatei romane.

TRAIAN INTRĂ ÎN CURSA ÎNTINSĂ

Ofensiva împăratului roman s-a desfășurat potrivit prevederilor lui Decebal. În vara anului 101 încep operațiile. Armata romană pătrunde masiv, prin Banat, în Transilvania, forțînd (fără prea mari osteneli) defileul Bistrei, apărat de daci la Tapae. Cucerește țara Hațegului și cîteva cetăți din munții Orăștie, înaintînd spre Sarmizegetusa (Grădiștea Muncelului). Decebal, căutînd să cîștige timp, tergiversează prin rezistențe succesive, aprige dar scurte, simulează strîmtoarea prin false solii de pace. Pe deplin stăpînit de sentimentul succesului, Traian se îndîrjește să înainteze cît mai mult, dar iarna, cu întreruperea luptelor, a venit, și, o dată cu ea, momentul cel mare al planului lui Decebal. Nebănuind nimic, împăratul roman se pregătește de iernat. Deodată, însă, îi vin vești care îl izbesc ca lovituri de trăznet : departe în răsărit, la Dunărea de Jos, mase enorme de daci, sarmați, buri, au trecut fluviul, atacă slabele garnizoane romane lăsate pentru paza Moesiei Inferioare și se răspîndesc spre sud și spre vest. Întregul dispozitiv de război roman e dat peste cap. Cît mai iute, împăratul, încurat în abilele ițe întinse de adversarul său, trebuie să se adapteze la situația cea nouă. Lasă în munți, în fața lui Decebal, trupele necesare pentru a menține pozițiile cucerite, iar cu restul armatei se îndreaptă în grabă spre Drobeta (Turnu-Severin), unde se îmbarcă pe corăbii.

DECEBAL TRĂDAT DE O IARNĂ BLÎNDĂ

Spre nenorocul regelui dac, în acel an gerul iernii, singurul factor de care depindea reușita planului său, fără a depinde și de destoinicia sa, nu a corespuns calculelor. Gheața a fost subțire și la un moment dat chiar s-a rupt sub greutatea călăreților daco-sarmați, dintre care mulți s-au dus la fund. Acum se ivise un dezgheț timpuriu, iar flota romană, încărcată de trupe și materiale, putea pluti în voie pe fluviu la vale.

Planul lui Decebal, care pînă atunci fusese executat cu o admirabilă punctualitate, începea să dea greș. Iarna, în care își pusese toate nădejdile, îl trădase. Totuși perspectivele succesului său se mențineau. Grosul forțelor daco-buro-sarmate, care încă nu-și spusese cuvîntul, înainta din nordul Dobrogei spre sud.

BĂTĂLIA DECISIVĂ DE LA ADAMCLISI

Concentrîndu-și toate forțele cu care venise în Moesia Inferioară, împăratul roman pornește în întîmpinarea lor și îi întîlnește pe platoul de la Adamclisi. **Bătălia care a urmat a fost cea mai mare și cea mai sîngeroasă din toate cîte s-au dat în cele două războaie dacice ale lui Traian.** Columna Traiană o înfățișează cu o amploare deosebită: participă tot felul de trupe, legiunile, corpurile auxiliare, mașinile de război. Morții dușmani formează movile. E singurul episod de pe monumentul de la Roma în care orgoliul roman a cedat sentimentului realității și a lăsat să apară răniți și printre romani. O știre fragmentară de la Cassius Dio, **greșit producînd impresia unei legături cu lupta de la Tapae,** se referă la această crîncenă bătălie din Dobrogea, informîndu-ne că au căzut mulți luptători de ambele părți și că numărul răniților romani a fost atît de mare încît nu mai ajungeau bandajele și însuși împăratul și-a rupt veșmintele pentru legatul rănilor. Iar în amintirea celor căzuți a poruncit să se înalțe un **altar** mare pe care să li se facă slujbe de pomenire în fiecare an.

Este Altarul pătrat de care a fost vorba mai sus și ale cărui temelii s-au descoperit lîngă Trofeu. **S-a calculat, după fragmentele inscripției de pe acest monument funerar, că numărul total al celor morți din partea romanilor era de 3 800, cifră care dovedește ce proporții mari avusese măcelul.** Inscripția începe cu dedicația : **IN HONOREM ET IN MEMORIAM FORTISSIMORUM VIRORUM QUI PUGNANTES PRO RE PUBLICA MORTE OCCUBUERUNT** („în onoarea și în memoria vitejilor bărbați care luptînd pentru stat fură doborîți cu moartea"). Soldații pomeniți provin din toate trupele, inclusiv din garda pretoriană, semn că la luptă a participat și împăratul personal. Mausoleul de lîngă Trofeu este al unui ofițer superior, **praefectus castrorum**, care, intervenind cu rezervele în momentul cînd bătălia părea pierdută pentru romani, a decis victoria cu prețul vieții sale.

La Adamclisi s-a prăbușit mărețul plan făurit de Decebal și acolo s-a decis soarta războiului și a Daciei. Se înțelege acum de ce împăratul învingător i-a acordat cîmpului de bătaie de pe acel podiș dobrogean atîta recunoștință, slăvindu-i numai pe morții de acolo printr-un altar și un mausoleu, înălțînd numai acolo un trofeu monumental și întemeind un oraș cu numele acestui monument.

★

Semnificația istorică a Monumentului triumfal de la Adamclisi este aceea a marii victorii pe care o comemorează. A fost clădit pentru a aminti peste veacuri gloria învingătorului, dar indirect tot atît de mult cinstește geniul celui învins, căci numai superioara concepție strategică a lui Decebal i-a impus împăratului roman, pornit pe drumul Sarmizegetusei, să riște totul, în cea mai înverșunată și mai primejdioasă bătălie din cariera sa militară, tocmai la Adamclisi, în stepa Dobrogei.

Prof. univ. dr. docent Radu VULPE

CONTRIBUŢII LA STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI SUPERIOR

- **BURSE DIFERENŢIATE, PROGRESIVE ŞI RAMBURSABILE**
- **TAXE PROGRESIVE PENTRU EXAMENELE RESTANTE**
- **MAI MULTĂ ATENŢIE STUDIULUI LIMBILOR STRĂINE**
- **CONCEPŢII DESPRE ÎNVĂŢĂMÎNTUL DE... CONCEPŢIE**

MAI MULTĂ AUTONOMIE ŞI LIBERTATE DE INIŢIATIVĂ PENTRU STUDENŢI

Am avut prilejul să cunosc o serie de opinii în legătură cu **Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului superior**, aparţinînd unor oameni de formaţii diferite: medici, profesori, muncitori, militari. În general, aceştia împărtăşesc părerea că studiul reprezintă o bază pentru discuţii foarte serioase, chiar dacă cuprinsul său nu este sub toate aspectele novator. Personal, cred că acest document poate fi privit ca o rezultantă a părerilor actuale despre învăţămîntul superior într-o continuă tendinţă de îmbunătăţire.

Dacă o serie de capitole ale sale ridică cu îndrăzneală unele probleme, nu se poate afirma acelaşi lucru despre capitolul referitor la educaţia studenţilor. Acesta nu face în bună măsură decît să prezinte situaţia actuală. Singurul aspect oarecum nou, care suscită discuţii, este cel cu privire la îmbunătăţirea predării ştiinţelor sociale. În acest sens, consider că în elaborarea manualelor şi planurilor de învăţămînt ar trebui să se aibă în vedere: 1. Conţinutul general şi permanent valabil care se însuşeşte începînd cu şcoala medie şi deprinde cu metodologia studiului acestor discipline. 2. Aspectele noi, tot ceea ce îmbogăţeşte şi împrospătează ştiinţa respectivă şi nu se poate preda definitiv nici în liceu şi nici în învăţămîntul superior. Soluţiile optime ce vor fi adoptate în acest sens vor facilita şi eforturile educative depuse în învăţămîntul superior.

Ceea ce poate deveni **nou** şi **eficient** în educarea viitorilor cetăţeni cu pregătire superioară nu este sugerat însă în capitolul privitor la educaţia studenţilor. Mai degrabă în celelalte.

Noi urmărim formarea unui tineret caracterizat prin gîndire independentă, spirit de iniţiativă şi de răspundere. Acest scop trebuie avut în vedere deopotrivă în educaţia intelectuală şi în educaţia morală. Cred că pînă acum, deşi sînt componente de nedespărţit ale procesului educativ, noi nu le-am aplicat aceeaşi măsură, nelăsînd suficientă iniţiativă studenţilor. Dacă acest spirit se cere a fi cultivat serios, pe linia educaţiei intelectuale, ca urmare a creşterii ponderii unor forme instructive (seminarii, consultaţii etc.) trebuie să reflectăm cu seriozitate la mijloacele ce le vom folosi şi în educaţia morală.

Afirmăm, în adevăr, deseori, că studenţii trebuie să fie activi, îndrăzneţi, întreprinzători. Pentru aceasta este însă necesar să li se confere o anumită autonomie şi libertate de iniţiativă. Organizaţia U.T.C. şi asociaţia studenţilor sînt cumva „sus"; în ce priveşte educaţia studenţilor, activitatea lor are încă prea puţină eficacitate. **Nu este oare curios că studenţilor aflaţi la vîrsta cînd legile ţării le dau dreptul să-şi exprime părerea asupra unor probleme de importanţă naţională, jos, în colectivele lor, nu li se acordă încredere ca unor oameni avînd deplinătatea răspunderii pentru actele lor?** Pedagogii şi psihologii vorbesc des despre importanţa grupelor mici, mediul cel mai propice realizării spiritului de colectiv. Acest spirit se realizează prin existenţa unui nucleu de conducere şi a unui scop. Aci, desigur, nu este vorba de marile idealuri, care rămîn apanajul instituţiilor mari, ci de scopul concret către care se îndreaptă un colectiv, colectivul mic. **Studiul în dezbatere conferă o largă autonomie conducerilor institutelor, dar aceasta ar trebui să însemne şi o oarecare autonomie a grupelor studenţeşti.** „Centrul", adică decanii, cadrele U.T.C. şi A. S. de la nivelul facultăţii şi institutului care pot da directive generale, pot controla, nu cunosc întotdeauna împrejurările locale în care se desfăşoară activitatea studenţilor. De aceea, abaterile mărunte ar trebui să fie sancţionate de grupă sau ca urmare a propunerilor venite din partea grupei, nu prin amestecul direct al conducerii facultăţii sau institutului. Aceasta ar ridica simţul de răspundere al studenţilor.

Prof. univ. dr. STANCIU STOIAN
membru corespondent al Academiei R.S. România

ÎNVĂŢĂMÎNTUL ARHITECTURII PROIECTAT PE BAZE MAI LARGI

1. În Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului superior se relevă pe drept cuvînt că în trecut au funcţionat cu bune rezultate cadre de subingineri şi conductori tehnici. Prezenţa unor asemenea tehnicieni este reclamată şi azi de organizarea proceselor de producţie, în special pentru îndrumarea unor munci specifice, de complexitate medie. Pentru pregătirea acestora se preconizează organizarea învăţămîntului de conductori tehnici. Cred că şi în domeniul arhitecturii se resimte mult lipsa acestor cadre cu pregătire intermediară. De aceea ar fi necesară înfiinţarea unor şcoli de conductori arhitecţi, cu o durată de 2—3 ani, suplinind o nevoie imperioasă şi descongestionînd poate printr-o reglementare adecvată şi Institutul de arhitectură de elemente care nu reuşesc să facă faţă pînă la capăt tuturor exigenţelor învăţămîntului superior.

S-ar putea adopta şi o altă soluţie, a cărei aplicare ar pune oarecari probleme în structura actuală a procesului de învăţămînt a Institutului de arhitectură şi a învăţămîntului superior în general. Dificultăţile ar putea fi însă înlăturate, astfel ca printr-o organizare corespunzătoare a planului de învăţămînt să se poată asigura o calificare pe două trepte — anume, după primii 3 ani toţi studenţii să obţină o diplomă atestînd o calificare intermediară, urmînd ca potrivit cu pregătirea şi aptitudinile dovedite în decursul acestei perioade de 3 ani şi eventual încă după unele probe specifice, să fie selecţionaţi şi promovaţi numai cei mai buni pentru studiile următorilor 3 ani. În felul acesta se va asigura pe bază echitabilă şi concludentă trierea necesară asigurării unei calităţi superioare învăţămîntului de arhitectură, organizat să pregătească cu tot mai multă exigenţă arhitecţi de înaltă calificare.

Considerînd realist situaţia şi posibilităţile de rezolvare mi se pare că se poate avea în vedere înfiinţarea unor institute de arhitectură (sau facultăţi) în centrele universitare mari: Cluj, Timişoara, Braşov şi Iaşi, unde există şi institute tehnice care, lîngă cadrele existente de arhitecţi, ar putea să asigure şi acoperirea cu personal didactic a celorlalte discipline.

3. Studiul propune îmbunătăţiri substanţiale în domeniul învăţămîntului tehnic, economic, umanistic, pedagogic, artistic. Socot însă că la nivelul actual al dezvoltării ţării noastre şi al pretenţiilor afirmate de producţie se pune problema, şi sîntem de altfel avertizaţi pe bună dreptate, că nu vom putea face progrese economice şi pe calea asigurării bunăstării fără a realiza produse competitive pe piaţa mondială.

Aceste produse, pentru a înfrunta cu succes confruntarea, în afară de randament şi cost corespunzător trebuie să mai fie realizate într-o formă adecvată, reuşită, atractivă. Elaborarea formei — pentru un produs industrial, casnic etc. — este legată de intervenţia unor specialişti cu calificare corespunzătoare, care, în colaborare intimă cu tehnologul şi economistul, aduc un foarte important aport în realizarea calităţii respectivului produs.

Pentru pregătirea acestui specialist — neglijat pînă în prezent — ar trebui să existe o şcoală superioară cu durata de circa 3 ani, a cărei organizare desigur că poate fi înfăptuită pe diverse formule.

Prof. arh. ASCANIO DAMIAN
rectorul Institutului de arhitectură „Ion Mincu"

OPINII ŞI CERTITUDINI

Într-un larg context, **Studiul** sugerează necesitatea îmbunătăţirilor ce urmează să fie aduse unor momente însemnate care încadrează viaţa universitară (admiterea şi repartizarea) sau care liază întregul efort instructiv-educativ al studenţilor de-a lungul anilor de studii.

ÎN PRIVINŢA PROBELOR SCRISE LA EXAMENUL DE ADMITERE, CONSIDER CĂ ESTE MAI EDIFICATOARE O LUCRARE ÎN CARE CANDIDATUL RĂSPUNDE CONCIS LA 10 ÎNTREBĂRI, DECÎT ACEEA CUPRINZÎND DEZVOLTAREA PE LARG A UNUI SINGUR SUBIECT.

LA CALCULAREA MEDIEI DE ADMITERE, DACĂ ESTE NECESAR SĂ SE ŢINĂ SEAMA DE O NOTĂ A PREGĂTIRII DIN LICEU, ATUNCI ACEASTĂ NOTĂ AR TREBUI SĂ REPREZINTE O SUMĂ A MEDIEI DIN ULTIMII ANI ŞI A CELEI DE LA BACALAUREAT. Oricum, noi **NU CONSTATĂM O CORESPONDENŢĂ EXACTĂ ÎNTRE MEDIA DE LA BACALAUREAT ŞI CUNOŞTINŢELE DOVEDITE LA CONCURS.**

Valorificarea în condiţii cît mai optime atît pentru nevoile de cadre ale ţării cît şi pentru specialistul însuşi a pregătirii primite în institut începe cu o repartizare judicioasă la absolvire. Introducerea, pe lîngă calitatea pregătirii, starea familială, situaţia sănătăţii personale a absolventului, a unui nou criteriu — apropierea de domiciliul stabil — este menită să îmbunătăţească sistemul de repartizare.

În plus, regulamentul de repartizare ar trebui să conţină prevederi speciale în ce priveşte recrutarea preparatorilor şi a cadrelor de cercetare dintre interni, fără efectuarea unui stagiu prealabil la circumscripţie.

Prin natura activităţii, la I.M.F. cadrele didactice prodigioase sînt des în mijlocul studenţilor. Cred că această bună tradiţie care apropie pe student de maestru poate fi continuată cu succes dacă apropierea se va produce şi dincolo de cadrul orelor de studiu, prin prezenţa profesorilor la diferite activităţi culturale, educative ce se întreprind în institut din iniţiativa studenţilor. **Va fi aceasta o apropiere intelectuală, spirituală, care va avea sorţi de izbîndă prin înţelegerea modului de a gîndi, a viziunii despre viaţă a virstei tinere.**

Prof. dr. docent C. ANASTASATU
prorector al I.M.F. Bucureşti

REGULAMENTUL DE ADMITERE POATE FI ÎMBUNĂTĂŢIT

Lector univ. GRIGORE BRÂNCUŞ, Facultatea de limbă şi literatură română, Universitatea Bucureşti, consideră:

Proba de gramatică la concursul de admitere în Facultatea de limbă şi literatură română nu mi se pare concludentă, pentru că nu diferă prin nimic de aceeaşi probă din cadrul concursului de admitere în clasa a IX-a. Consider că este nefiresc să supunem pe candidaţi la un examen care se bazează pe o disciplină predată numai în şcoala generală. Am certitudinea că de această probă profită doar cei care, protejaţi de împrejurări şi de condiţii materiale, iau lecţii particulare, însuşindu-şi mecanic tehnica elementară a analizei gramaticale. Dacă, din diverse motive, gramatica română nu

poate fi inclusă printre obiectele de studiu independente în liceu (deși lucrul acesta a fost propus în repetate rînduri), **găsesc că e mult mai utilă înlocuirea la admiterea în facultate a probei de gramatică cu una de limbă străină modernă la alegere, pentru că un examen de limbă străină este totodată, prin el însuși, și un examen de gramatica limbii materne.**

Se propune de asemenea :

— **Stabilirea datei concursului de admitere,** astfel încît candidații să aibă suficient timp pentru recapitularea temeinică a materiei.

— **Rezolvarea problemei spațiului necesar desfășurării în bune condiții a probelor scrise, apelînd la localurile unor mari licee sau eșalonînd treptat examenul pe facultăți.** E nefiresc să ceri candidaților atenția necesară unui concurs de 10 pe un loc, la o probă scrisă dată, în condițiile verii, la orele 12 sau 17, după ce, în cursul dimineții, alte serii de candidați s-au perindat prin aceeași sală.

— **Ar fi necesar ca examenul oral să beneficieze, în mai mare măsură, de prezența conferențiarilor și profesorilor universitari.**

STABILIREA CRITERIILOR DE REPARTIZARE — UN DREPT AL CONDUCERII INSTITUTELOR ȘI FACULTĂȚILOR

Consider că la ora actuală a devenit anacronic sistemul de repartizare avînd ca unic criteriu de apreciere a valorii absolventului media obținută la examenul de stat și cea de la examenele din timpul anilor de studii.

Ar trebui să se țină seama în mod obligatoriu de totalitatea activităților la care a participat absolventul pe timpul școlarizării, de muncile cu caracter științific sau obștesc îndeplinite de acesta. CONSIDER CĂ SOLUȚIA CEA MAI NIMERITĂ ESTE SĂ SE ACORDE CONSILIILOR ȘTIINȚIFICE ALE INSTITUTELOR ȘI FACULTĂȚILOR DREPTUL DE A STABILI ÎN MOD DIFERENȚIAT, PENTRU FIECARE INSTITUT ȘI CHIAR PENTRU FIECARE FACULTATE ÎN PARTE, CRITERIILE CELE MAI NIMERITE CARE SĂ STEA LA BAZA REPARTIZĂRII ÎN PRODUCȚIE A ABSOLVENȚILOR.

Prof. univ.
Haralambie IONESCU
prodecanul Facultății de T.C.M., Institutul politehnic București

TAXE PROGRESIVE PENTRU EXAMENELE RESTANTE

AR FI O MĂSURĂ BINEVENITĂ INTRODUCEREA UNOR TAXE PROGRESIVE PENTRU EXAMENELE RESTANTE. DE EXEMPLU, PENTRU A PUTEA DA EXAMEN, STUDENTUL RESTANȚIER SĂ PLĂTEASCĂ O TAXĂ DE 300 DE LEI, PENTRU REEXAMINARE 500 ȘI AȘA MAI DEPARTE, STABILINDU-SE TOTUȘI UN NUMĂR LIMITĂ DE 4—5 REEXAMINĂRI. DE ASEMENEA, REPETENȚII AR TREBUI OBLIGAȚI SĂ-ȘI PLĂTEASCĂ TAXELE DE ȘCOLARIZARE.

Propun să fie unificat colocviul de practică cu examenul de sfîrșit de an la materia respectivă, măsură care ar obliga pe studenți să acorde o atenție sporită practicii.

Asist. univ.
Aurel STOICA
președintele C.U.A.S. Cluj

PROPUNERI STUDENȚEȘTI

RODICA ALBOIU COTORANU — absolventă în 1967 a Conservatorului din București : O idee de multă vreme vehiculată este aceea a stabilirii unei ierarhii a absolvenților institutelor de învățămînt superior, determinată de calificativele obținute de aceștia în timpul anilor de studenție ; de exemplu, după acest criteriu s-ar putea reglementa (în cazul Conservatorului) normele de repartizare a profesorilor de muzică la licee de specialitate, licee de cultură generală, școli elementare.

Dar Conservatorul nu pregătește numai pedagogi (teoreticieni sau instrumentiști), ci și compozitori, dirijori de cor, cîntăreți de operă, oratoriu și muzică de cameră — și **ar trebui să pregătească și dirijori de orchestră, muzicologi, folcloriști, regizori de operă, cîntăreți de operetă — suplinind astfel lacunele existente în această privință.**

În învățămîntul superior muzical se resimte acut lipsa unei specializări post-universitare de tipul doctoratului. De asemenea, se resimte lipsa unor forme adecvate de pregătire a interpreților de muzică ușoară și populară.

Una din problemele esențiale ale învățămîntului superior muzical este examenul de licență. Conservatorul este singurul institut de învățămînt superior din țară **unde în semestrul II al ultimului an de studii frecventarea cursurilor continuă, unde la 15 zile (citiți bine !) de la susținerea ultimului examen de absolvire este programată prima probă din cadrul examenului de licență !**

ANCA IRINA IONESCU — studentă la Institutul de limbi străine, București : ÎNTRUCÎT BAZA ÎNSUȘIRII UNEI LIMBI STRĂINE ESTE STUDIUL INDIVIDUAL, CONSIDER CĂ FRECVENTA STUDENȚILOR LA CURSURI, CEL PUȚIN ÎNCEPÎND DIN ANUL III, AR TREBUI SĂ FIE FACULTATIVĂ. Pe lîngă posibilitatea mai mare de asimilare a materialului bibliografic, aceasta ar facilita studenților studierea, în același timp, a două facultăți cu profil apropiat, lucru care în prezent nu este posibil numai din cauza obligativității de a frecventa toate cursurile.

ROMEL MORARU — anul II seral, Facultatea de electrotehnică-Craiova, — propune **să se acorde în continuare concediu de studii plătit, eventual numai acelora care au promovat sesiunea precedentă cu o medie limită.**

ALEXANDRU GIULEA — student, Institutul politehnic București — propune ca BURSELE SĂ FIE DIFERENȚIATE ȘI SĂ SE ACORDE PROGRESIV, ȚINÎNDU-SE SEAMA ATÎT DE MEDIA OBȚINUTĂ DE STUDENTUL RESPECTIV LA EXAMENE CÎT ȘI DE VENITURILE SUSȚINĂTORULUI SĂU LEGAL.

Asistent ing. TRUȘCĂ VASILE — Institutul politehnic București — propune ca practica **să nu se mai efectueze în timpul verii, cînd studenții sînt deja obosiți după sesiune și randamentul muncii este scăzut, ci să se organizeze în timpul anului, eventual imediat după studierea unei anumite probleme teoretice.**

PAPUC NICOLAE — anul II, Electrotehnică Craiova: Propun ca studenților care au o situație familiară mai dificilă (căsătoriți, cu copii) să li se acorde, în baza rezultatelor obținute la învățătură, burse speciale, rambursabile în primii ani de producție după terminarea facultății.

MARIANA CHITIC — anul III, Chimie industrială, Iași : Cred că ar fi bine să se renunțe și la predarea unor materii în două semestre din doi ani de studii diferiți, fapt care duce la discontinuitate în pregătire și, logic, la rezultate slabe la materiile respective.

VAIDA PETRU — anul III, T.A.P., Institutul politehnic Galați : Propun să fie eliminată din planul de învățămînt geometria descriptivă (materie care face de altfel ravagii în rîndul studenților la examene), fără ca specialitatea noastră să o necesite în mod deosebit. **Mai cred necesar să se acorde o atenție sporită și un număr mai mare de ore limbilor străine, întrucît la multe dintre materii bibliografia recomandată solicită o foarte bună cunoaștere a acestora.**

HOLLINGER WOLFGANG — anul III, Filologie, Universitatea Timișoara : Propun să fie micșorat numărul de studenți care alcătuiesc o grupă de studiu. Actualmente, în facultatea noastră acest număr e în medie de treizeci de studenți, fapt care reduce la minimum eficiența seminariilor, creînd mari dificultăți în buna lor desfășurare. **Cred că o grupă de studiu ar trebui să cuprindă 15 studenți.**

Mai propun ca în cadrul programului de învățămînt să fie sporită ponderea literaturii universale, întrucît numai două ore de curs săptămînal și cu un seminar la două săptămîni sînt cu totul insuficiente.

IULIAN FOTA, — student anul IV, T.C.M., Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" : Propun ca în toate facultățile programul săptămînal să fie mai judicios întocmit. **Pînă acum orarele au în vedere cadrele didactice și mai puțin pe studenți.**

Consider, de asemenea, că seminariile în forma actuală de organizare și desfășurare nu constituie un mod eficient de pregătire.

Ziarele au publicat deja știrea: sub auspiciile teatrului Giulești, doi studenți ai Institutului de arhitectură din Capitală — George Teodorescu și Doru Ilieșiu prezintă spectacolul experimental de sunet și lumină, „Rit străbun". Cum s-a născut ideea reprezentației? Ce înseamnă de fapt acest spectacol? Cîte forțe s-au reunit pentru a-l realiza? Ne place ori nu? Ce va fi mai departe?

STUDENȚII – AUTORII PRIMULUI SPECTACOL

SUNET și LUMINĂ

O IDEE COBOARĂ DIN ANZI

— „Nici piramidele Egiptului nu oferă un plan conceput cu atîta grijă pentru a-l supune pe individ impresiei apăsătoare de putere supranaturală" — scria Vaillant. Și avea perfectă dreptate. Templele aztece sînt extraordinare! Cînd o procesiune religioasă, cu toată pompa ei, suia scara, priveliștea trebuie să fi fost uluitoare...

Aici George se opri. Deși nu înțelegeam tocmai bine rostul acestei introduceri — doar ne propusesem să discutăm despre modul în care s-a născut ideea spectacolului acesta într-un decor natural — „ceva" însă mă determină să nu intervin. Și după o scurtă pauză interlocutorul meu continuă:

— Pe urmă, acel efect arhitectonic dramatic, provocat de pătrunderea luminii prin tăieturi înguste, ca niște coridoare, în trunchiurile piramidelor... La fiecare moment al zilei, sub un alt unghi, cu o altă intensitate...

Străluciri, contururi, umbre întunecoase sugerînd lucruri și temeri nelămurite...

— Aztecii, urmă Doru, creau așadar o extraordinară ambianță, în scopul de a declanșa anumite stări sufletești.

În acest sens, arhitectura „modernă" nu este totuși învechită? Interioarele, oricît de cu gust aranjate, nu oferă individului prea puțin? Gîndiți-vă puțin la confortabilul dumneavoastră apartament; clipă de clipă același decor, aceleași lămpi cu becuri de o sută de lumini în centrul tavanului, o veioză... Apoi gîndiți-vă la faptul că o dată sînteți exuberant, altă dată predispus la meditație. Oare nu pot fi aduse corective interioarelor, astfel încît să se poată crea permanent un cadru adecvat stărilor noastre afective?

— Trebuiau, prin urmare, „încercate" mijloace variate de a evidenția noi fațete ale acelorași lucruri, de a aduce în prim plan natura intimă, frumusețea ascunsă a obiectelor din jur. Și-atunci au început căutările noastre, primele experiențe cu sunet și lumină. Mai întîi „amenajarea" sălii cu prilejul revelionului, pe urmă acel experiment de sunet și lumină pe metal — care ne-a adus un premiu la festivalul Institutului. În sfîrșit, acum, această nouă etapă — spectacolul experimental de la Muzeul Național de Antichități.

TRIUMVIRATUL I.T.C.

Dacă regizorul Dinu Cernescu n-ar fi asistat la acel microson-i-lux din atelierul arhitecților, astăzi ar mai fi existat afișul spectacolului „Rit străbun"? Probabil că nu. Deși lui Doru Ilieșiu, băimărean fiind, ceramica de Negrești începuse să nu-i dea pace... La data întîlnirii celor ce-aveau să devină „triumvirii", studenții arhitecți n-aveau curajul să se „avînte" pînă la ideea unei manifestări pentru public, n-aveau mijloacele materiale să-l realizeze și nici experiența cunoscutului regizor.

După cîteva discuții îndelungi, acceleratul de Cluj îi ducea pe cei doi direct la Muzeul de etnografie al Transilvaniei; a urmat o deplasare la Marginea „pentru un hîrgău care și-a păstrat forma și utilizarea din neolitic", la Negrești, la Cîmpul lui Neag; au urmat „răscoliri" în Muzeul Satului de la Șosea, vizite frecvente la Muzeul Național de Antichități, filmări, fotografii, însemnări, observații.

— Ideea continuității elementelor de cultură și artă românească — de la piese arhaice la arta populară și de aici la arta cultă — se cristaliza în conștiința noastră din ce în ce mai puternic. Am hotărît: aceasta să fie tema scenariului!

Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă al orașului București aprobă textul. Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești ia sub auspiciile sale spectacolul. La sfîrșitul lunii iulie, în curtea Muzeului de Antichități încep „repetițiile". Consultanții artistici: regizorul Dinu Cernescu și scenograful Vladimir Popov. Consultanți tehnici și de specialitate: arh. Petre Pădureț și prof. Dorin Popescu. Sunetul: ing. Lucian Ionescu. Lumini: Titi Constantinescu.

Zilele zboară. Repetițiile se desfășoară seară de seară. Mai mulți colegi arhitecți vin „să dea cîte o mînă de ajutor". Se montează cabluri, difuzoare, se instalează aparate de proiecție, ecrane, se aleargă la „Decorativa" după diapozitive.

„RIT STRĂBUN"

Seara e calmă. Și liniștea adîncă. Stele, statui, topite-n întuneric, par pierdute în veacuri stinse de mult.

Și deodată...

O proiecție: o piesă de cult Trușești.

„...Ziua vine ca o dreptate făcută pămîntului / Flori peste fire de maci îmi luminează din larg / Aurore pierdute pe cîmp de sfinții trecutului".

Acorduri grave de orgă electronică vibrează o dată cu tremurul unei lumini verzui care învăluie marele sarcofag al curții interioare.

O altă salbă de pietre se-nvăluie-n albastru...

Privim și ne gîndim la Pontul Euxin, în vreme ce pașii ne poartă, mecanic, spre Curtea Mare luminată în alb și albastru. Acolo unde brusc se-aprinde altarul Cucuteni, și-n ritmul unui dans străvechi, se împurpurează, rînd pe rînd, coloanele, acolo unde umbrele meduzelor încep să transpară violaceu și toaca bate...

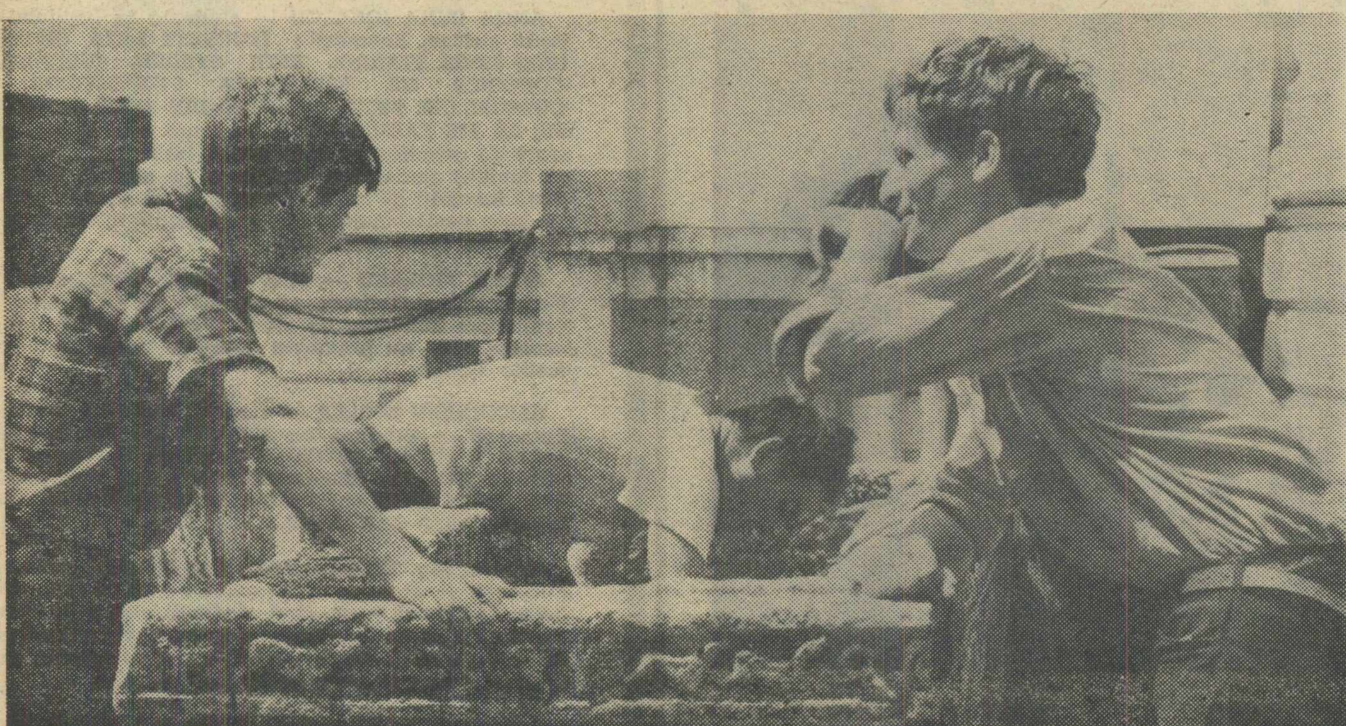
O tresărire slab verzuie a atmosferei. Moment de întuneric. Albă lumină. Sfîrșit.

FINE ?

Nu. Această încercare de a valorifica prin glasul luminii și al sunetului colecția Muzeului Național de Antichități — procedeu folosit pentru prima oară în țara noastră — e doar un episod. Viitoarea etapă? Dacă se va putea, la anul, un spectacol în adevăratul sens al cuvîntului, prezentat la ruinele cetății Histria.

Ne vom reîntîlni în august 1968?

Roxana COSTACHE

A N U N Ț

Institutul de construcții București anunță ținerea unui concurs de admitere între 2 și 10 septembrie 1967 pentru completarea locurilor rămase disponibile la următoarele specialități:

CURSURI DE ZI

Construcții civile, industriale și agricole 181 locuri; Construcții și instalații hidrotehnice 70 locuri; Hidrotehnică agricolă 49 locuri; Drumuri și poduri 67 locuri; Construcții și întreținere ferov. și poduri 103 locuri; Geodezie și sistematizare teritorială 53 locuri; Instalații pentru construcții 82 locuri; Mașini și utilaj pentru construcții 142 locuri.

CURSURI SERALE

Construcții civile, industriale și agricole 51 locuri; Instalații pentru construcții 15 locuri. Discplinele pentru concurs sînt: Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu, trigonometrie, calcul diferențial și integral) — scris și oral; Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — scris.

Înscrierile pentru concursul de admitere se fac între 15 august — 1 septembrie a.c. la secretariatul institutului din Bd. Republicii nr. 176, de unde se pot cere și informații suplimentare (telefon 21.47.70).

ORDIN DE ZI

– Fragmente –

Ostaşi,

Dumnezeul părinţilor noştri ne-a ajutat după aproape un an de luptă să trăim zilele cele mai mari, cele mai războinice. De la 24 iulie pînă la 7 august aţi dat cele mai grele şi cele mai mari lupte.

La Panciu, Mărăşeşti şi Cosmeşti s-a dezlănţuit cea mai măreaţă şi groaznică bătălie, ce a purtat vreodată Ţara Românească.

În lupte crîncene şi vijelioase, inamicul, întreit, în nesăţioasa lui poftă de a cuceri şi restul din bogatul trup al scumpei noastre Românii, năpustindu-se furios s-a izbit 12 zile şi 12 nopţi de vitejia noastră ca de o stîncă neclintită.

La Şuşiţa şi Siret aţi nărult sforţările groaznice ale sălbaticului duşman, dovedind lumei odată mai mult că „nici pe aici nu se trece". Aci cunoscu generalul german Mackensen ce este înfrîngerea. Mărăşeştii fu mormîntul iluziilor germane.

Scumpii mei Ostaşi,

Umăr la umăr, Armata I-a Română, împreună cu Corpurile 7 şi 8 Ruse, aţi făcut zid împrejurul meu dispreţuind moartea cu un eroism şi un curaj legendar, în mijlocul vostru înconjurat de statul meu major lîngă podul de la Cosmeşti v-am privit şi urmărit cu încredere, cum aţi deschis piepturile voastre largi înfruntînd uraganul dezlănţuit asupra voastră.

Gîndiţi bine ostaşi că lumea întreagă privea atunci la voi. Din întunericul ce copleşise Văile Şuşiţei şi Siretului şi din sîngele ce curgea şiroae la Străjescl şi Doaga s-a înălţat măreţ şi strălucitor gloria şi faima voastră.

Eroismul român a cutremurat lumea şi frumoasele noastre ţinuturi, au deschis mormintele eroilor din Transilvania şi Dobrogea, de la Jiu, Olt, Neajlov şi Călugăreni ca să admire răzbunarea chinului şi pîngărirei de 9 luni suferite de căminurile, de părinţii, soţiile şi copiii voştri.

Iar voi scumpi tovarăşi de luptă ai Corpurilor 7 şi 8 Ruse aţi dat dovadă deplină că numai cu sîngele vostru vărsat alături de noi, nelăsînd pe vrăşmaş să treacă peste trupul ţării noastre, aţi stăvilit pe barbarul care căuta să răpească libertatea.

Ostaşi ai Armatei I-a,

Două zile după marea bătălie, duşmanul cu forţe proaspete, crezînd că rezistenţa voastră e zdruncinată şi voinicia voastră obosită s-a năpustit din nou într-o cumplită sforţare să vă copleşească cu numărul lor şi să vă învingă. Le-aţi dovedit cu un avînt nemaipomenit că inimile voastre sînt mai presus de numărul lor, l-aţi sîngerat, l-aţi făcut una cu pămîntul, rămînînd pe cîmpul de bătaie mormane de mii de cadavre nemţeşti. Ziua de 6 August a fost scrisă de voi cu litere de aur în cartea vitejiei neamului nostru, afirmînd în lumea întreagă drepturile lui nebiruite.

Ostaşi,

...Dimpreună cu voi depun la mormintele eroilor, ce au căzut în această năprasnică luptă, florile recunoştinţei unui popor, care acum mai mult ca întotdeauna nădăjduieşte în întregirea lui.

Dela general la soldat strîngeţi rîndurile pline de mîndria eroilor admiraţi de lumea întreagă şi fiţi gata ca atunci cînd ceasul deplinei răzbunări va suna, să goniţi dincolo de hotare pe vrăşmaşul cotropitor.

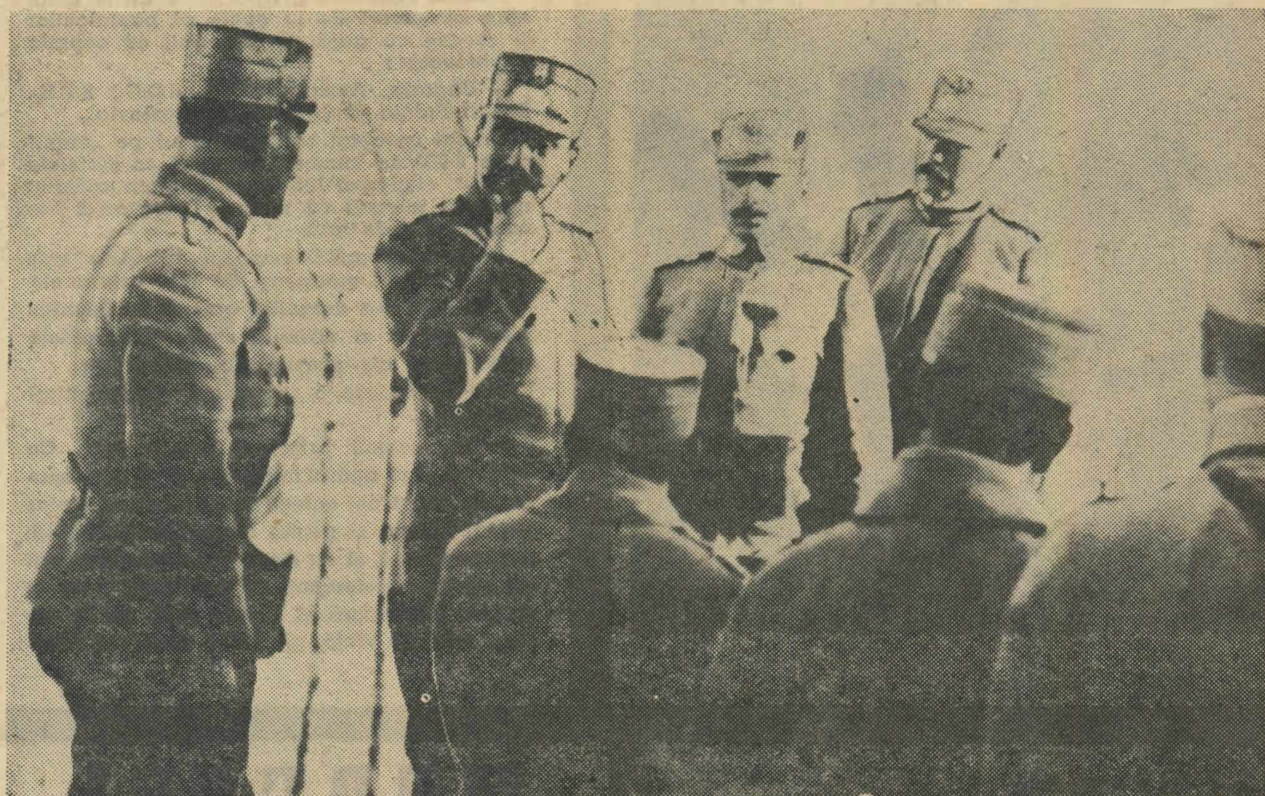
Să trăiţi ostaşii mei viteji, mîndria şi scutul fără de seamăn al Patriei...

Dat la Cartierul General al Armatei I-a, astăzi 8 August 1917.

COMANDANTUL ARMATEI I-A
GENERAL DE DIVIZIE
(ss) GRIGORESCU

„Fie ca memoria celor ce au căzut la Mărăşti, Mărăşeşti şi Oituz, oprind cu pieptul lor armatele imperialismului german, să trăiască veşnic în conştiinţa poporului, îmbărbătîndu-l întotdeauna în lupta pentru binele şi prosperitatea Republicii Socialiste România."

NICOLAE CEAUŞESCU

Generalul Eremia Grigorescu discutînd planul de atac

MĂRĂŞEŞTI

Bătrîne vino, să povesteşti
De lupta de la Mărăşeşti
Unde voi aţi învins...

Voi aţi învins ! — răspundeau cei de la vocea a doua, elevii din clasele mai mari, glasurilor noastre care întîia oară pîlpîiau în flacăra acestui cîntec atît de tulburător pentru noi. Fiecare aproape ştia de la **bătrînul său** povestea foarte vie a Mărăşeştilor. Şi pe deasupra, în mijlocul satului se înălţa, măreţ şi năpraznic totodată, gata din clipă în clipă să se desprindă de pe soclu şi s-o pornească la atac unul dintre vitejii bătăliei care în minţile noastre se suprapunea Călugărenilor, Podului Înalt, Griviţei...

În marmură era gravată cu bronz deviza sfîntă a eroismului românesc — **Mărăşeşti — Mărăşti — Oituz : Pe aici nu se trece !**

Mausoleele ridicate chiar pe vetrele jertfei abia reuşesc să reţină numele a cîteva mii dintre numeroşii eroi căzuţi la această răscruce de ţară şi de istorie. Zeci de mii de cranii însă te privesc pătrunzător din raclele de cristal ale Mărăştilor sau din stiva simplă, gospodărească, a osuarului din incinta mausoleului de la Soveja.

În acest cadru grandios de eroism colectiv inscripţia de pe cripta generalului Eremia Grigorescu — din mausoleul de la Mărăşeşti — reprezintă cea mai sacră eternizare a memoriei acestui viteaz conducător de oşti, care pe drept merită să stea în pantheonul nepieritor al marilor bărbaţi ai neamului nostru.

„Aici se odihnesc alături de generalul lor ostaşii necunoscuţi — glăsuieşte ca un vers popular înţelept inscripţia. Sînt parcă înseşi cuvintele generalului pentru care comandanţi şi soldaţi erau uniţi printr-o osmoză de voinţă şi simţăminte patriotice de neistovit !

Am deplină convingere — spunea Eremia Grigorescu în ordinul de zi din 30 iulie, în plină desfăşurare a eroicelor lupte de la Mărăşeşti — **că de la general la soldat, toţi ostaşii Armatei 1 vor şti să dispreţuiască moartea, apărînd cu pieptul lor pămîntul ce ne-a mai rămas nepîngărit de duşman, pînă cînd ne vom învrednici să-l izgonim dincolo de hotarele locuite de români... Nu uitaţi că inamicul este obosit, căci aţi ştiut prin vitejia voastră să opriţi fiara flămîndă făcînd-o să simtă adînc că nu se poate trece peste pămîntul sfînt al ţării noastre...**

Iar cine a îndrăznit să treacă, **a trecut pe lumea cealaltă**, adaugă peste ani bătrînul Bîră T. Ion, din Mărăşti, care în zilele acestei veri fierbinţi de amintirea eroicelor lupte ne însoţeşte pe plaiurile pe unde în urmă cu 50 de ani gîlgîia sîngele prin crăpăturile ţarinei.

Ştiam dealurile mele, orice fir de iarbă — povesteşte bătrînul care pe atunci avea abia 17 ani şi printr-o întîmplare ajunsese un fel de fiu al regimentului, de călăuză a ostaşilor. O văzuse pe Ecaterina Teodoroiu cu puţin înainte de moarte. Şi-aminteşte prezenţa ei fascinantă printre soldaţi, respectul şi admiraţia pe care le impunea prin curajul şi ţinuta sa demnă de ostaş. Ceea ce în planurile de luptă reprezenta o cotă, un obiectiv militar disputat pe viaţă şi pe moarte pentru veteranul de azi se chema simplu — dealul Vîrlanului, Cireşoaia, Răcoasa, Şuşiţa, Varniţa, pădurea Răzoare.

Numele acestea familiare pentru localnici au căpătat în acele zile din miezul verii aureola istoriei.

Înfruntînd un duşman net superior numericeşte şi ca armament, Armatele 1-a şi a 2-a române au dezlănţuit **„cea mai groaznică şi mai măreaţă bătălie ce a purtat Ţara Românească".**

În lupta crîncenă ce s-a dat pentru cota 100, obiectiv de mare importanţă pentru planurile ofensivei germane de a prinde într-un cleşte Armata a 2-a română, ostaşii companiei de mitraliere comandată de căpitanul Grigore Ignat au căzut pînă la unul în frunte cu comandantul lor.

Feldmareşalul Mackensen, care înaintea ofensivei la plecarea din Bucureşti spusese cu îngîmfare „La revedere, peste două săptămîni la Iaşi", avea să cunoască în acele două săptămîni unele dintre cele mai cumplite înfrîngeri. Joncţiunea pe care trupele generalului von Eben, comandantul Armatei a 9-a germane, intenţionau să o facă cu grupul Gerok ce dezlănţuise ofensiva în valea Oituzului nu s-a putut realiza. Von Eben recunoştea el însuşi eroismul ostaşilor şi ofiţerilor români şi ruşi : **„Armatele ruso-române s-au bătut vitejeşte şi fiecare şanţ, fiecare casă, fiecare înălţime au fost apărate vitejeşte."**

Şeful misiunii militare franceze, generalul Berthelot, prieten devotat al poporului nostru, spunea într-un interviu acordat ziarului „România" la puţin timp după victoria de la Mărăşeşti : **„Soldaţii români luptă admirabil. Sînt la înălţimea celor mai viteji apărători".**

„Ei sînt cei mai buni soldaţi ai lumii".

Ca o verigă de aur, luptele din iulie-august 1917 au perpetuat tradiţia scumpă a eroismului românesc, a jertfei săvîrşite în numele neatîrnării vetrei strămoşeşti, a independenţei şi suveranităţii poporului nostru, a păstrării nepîngărite a fiinţei noastre multimilenare.

Cu acest sentiment de însufleţitoare mîndrie patriotică cinstim astăzi victoria nepieritoare de acum 50 de ani, victorie care constituie una din pietrele unghiulare ale istoriei noastre contemporane.

Poporul nostru, liber şi stăpîn pe soarta sa, aşează această piatră de hotar la temelia trainică a marilor sale izbînzi, a demnităţii şi respectului de care se bucură între popoarele lumii.

Niculae STOIAN

7 000 DE KILOMETRI PE BICICLETĂ PRIN EUROPA

Frînele bicicletei scrîşniră ; un blond-şaten cu alură atletică stopă în mijlocul unui grup gălăgios de viitori arhitecţi. Aceştia îl priviră întrebător :

— Ei ?

Tînărul surîse larg, apoi duse alene mîna spre buzunarul de la spate al pantalonilor şi scoase cu grijă un paşaport cu coperta verde închis :

— Ungaria, Austria, R.S.C., R.D.G., R.F.G., Belgia, Franţa, Elveţia, Italia, Iugoslavia...

Ne-am apropiat recunoscîndu-l pe „eroul" celor 3.000 de kilometri parcurşi cu bicicleta în ţară, studentul Ion Popa, şi i-am solicitat un scurt interviu cu tema — programul vacanţei (sale) de vară.

— In acest an? O excursie-„expediţie" prin mai multe ţări europene. **De fapt prin acele ţări în care s-a dezvoltat goticul, — intenţia mea fiind de a vizita şi studia principalele monumente ale acestui stil arhitectonic.**

— Prin urmare o „expediţie" documentar-ştiinţifică...

— Da, scopul principal acesta este. **Cu ajutorul unui aparat fotografic şi al unui aparat de filmat voi culege material documentar pentru institut şi pentru mine. Intenţionez să întîlnesc, însă, şi cît mai mulţi studenţi-colegi de pe alte meleaguri, să pot discuta cu ei despre arhitectură şi despre artă, să le cunosc felul de viaţă, gîndurile.** Apoi voi vizita toate capitalele ţărilor prin care voi trece... Şi dacă mă voi afla în Paris, în mod cert, am să merg la Luvru şi am să văd şi Mona Lisa...

— **Cîţi kilometri sînt cuprinşi în traseul dv. ?**

— **7.000. Un drum lung şi, cred, destul de obositor.**

— Vă faceţi şi unele probleme ?

— Faptul că plec două luni de zile cu o bicicletă îmi dă în mod cert de gîndit. Fiindcă, evident, nu am putut prevedea totul, iar necunoscutul n-are cum să nu-mi aducă şi mici „încurcături" pe care trebuie să le înving. Poate că acesta e tocmai farmecul „aventurii" mele ! In orice caz, nu-mi fac griji. Finalul va fi happy end.

— Cu ce bicicletă plecaţi ?

— O bicicletă românească tip „Carpaţi", căreia colectivul fabricii, amabil, i-a adus la dorinţa mea o serie de corective de „adaptare" pentru distanţe lungi.

Am urat excursionistului nostru: drum bun! Iar astăzi, cînd e aflat deja departe, reînnoim această urare.

D. VLAD

VACANŢA 67

MAI MULŢI CUPIDONI ÎN INIMA DELTEI

Bradenschi Aristide, Meredea Nicolae, Cristescu Dorin, Mihăilescu Radu, Iulian Vărzaru, Popescu Nicolae, Stancu Corneliu, Ştefan Ardeleanu, Savu Gheorghe.. întreprind, pînă în 24 august, o excursie de 14 zile în inima Deltei. Mijlocul de locomoţie ? Bărcile cu rame. Cu toate că transportul nu-i de loc uşor în asemenea condiţii, notăm la această mini-expediţie şi prezenţa a două reprezentante ale sexului — slab : Eugenia Luchian şi Georgeta Niţescu.

TURNU - SEVERIN - DELTĂ - COSTINEŞTI

Iată „concentrat" itinerarul pe care şi l-a propus să-l parcurgă în 45 de zile, cu o barcă de mare cu vele, studentul IATC-ist Radu Jansen. În această tură nautică Jansen va realiza o serie de filme cu caracter documentar. Comisia de turism a Centrului universitar Bucureşti a anunţat că intenţionează să achiziţioneze, spre a le folosi în scop propagandistic pentru turismul universitar, toate producţiile studentului scenarist şi regizor.

GEAMPARALELE PE VALEA LOIREI

Ansamblul studenţesc de cîntece şi dansuri „Doina" şi-a început turneul în Franţa, susţinînd în localitatea Blois de pe valea Loirei două spectacole. Programul — în care figurează cîntece ardeleneşti (interpretate la oboi de Dumitru Fărcaşu), Aoleu frate peline, Balada lui Ciprian Porumbescu, Hora Stacato, Doina Oltului, Geamparalele — a fost prezentat în renumitele grădini Seur din Blois şi s-a bucurat, în faţa a peste 20 000 spectatori, de un deosebit succes. Au fost de faţă autorităţi locale, personalităţi din conducerea Partidului Comunist Francez, printre care şi Pierre Vieuguet, secretar al C.C., membri din conducerea Federaţiei Partidului Comunist Francez Loire et Cher, precum şi ziarişti. Au asistat, de asemenea, funcţionari superiori ai ambasadei noastre din Paris.

În continuare ansamblul a participat la jocurile internaţionale de folclor din cadrul festivalului de la Confolens.

MUREŞUL — un Herodot al nostru

Însemnările publicate mai jos sînt extrase dintr-un jurnal de călătorie realizat de studentul filolog *Cornel Văleanu*, care şi-a pus în gînd să urmărească pe jos Mureşul de la întemeierea sa pînă la ieşirea din ţară. În zilele de caniculă ale lunii iulie el putea fi întîlnit culegînd balade şi legende populare, vizitînd muzee şi cetăţi vechi, reconstituind pe coordonate istorice şi geografice itinerarul acestei ape în care şi-au spălat chipul cîţiva din cei mai mari eroi ai patriei. Această experienţă tulburătoare face parte din acele momente ale vieţii unui om, care nu se uită niciodată

Izvoarele sînt porii pămîntului. Şi eu am căutat unul şi l-am găsit. Izvorul acesta în vechime se numea Marisia, iar acum poartă un nume fără rezonanţe spectaculoase, dar sănătos ca şi pămîntul din care iese la lumină — Izvorul Mureşului. În numele acestei onomastici o picătură de apă pleacă în univers chemată de soare şi lumină, iese în lume cu un calm desăvîrşit, într-o linişte astrală, abia schiţînd un scîncet.

★

Am mers cu pasul 650 km pe Mureş în jos şi i-am cunoscut vîrstele. Are trei : copilăria, adolescenţa şi maturitatea. Mureşul e o fiinţă ! *Adună de unde porneşte lumină şi întuneric, bucurii şi tristeţi, doine din fluier, din fruze, din vîrfuri de brazi. Adună glas omenesc, clinchetul clopotelor de la turmele cu oi şi cel al cirezilor de vite, foşnetul păşunilor, şuierul metalic al fierăstraielor electrice, lumina becurilor, mireasma holdelor, cîntecul oraşelor şi al cetăţilor industriale, fumul satelor şi îşi scrie istoria existenţei sale pe pămîntul românesc, pe o filă de 716 km lungime.*

★

Mureşul e un istoric.

Un Herodot care vine ca o legendă din adîncurile unde a fost forfota vulcanică a mineralelor, trece prin pliocenul Gheorghienilor, străbate în diagonală arena intercarpatină, pînă cînd, panoramic, intră în cîmpie, nu obosit şi bătrîn, ci plin de istorie. Căci Mureşul a adunat în sinteze istorice toporul de piatră neşlefuit, cuţitul de silex, era metalelor, păstrînd civilizaţiile găsite în cavourile pămîntului sacru sub drumurile civilizaţiilor de Turdaş, Criş, Coţofeni, Cucuteni, Wietenberg, Hallstadt, La Tène. Şi prin arcul de timp vine să potolească setea „celor mai viteji dintre traci", dacii lui Buerebista şi Decebal.

★

Nu este oraş al Mureşului în care să nu se afle un muzeu al istoriei pămîntului pe unde trece... Tg. Mureş, cunoscut prin secolul al XIV-lea sub numele de Novum Forum Seculorum, s-a înălţat pe vatra vechii cetăţi dacice Sargidava. Turnurile şi zidurile cetăţii medievale, ca şi cele ale uzinei chimice şi ale combinatului de mobilă, se oglindesc în apele care-l scaldă în coastă. Oraşul, împrejmuit de pădurile de fagi şi frasini, are vestite monumente de cultură : Biblioteca înfiinţată de cancelarul Teleki şi care păstrează în rafturile sale tipărituri ale celebrului tipograf veneţian Aldini. Pe străzile vechiului burg s-a plimbat cel care în viaţă a fost socotit „un nebun", marele matematician, descoperitorul geometriei neeuclidiene, (independent de Lobacevski), savantul János Bolyay. În palatul culturii se află vestita sală a oglinzilor, iar în muzeu, sub un clopot de sticlă, se găseşte capul zeiţei Junona, descoperit pe malul Mureşului.

★

Am cunoscut sărbători pe Mureş. În prima duminică a lunii iulie, la Brîncoveneşti, pe o insulă a Mureşului, locuitorii din jur, români, saşi şi maghiari, fiecare cu portul, cu graiul, cu îndeletnicirile şi firile sale, veniseră la Tîrgul cireşilor. Căruţe frumos împodobite, coşuri măiestrit împletite aduseseră în ziua aceea cireşele din Ideciuri şi Deleni, din Valea Mare, Cîndu şi Batoş şi din atîtea livezi de pe Mureş. Bărbaţi cu cizme scurte şi uşoare, cu sumanul de lînă albă şi bunzi înflorite, cu pălării împodobite cu pene şi femei cu ii şi catrinţe, cu fuste şi marame pline de flori. I-am văzut prinşi în vîrtejul ameţitor al horelor, ceardaşului, al învîrtitelor ardeleneşti. Şi am auzit din gura rapsozilor poezia primului poet anonim al Tîrgului de cireşe, transmisă din generaţie în generaţie pînă astăzi : „Mureş vino-ncetişor / La Tîrgul cireşelor / Să nu ieşi din matca ta / Să pot mîndra azi juca / Mîndra ca o cireşea / ...Ş-apoi dacă ăi pleca / Spunele şi altora / Pe unde Murăş ăi trece / Numai apa să nu-ţi sece".

★

Am mers 650 de km pe apa numită Mureş şi care trece printre oameni, cer şi pămînt. I-am luat din măreţia liniştii înfiorător de calmă versul meditaţiei sale. Apoi, i-am luat cîntecul în mine, după ce l-am mai privit o dată şi am plecat mai departe.

MESAJUL „LUMII TĂCERII"

- *A-nceput dialogul Om – Delfin*
- **32 de semnale descoperite**
- By, By, Elvar!

Ştiaţi că oceanul are o poartă imensă în spatele căreia se ascund tainele unei lumi ciudate, fascinante? Pentru un muritor de rînd, orice mijloc de locomoţie pînă la această poartă este inutil. Parcurgînd însă cartea oceanologului belgian Robert Sténuit intitulată „Dauphin, mon cousin" (Delfinul, vărul meu) acest „sesam" acvatic cedează şi te trezeşti faţă-n faţă cu nişte semeni independenţi şi binevoitori — delfinii, cu care, speră savanţii, într-o bună zi, să-nchege un dialog după toate regulile conversaţiei. Cine ştie? Pînă acum s-au făcut nenumărate cercetări şi investigaţii în această lume marină, s-au publicat zeci de studii.

Pornind de la constatarea că delfinii au un creier mai voluminos decît al nostru, celule dense, circumvoluţiuni tot atît de complexe, s-a ajuns la concluzia că trebuie să posede şi un limbaj. Bineînţeles că, dacă se ia ad-literam greutatea creierului: delfinul — 1 700 de grame, omul — 1 500 gr. caşalotul — 9 kg, elefantul — 6 kg, ar fi lesne de spus că superioare omului ca inteligenţă ar fi acestea din urmă.

Or, savanţii în demonstraţiile lor pornesc de la o complexitate de date, unii luînd de pildă drept punct de plecare coeficientul greutăţii creierului în raport cu lungimea animalului, alţii numai coeficientul greutăţii absolute a creierului, plecînd din clipa în care ea atinge ceea ce se cheamă „o masă critică". Revenind la delfini s-a susţinut că aparatul cerebral al acestora se compară cu acela al copilului ajuns la vîrsta cînd poate combina cuvintele.

Cu ajutorul unor instrumente acustice de înregistrare, cercetătorii au reuşit să recepţioneze ţipetele, şuierăturile, rudimentul lor de limbaj pe care l-au încadrat într-un sistem fonetic, aşa numitul SONAR.

În decursul unor experienţe efectuate în bazine speciale s-a observat că delfinii sînt susceptibili la obstacole şi, mai mult, că prin anumite semnale îşi anunţă partenerii de ivirea vreunui pericol. Instalarea aparaturii de cercetare în mediul lor, de pildă, nu i-a lăsat de loc indiferenţi. Din grupul de delfini în supraveghere s-a desprins unul mai curajos care „a inspectat" instalaţiile, a ţinut o „şedinţă fulger" cu ceilalţi şi au deliberat că pot să-şi continue drumul, timp în care magnetofoanele au înregistrat cu conştiinciozitate „conversaţia", iar microfoanele subacvatice au transmis-o ca pe o veritabilă emisiune.

Faptul că delfinii posedă un creier şi un cortex mai dezvoltat i-a condus pe savanţi la concluzia că aceste animale sînt în stare să se informeze asupra locului pe care îl deţin în spaţiu, asupra necunoscuţilor, a procurării hranei şi am văzut că-şi pot transmite chiar şi mesaje sau lua hotărîri. Susţinînd că limbajul acestor animale e în funcţie de gradul de dezvoltare a creierului şi cortexului lor, cîţiva oceanologi presupun existenţa diferitelor sisteme semantice, chiar a unor limbi diferite iar biologul american John Dreher, după o îndelungată muncă de cercetare în urma căreia a descoperit, analizat şi reprezentat grafic 32 de semnale lingvistice ale delfinului, spunea sus şi tare la Congresul de la Washington: **„Să ne fie ruşine, nouă, care facem delfinii să vorbească englezeşte! Dacă omul este regele animalelor, ei bine, atunci politeţea regilor obligă să te adresezi delfinilor în limba lor".**

Lăsînd la o parte anecdotica acestei istorii, reiese clar faptul că specialiştii în momentul de faţă încearcă pe toate căile să găsească o punte de înţelegere, de apropiere cu aceste animale „superinteligenţe" cum au fost denumite. De pildă un profesor american a reuşit să-i înveţe pe delfini cîteva cuvinte englezeşti. În legătură cu acest fapt oceanologul Robert Sténuit povesteşte cum, într-una din zile, asistenta unui cercetător delfinolog american ascultînd o bandă de magnetofon l-a auzit pe neastîmpăratul delfin Elvar pronunţînd de cîteva ori ironic: „Stop it Elvar!". Fiind împreună, delfinul o stropea ştrengăreşte cu coada cu apă şi încercînd să-şi adăpostească instrumentele de înregistrare i-a strigat „Stop it Elvar!". Derulînd mai departe banda a auzit un „By, By" şi alte propoziţii scurte recepţionate pe parcurs. Cît o fi înţeles Elvar din aceste imperative nu se ştie pentru că, după cum comentează Sténuit, a-i învăţa pe delfini engleza înseamnă mai întîi a-i face să înţeleagă această limbă, adică să asocieze în mintea lor un mesaj sonor uman cu semnificaţia acestuia. În plus, se iveşte o primă imensă dificultate — suprafaţa apei care estompează mesajele delfinilor. Şi această barieră poate fi învinsă cu ajutorul unei întregi reţele de microfoane acvatice şi de „haut-parleurs"-uri aeriene sau invers: microfoane aeriene şi „haut-parleurs"-uri etanşe sub apă. O alta, de ordin biologic, care pune deocamdată sub semnul întrebării o conversaţie cu delfinii, constă în faptul că delfinul nu are corzi vocale şi, deci, este în imposibilitate de a produce sunete omeneşti. Mai mult, gama de frecvenţe utilizate de delfin pentru a emite sunete este uriaşă (de la 2000 la 170000 cicluri pe secundă, cea umană de la 16 la 15 000 cicluri pe secundă). Or, ultrasunetele pe care le emite acest animal prin contracţia larinxului scapă savanţilor şi pentru a se recepţiona mesajele se impun instrumente electronice cu mult mai fine decît auzul uman.

Deocamdată oscilografe şi spectrografe electronice traduc particularităţile sunetelor emise de delfin, sunete pe care urechea delfinologului le-ar putea confunda sau nu le-ar percepe de loc în cazul unor frecvenţe prea înalte. **Lupta se dă pentru descifrarea mesajelor lor, pentru pătrunderea în tainele acestui animal ciudat, atît de deosebit de om şi totuşi atît de apropiat lui, acest stăpîn puternic al apelor, care ar putea într-o bună zi să fie ghidul oceanologilor, unul dintre cei mai iniţiaţi şi docţi ghizi ai universului acvatic încă plin de minuni şi mistere...**

Oceanologul Robert Sténuit visează de pe acum cîţiva prieteni delfini îmblînziţi care să-l însoţească în călătoriile sale în adînc şi să-l păzească de rechini. Cu ani în urmă a făcut cunoştinţă cu delfinii la acvariul din Miami. **„Alunecam printre ei într-un maieu de baie, echipat cu o mască şi labe cînd, imediat, o duzină de torpile vivante, suple şi graţioase, de culoarea satinului gri, au făcut cerc în juru-mi, privindu-mă cu un ochi zîmbitor. Licărirea din ochii lor, fără-ndoială era o lumină omenească, a unor mamifere ca voi, ca mine, veri pierduţi din vedere în cursul evoluţiei şi care au părăsit pămîntul închis pentru a merge să se hrănească în această lume marină de unde venim toţi, adevăraţi veri, cu sînge cald, care-şi cresc copiii în familie cu solicitudine şi care vin la suprafaţă să-şi umple plămînii cu aer...."**

Marta CUIBUŞ

DISTRAȚI-VĂ DUPĂ REȚETELE NOASTRE

Jocurile se organizează de comandamentele taberelor. Participanți : 20—400.

Primul joc (marin) **Siboroco în patru timpi.**

I) Jucătorii se așează fiecare pe unde poate: în vile, pe plajă, la cantină, în autobuz, în mare, în bărci, la nudism... Comandantul taberei zice : Tovarăși, astăzi avem o zi frumoasă. Participanții trebuie să răspundă în cor : Astăzi avem o zi frumoasă. (Se pune o placă, de preferință Vivaldi, „Anotimpurile"). Comandantul, concluziv : Este clar că la mare vara este mai plăcut decît în restul anotimpurilor. Participanții, în cor : Este clar că...

II) Comandantul : Și acum să facem fiecare ce vrem. Jucătorii : Și acum să facem fiecare ce vrem. Comandantul : Cei care sînt în vile să citească reviste și cărți, să joace șah și alte jocuri distractive. Jucătorii din vile: Cei care sîntem în vile să citim reviste și cărți, să jucăm șah și alte jocuri distractive. Comandantul : Cei care sînteți pe plajă faceți plajă. Jucătorii de pe plajă : Cei care sîntem pe plajă să facem plajă. Comandantul : Comandantul adjunct va continua... Comandantul adjunct : Eu voi continua... Cei care sînteți în mare înotați. Jucătorii din mare : Cei care sîntem în mare înotăm.. (Pot participa toți tovarășii din conducerea taberei).

III) (La cantină) Comandantul : Supa este foarte fierbinte. Jucătorii (toți) : Supa este foarte fierbinte. (Se pune din nou o placă, de preferință Vivaldi, „Anotimpurile"). Comandantul : Ce bună a fost prăjitura !... Jucătorii : Ce bună a fost prăjitura !...

IV) (Seara) Comandantul : Dansul s-a terminat. Jucătorii : Dansul s-a terminat. Comandantul : Să dormim. Jucătorii (fericiți) : Să dormim. (După două ore) Comandantul : Dormiți? Jucătorii (în cor) : Dormim. Comandantul (monolog) : Și se spune că nu avem fantezie...

Al doilea joc (montan) : **Siroboco în patru timpi.**

I) Jucătorii se așează în rînduri dense în fața comandamentului. După o oră de așteptare apare responsabilul sportiv, care zice : Tovarăși ! Să-i așteptăm și pe ceilalți tovarăși din conducere. Jucătorii aclamă cu entuziasm : Așteptăm, așteptăm... După o jumătate de oră apar ceilalți responsabili. Entuziasmul crește. După o jumătate de oră apare comandantul adjunct. Aplauze și urale. După o jumătate de oră apare comandantul. Un vacarm de nedescris. Se aude un „Bravo" înalt, nemaipomenit.

II) Comandantul : Tovarăși ! Să mergem la masă cîntînd cunoscutul cîntec studențesc „Ce frumoși sînt munții noștri"...

III) Comandantul : Vom începe acum concursul nostru. Alcătuim patru grupe. Plecarea spre cota 1 400 se dă, așadar, în patru serii. Primii 20 din fiecare grupă vor porni de la cota 1 400 spre cota 1 800, după o jumătate de oră, în două serii. Primii 5 din fiecare serie vor porni spre cota 3000 după o jumătate de oră. Primii 5 vor face drumul întors de la cota 3 000 pînă aici, în fața comandamentului, purtînd borna cucerită, ca un stindard al voinței, dîrzeniei și talentului sportiv...

Urale, aplauze, proverbe și zicători.

Se cîntă cunoscutul cîntec studențesc : „Sîntem plini de voință, de dîrzenie și talent".

IV) Trebuie să sosească primii cinci, din primii 20, din... Un covor imens este întins de la tribună pînă la cotul aleii principale. Iată-i !... Entuziasmul este de gradul 3,5. Ai impresia că se clatină munții... Cei zece tineri aduc o bornă tărcată pe muchia căreia este scris cu litere negre : cota 30 000...

Comandantul (monolog) : Avem un tineret formidabil...

Al treilea joc (mai puțin serios).

Juriul alcătuit din șapte persoane. Participanți... cîți se înscriu.

Se ia o porțiune din plajă, mai netedă (căci sîntem la mare !). Fiecărui jucător îi revin doi metri pătrați de nisip. Durata jocului — o jumătate de oră. La semnalul președintelui juriului jocul începe. Fiecare participant trebuie să clădească, din nisip, un castel, o cetate, un trup (în tehnica basoreliefului). Se interzice narcisismul.

Juriul decide. Se dau trei premii : I, II, III.

Cîștigătorul premiului I : are voie să înoate dincolo de geamandură, fără ca cei de la „Salvamar" să-i facă greutăți.

Cîștigătorul premiului II : primește supliment la felul II.

Cîștigătorul premiului III : are voie să susțină că merita premiul II sau chiar I, că juriul l-a nedreptățit...

Al patrulea joc (cu copaci).

Se aleg zece copaci, la fel de înalți. De la ei se măsoară 200 de metri, unde se trasează o linie de start. Participanții (pînă la 100) se aliniază la start. La pocnetul pistolului toți pornesc spre cei zece copaci. Cîștigători sînt cei care reușesc să se urce în copaci, de unde smulg fanioanele puse în vîrf, jucătorii (ca la rugbi) au voie să tragă de picioare, să pună piedică, în sfîrșit, să facă orice pentru ca adversarii lor să nu se poată urca.

Premiul I se acordă primului care smulge fanionul, indiferent de copac.

Premiul II se acordă celui de al doilea care smulge fanionul, indiferent de copac.

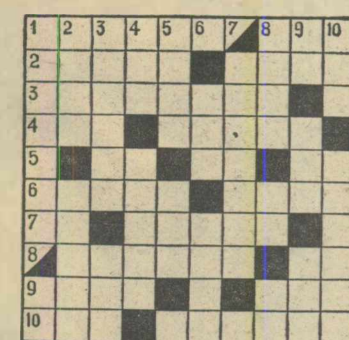
Premiul III se acordă celui de al treilea care smulge fanionul, indiferent de copac.

Se mai dau șapte mențiuni, în aceleași condiții.

Celor care stau liniștiți și privesc li se oferă un spectacol extraordinar și putința de a spune : Ce facem, domnule, ne întoarcem în copaci ?

Vorba lui Geambattista Vico.

FĂRĂ CAP !

ORIZONTAL : 1. Inele pe mînă — Înaintare în lucru ; 2. Stiluri arhitectonice grecești — Mai multe oi ; 3. Fenomen de metabolism ; 4. Astru — Oraș feudal ; 5. Posedă — Peste parter — Lichid rebusistic ; 6. Trasarea unei rochii — Dat cu aur ; 7. Se amestecă... la frișcă — Itinerare pe munți ; 8. Repartizări de scrisori — Stă-n pantof ; 9. A vedea cu ochi buni — Constanța ! ; 10. Brăila, odinioară — Făcută claie.

VERTICAL : 1. Inducere în eroare — Comandant turc; 2. Peștera... dinților — Dinți mari; 3. Respectele noastre ! — Nu-i ușoară ; 4. Ambalaje pentru cereale — Reuniune dansantă ; 5. Ca balenele — Incubator de flori ; 6. Opacă — Mîncare națională (sing.) ; 7. Acrituri ; 8. Întăritor la cămăși — Sute de metri pătrați — Numeral ; 9. Băutura... tare — Spini — Rezultat la... table ; 10. Aghiuță ! — Poate, dar stă ascunsă.

Dumitru BUJDOIU

LULI

Te-aştept, Luli, la şapte astă-seară.
Ştii? la cofetăria noastră, iară,
La masa mică, nu? — cu muchii fine,
Unde-am mîncat atîtea savarine...
O! fata ceea, care ne servea,
Cu şorţul negru şi cu mîna groasă,
(De care însă tot erai geloasă)
Cum m-aşezam la masă ea ştia.
Şi pe cînd eu eram atent la oră
Să te zăresc în lumea incoloră:
Să te surprind de pe trotuar cînd treci
Deja pe masa mea pahare reci,
Şi cu anexa lor îmbietoare,
Cu frişca pe deasupra, ca o floare
Căzută primăvara dintr-un pom,
Ne aştepta cu-aroma ei de rom...

Luli, Luli, îţi mai aduci aminte?
Azi parcă toate-mi trec pe dinainte!
Te văd cu mîneci scurte şi cu funde,
Cu braţe albe, pure şi rotunde,
Crescute fraged fără vreun efort,
(Pe-atunci nu se făcea atîta sport)
Şi ca să fii puţin independentă,
Nu trebuia să fii, pe-atunci, studentă.
Niţică îndrăzneală şi-o minciună
Şi toate se treceau cu voie bună!

Luli, Luli, îţi mai aduci aminte?...
Şopteai „bonsoir" şi primele cuvinte
Le şi-nghiţeai într-un pahar cu apă.
Aşa-ncepea întîia ta etapă,
Şedeai apoi comod pe canapea,
Şi începeai să spui — aşa... aşa...
Şi-atîtea lucruri fără importanţă
Le ascultam atent, ca-ntr-o instanţă...
Îţi cunoşteam vecinii pe de rost,
Ştiam care erau şi care-au fost.
Prietenele le ştiam pe toate.
Ştiam că una e-o răutate,
Şi că te-a necăjit şi-n ziua-aceea;
Iar cînd pierea şi savarina-treia,
Făcînd o mică pauză, Luli,
Îmi murmurai un răsfăţat... merçi...

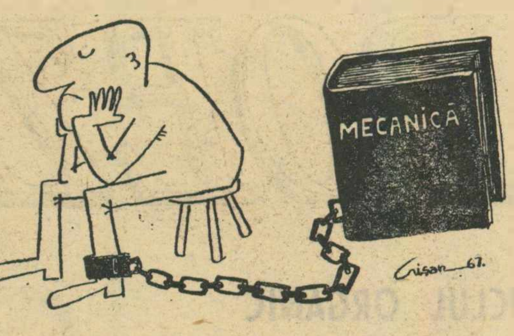
Şi-apoi plecam, te luam de braţ şi hai,
Te-azvîrleam într-un tramvai cu cai...
Simţeam în mers o vagă adiere,
Simţeam în mers o dulce-apropiere
Şi-un monoton pac-pac de cal cuminte...
Luli, Luli, îţi mai aduci aminte?

Îţi mai aduci aminte cînd, încet,
Noi ne trezeam în parc la Filaret?
Răcoarea vastă ne primea din poartă,
Iar parcul somptuos, ca pe o hartă,
Îşi desfăcea peluzele pătrate,
Îşi înălţa fragilele palate
Făcute din şindrile şi noroi
Şi jupuite-acum de-atîtea ploi...

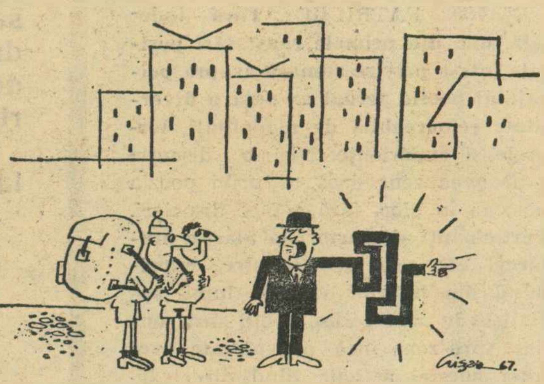
Ţi-aduci aminte cînd ţi-am spus... : Mă doare,
Vezi tu, demonstrativa lor splendoare...
Tot ce-i făcut aicea e anume
Să amăgească cea mai blîndă lume...
Ştiind că adevărul e mic cît o amibă,
În loc să-i facă lîngă pămînt doar o colibă,
Din piatră şi din lucruri temeinice şi grele,
I-au înălţat aicea castele uşurele.

Îţi mai aduci aminte cum s-antrena, Luli,
Cînd îţi făcea studentul aceste... teorii,
Şi cînd, pierzînd o clipă al braţului contact,
Furat de gînduri parcă, el devenea abstract?...
Doar cînd un bec electric vă proiecta, furiş,
În faţă, două umbre lungite pe pietriş,
Atunci, de el lipită, făcîndu-te iar mică,
Te răsfăţai şoptindu-i: — Să mergem, tu, mi-e frică!

Tudor MAINESCU

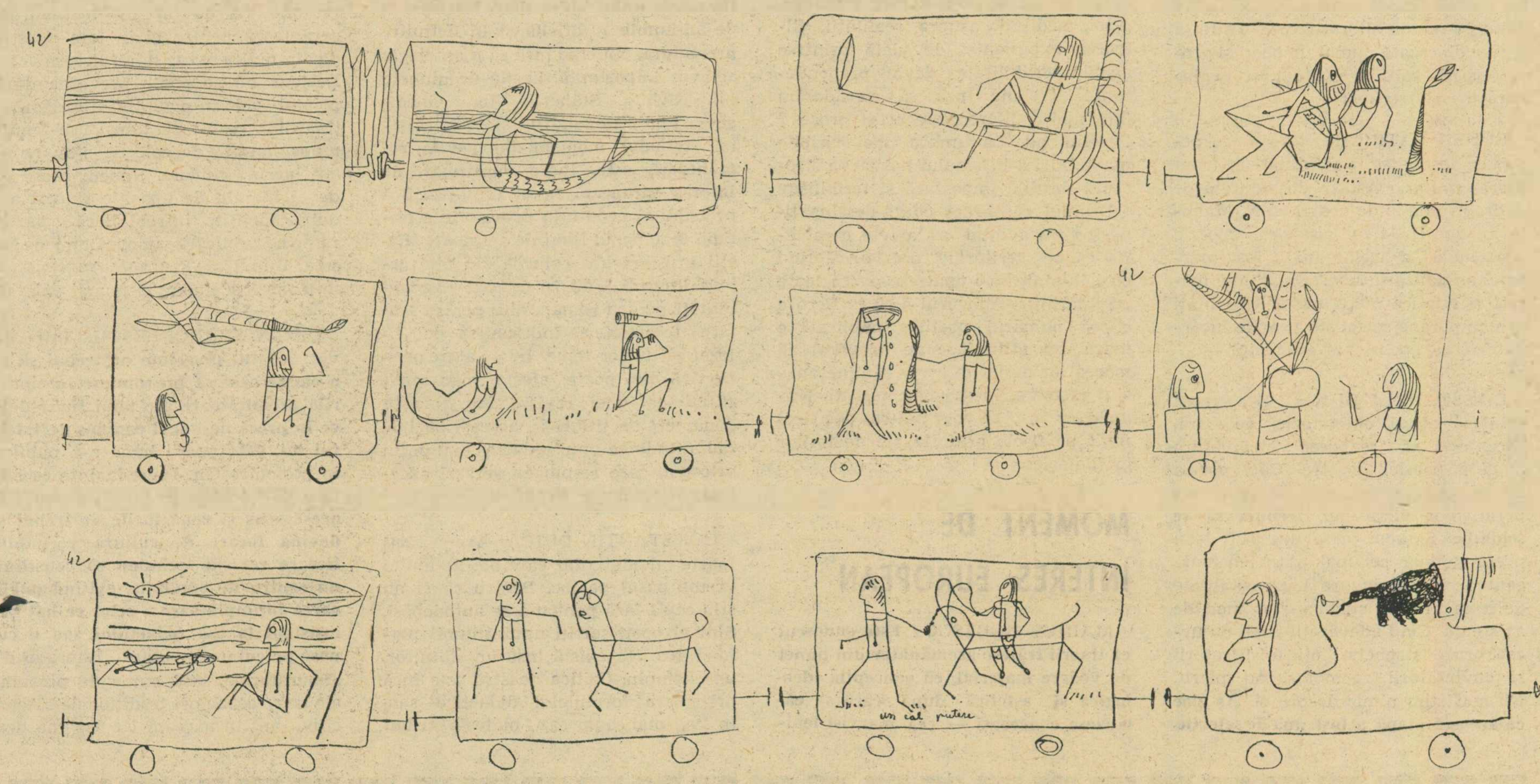
Vacanţă...

— ...Apoi faceţi colţul la dreapta şi p-ormă mai întrebaţi dv. pe cineva!

Caricaturi de V. CRIŞAN

VACANŢĂ PE FUNDUL MĂRII SARMATICE

Desene de ADRIAN IONESCU

Era un tren necunoscut, un dans de taină către mare. Pe unde azi sînt munţi înalţi, păduri de brad cu sunet verde, băteau la ţărmuri valuri albe de spuma zărilor departe...

Şi marea singură era.

Pe plaja-ntinsă nu vedeai nici corturi mari, nici vile roşii, nici chioşcuri de răcoritoare.

Doar o sirenă cîntătoare venea la mal pentru odihnă. Era atîta de frumoasă că marea se trăgea-n adîncuri, lăsînd-o ca pe un nufăr alb, ofrandă ochilor pădurii.

Şi din pădure un copac se desprindea, ca din auz un cîntec vechi. De mare se îndrăgostise cum de pe-o ramură de vis un tînăr îndrăgea sirena.

Şi el a coborît spre dînsa şi-a cunoscut-o el pre ea, în ziua ceea de-nceput.

De la un pui de arbore-nvăţără să să se înalţe. Copăcel, copăcel...

Iată-i, sus, ca de iubire mai înalţi decît iubirea.

El se agăţa de-o creangă, făcînd salturi şi volute.

Ea de farmecul mişcării devenea puţin femeie, vreau să zic aplauda şi rîdea

Că el, bărbatul,

Cădea rău cu creanga ruptă lîngă dînsa, pe pămînt.

A fost prima creangă ruptă oferită ei, femeii,

Ca un semn că între dînşii va să crească o izbîndă.

Ea înfipse creanga ruptă în pămînt.

Cu lacrimi dînsul o-nverzi din nou.

Şi iată, alt copac crescu.

Ea se cunoscu pe sine.

Şi de-aceea-şi puse frunze împrejur ca el să vadă în copacul gol pe dracu...

Dracul fost-a deci al treilea, zis prietenul, cu mărul pentru hrana de discordii...

Primul diferend se scurse într-un veac, apoi în altul, ea bronzîndu-se la soare, el visînd la umbră monştri...

Şi deodată către dînsul
Se ivi o arătare
Un centaur sau un cal
Alergîndu-l către lume.

Calul se opri şi omul îl bătu voios pe crupă:

„Ce-ţi veni să-mi tulburi visul
Cal cu şa şi tropot ritmic?"

Şi-i veni atunci ideea:
„Hai s-o-mpac"
Şi chiar de-atuncea
Ea veni în urma lui
Călărindu-i visul, somnul...
S-au întors acasă veseli
Cunoscînd şi-o aventură
Spusă-n struguri de demult.

... Cică el gustînd nectarul înţelese că pe lume

Ea era de multe feluri,

Ba că toate sînt la fel.

Şi-ncercă să o cunoască, desenînd-o, dar înţelegînd destinul de-a-i rămîne neştiută

Adormi, cu mîna moale
Lîngă somnul ei de taină...

Constantin DUICA

COLOCVIU STUDENŢESC DESPRE

POEZIE şi ADEVĂR

Trebuie să-i abandonăm posterităţii dreptul de a vorbi despre poezia anilor noştri ? Din comoditate sau neputinţă unii critici au inventat principiul după care numai posteritatea are posibilitatea să decidă asupra valorilor autentice ale epocilor anterioare.

Să ne asumăm riscul de a greşi şi să vă invităm la un colocviu despre :

- **DIVERSITATEA PEISAJULUI POETIC.**
- **TERIBILISM, IMPOSTURĂ SAU EXPERIMENT ?**
- **PROSPECŢIA SENSIBILITĂŢII CONTEMPORANE.**

CICLUL ORGANIC AL POEZIEI NOASTRE

EUGEN PATRICHE : **Fără indoială, una din primele constatări posibile într-o privire sumară asupra peisajului poetic actual ar nota o diversitate remarcabilă de modalităţi, formule şi experienţe.** Nici o discuţie n-ar avea sens dacă ar privi poezia noastră în bloc, fără a face disocieri. **Participanţi şi martori la marile prefaceri ale societăţii noastre, exprimînd din interior valorile lumii socialiste în care trăim, poeţii sînt conduşi spre zone încă neexplorate, evoluţia poeziei actuale fiind direct legată de innoirile conştiinţei.**

MARIUS ROBESCU: Anii din urmă au fost, cred, de importanţă capitală pentru **poezie, care tinde să-şi desăvîrşească ciclul organic.** Productiv pînă în ultimele momente s-a stins Tudor Arghezi, cel din urmă poet mare consacrat în perioada dintre cele două războaie. Platforma estetică pe care Bacovia, Barbu, Blaga şi Arghezi au creat-o este foarte înaltă. Nimeni în ţara aceasta nu se poate numi poet dacă ignoră descoperirile celor amintiţi şi ale altora. Există o ştiinţă a poeziei, creată numai de poeţi şi pentru poeţi, care a evoluat şi evoluează fără întrerupere.

EUGEN PATRICHE: La noi, în perioada postbelică, s-a format un front literar unitar. Astăzi discreditată pe nedrept pînă şi de critici ca N. Manolescu sau D. Micu, aşa-zisa „poezie ocazională" a acelor ani a fost martora cristalizării unei conştiinţe morale şi estetice noi, a unei spiritualităţi contemporane socialiste şi orice încercare de a o „pensiona" e fortuită.

CONSTANTIN DUICĂ : S-a trecut printr-o etapă obligatorie, necesară, care avea să realizeze încărcătura nouă a poeziei noastre. Căci poezia noastră, răspunzînd chemărilor şi imperativelor vieţii noi, **trebuia să se schimbe.** Şi apoi, nivelul scăzut l-au preferat doar cei mai puţin chemaţi, pentru că era singura lor posibilitate de a se afirma, singurul lor mod de existenţă. Cînd adevăraţii poeţi au urcat brusc ştacheta, toţi falsificatorii şi cuvîntătorii zgomotoşi au pierit. Nu mai ştim nimic despre ei. **Aş zice că această etapă a fost una de selecţie, foarte utilă pentru o literatură chemată să răspundă unor sarcini importante ale vieţii poporului.**

CĂLIN STĂNCULESCU : Prospeţimea imediată a senzaţiilor, vibraţia directă, contemplativă, spontaneitatea acestei poezii ar putea fi încă invidiate. Apoi, meditaţia asupra realităţii, filtrarea experienţei de viaţă printr-o acută sensibilitate devin preponderente. Trebuie însă să considerăm fără nici o diferenţiere acest proces ? Desigur nu. La umbra unei vizibile maturizări a lirismului nostru se strecoară destulă impostură şi teribilism. Drumul căutărilor odată deschis, tinerii s-au avîntat cu o sete caracteristică pe „teritoriul" poeziei, căutînd cu voluptate să-i epuizeze parcă toate posibilităţile. Adevărul e că în fiecare epocă numărul poeţilor publicaţi e mare, tot atît cît e de adevărat că marea lor majoritate vor rămîne apariţii efemere, iluştri necunoscuţi. Numele lor nu se vor păstra decît cel mult pe fişele prăfuite ale doctorilor în filologie.

MOMENT DE INTERES EUROPEAN

MARIUS ROBESCU : **Este cunoscut că tinerii trăiesc asemănător din punct de vedere material, că concepţia ideologică şi estetică după care se călăuzesc e aceeaşi — cea marxist-leninistă. Dar talentele sînt diverse şi rezultatele variate. Trăiesc în acelaşi climat spiritual al unei ţări în plin avînt. Se recunosc în acelaşi timp individualitatea lor, aptitudinile diferite. MODUL PROPRIU DE A-ŞI GÎNDI UNIVERSUL. Iată în ce constă măreţia momentului, chiar dacă înţelegerea de ansamblu e dificilă şi în definitiv prematură.** Nu cred însă că o antologie ar avea importanţă lipsită de numele lui Nichita Stănescu, Ion Gheorghe, Ion Alexandru şi ale altora. **Actualul moment din poezia românească este, lucru confirmat, de interes european.** Acest fapt justifică probabil şi neputinţa provizorie a criticii, fenomenul fiind de amploare. Poeţii înşişi resimt golurile din alte genuri literare. Unii îşi creează disponibilităţi pentru roman, alţii pentru tratarea teoretică, aş îndrăzni să zic filozofică, a unor teme. Într-o atare perspectivă nu poate afecta prea mult atitudinea unei reviste care siluieşte douăzeci de titluri în aceeaşi pagină, sau atitudinea unui redactor mai puţin priceput, care respinge versuri excelente şi tipăreşte strofe mediocre.

CONSTANTIN DUICĂ: Avem poeţi foarte talentaţi, dar care bat de multă vreme pasul pe loc. Pentru că ei nu ştiu ce să facă pentru a se autodepăşi. Sînt ei poeţi sortiţi unui anumit plafon ? Nu. Nu există însă un sfătuitor, un exemplu. **Critica noastră este încă prizoniera formulelor didactice** sau, în cel mai bun caz, plăteşte tribut isme-lor. Îndeosebi în ultimul timp criticii se adulează reciproc, rămînînd adesea insensibili la fenomenul literar curent. **Critica noastră încă n-a realizat studii de sinteză asupra poeziei actuale, n-a grupat poeţii în funcţie de temperament, stiluri, idealuri, ca, pornind de aici, să sugereze soluţii corespunzătoare.**

Revistele literare, la fel, sînt simple antologii spontane, fără criterii şi preferinţe. PROGRESUL UNEI ARTE ESTE UN PROCES COLECTIV, DIRIJAT. Într-un asemenea proces apar marii poeţi, ca vîrfuri ale unei orientări clare, precise.

EXIGENŢĂ EDITORIALĂ DAR ŞI AUTOEXIGENŢĂ

EUGEN PATRICHE : **Exigenţa editorială ar trebui să fie primul obstacol serios în faţa non-valorii.** Colecţia „Luceafărul" şi-a cîştigat un bun renume. Ea dă un gir debutanţilor, garantează pentru ei în faţa noastră, dar în multe cazuri fără discernămînt. Desigur nu se poate prevedea de la primul volum evoluţia ulterioară a tînărului poet ; şi totuşi, cu multe nume lansate de colecţie s-au petrecut lucruri ciudate. Nimeni n-a auzit de ei înainte de apariţie şi mai ales după, încît te întrebi dacă considerentele publicării unor Damian Necula, Dumitran Frunză, Angela Croitoru au fost numai şi numai valorice.

CĂLIN STĂNCULESCU : **Într-adevăr dreptul la volum ar trebui să fie o cinste care să încununeze începuturile promiţătoare ale unui tînăr după ce în presă ne-am fi convins de talentul lui.** Cîte poezii bune n-a publicat în periodice Gh. Pituţ înainte ca editura să-i scoată, în fine, volumul ! **În acest sens şi cenaclurile ar trebui să devină focare de cultură veritabile, fiecare revistă trebuind să constituie un centru de emulaţie, evitînd publicarea întîmplătoare a celor ce bat mai insistent la uşa redacţiilor sau îi cunosc pe cutare şi cutare.** „Literatorul", „Sburătorul", iată nume de prestigiu ale unor cenacluri tradiţionale ! Acum cîţiva ani urmăream cu pasiune dez-

---

PARTICIPAŢI LA O ANCHETĂ CINEMATOGRAFICĂ !

1927—1967
RECITIND „RAMPA"...

...cunoscuta revistă de cultură artistică din prima jumătate a secolului, am întîlnit ecourile unei frumoase iniţiative destinate impulsionării cinematografiei naţionale, încercare lăudabilă, de pionierat, menită să atragă atenţia publicului asupra posibilităţilor autohtone de realizare a unor filme. **„MAREA ANCHETĂ CINEMATOGRAFICĂ"** iniţiată de **RAMPA** lansa patru întrebări :

1. Care lucrare din literatura română (roman, nuvelă sau piesă de teatru) v-ar interesa să o vedeţi realizată în film ?
2. Dintre actorii români, pe cine îi vedeţi indicaţi să interpreteze rolurile principale în lucrarea propusă ?
3. Credeţi necesar să se ceară şi concursul unor actori străini şi anume care şi în ce roluri să fie distribuiţi ?
4. Credeţi că dv. personal aţi putea deţine vreun rol în lucrările recomandate ?

Ancheta a durat de la 15 decembrie 1926 la 8 aprilie 1927, stîrnind un larg ecou în rîndurile cititorilor.

RASPUNSURILE PRIMITE...

...au dovedit nu numai un interes pentru film, dar şi o competenţă a publicului, dornic să vadă pe ecran filme româneşti. T. Teodorescu, student, propunea pentru ecranizare „Făclia de Paşti" cu „tînărul şi talentatul G. Calboreanu". „Ce n-aş da să văd pe maestrul Nottara într-un film, scria N. Antoniu, actor. Aş săruta pînza pe care s-ar ivi silueta acestui mare actor, pentru care am un deosebit cult".

Florin Scărlătescu, tînăr actor, propunea „Venea o moară pe Siret cu Bulfinsky sau Gr. Mărculescu, Tony Bulandra sau Valentineanu". (Filmul a fost realizat la un nivel nesatisfăcător de o firmă germană în 1930, cu puţini actori români printre care Iancu Brezeanu şi Maria Filoti). Ion Georgescu, regizor şi cineast, pe atunci tînăr actor la Teatrul Mic, recomanda „Făclia de Paşti care ar putea avea un mare succes internaţional, pe Iancu Jianu cu actori români frumoşi şi peisagii remarcabile şi Vlad Ţepeş cu celebrul actor german Conrad Veidt". Vladimir Streinu, „publicist", cerea un film istoric după piesele lui Delavrancea, în special Viforul, cu Gh. Storin...

baterile cenaclului „Labiş“, transformat prea repede într-un bîlci al vanităţilor şi sfîrşind prin a intra în anonimat.

EUGEN PATRICHE: „Junimea“, cenaclu organizat la Facultatea de limbă şi literatură română, e într-adevăr tineresc, modern, fără dădăceală, fără verdicte profesorale; un adevărat laborator. Din păcate însă şedinţele sale de lucru sînt uneori subminate de poza teribilistă a unor „juni“ candidaţi la gloria literară. Ar mai trebui amintită aici şi contribuţia provinciei. Dacă ne uităm atent, mulţi dintre poeţii tineri, consacraţi deja, vin din provincie. **Dar, tot atît de adevărat e şi faptul că, în ciuda numărului lor mare, revistele literare din ţară n-au izbutit** poeţi ai primelor decenii ale acestui secol experimentau! Experimentul lor însemna într-adevăr o înnoire. Creaţiile lui Arghezi, Blaga, Bacovia, Barbu, Cotruş, Vinea erau pe un plan superior, o înnoire fundamentală a poeziei noastre. **Experimentul unor tineri poeţi de azi mi se pare inutil, aşa cum se desfăşoară el. Fiindcă reproduce, imită, fie ce s-a mai făcut înainte de război, fie ce fac alţii, prin alte părţi.** Mai trist e faptul că se imită şi între ei. Puţini sînt aceia care înţeleg să se individualizeze, să se detaşeze. **A învăţa de la înaintaşi înseamnă a afla ce trebuie să aduci în plus faţă de aceştia, înseamnă o atitudine cu adevărat creatoare. Dacă tu, tînăr poet, rămîi la un raport de subordonare cu înaintaşii şi nu vii cu nimic nou faţă de concep**

CALIN STANCULESCU: Într-un timp destul de scurt putem observa cu mîndrie că s-au cristalizat deja cîteva universuri poetice remarcabile. Ultimele promoţii de poeţi se adaugă firesc valorilor poeziei noastre postbelice care a mai dat nume însemnate. **Sînt de acord în a vedea în poezia lor revelaţia dilemelor formării interioare, prospecţia sensibilităţii acute a poetului contemporan suprasolicitat.**

EUGEN PATRICHE: **Dar nu sîntem de acord cu tendinţa unora de a disloca ce i-a precedat. E o încercare imposibilă de altfel, pericolul pierderii reperelor lăsînd urme în creaţiile respective. De asemenea, acestor vorbe mai trebuie adăugat un apel la AUTO-EXIGENŢĂ!**

Participanţii la discuţie: Constantin Duică, Călin Stănculescu, Eugen Patriche şi Marius Robescu

să se transforme (excepţie făcînd poate RAMURI şi FAMILIA) în centre culturale de sine stătătoare, care să lanseze talentele regionale autentice. Publică în ele poeţi „omniprezenţi“ — redactorii respectivi care-şi găsesc un loc călduţ pentru tîrzia lor vocaţie... excepţiile fiind puţine si slab încurajate.

CĂLIN STĂNCULESCU: Ar mai trebui amintite aici şi prejudecăţile că în poezia noastră predomină maniera şi moda, că tinerii „zburdă“ în gol...

A CONTINUA TRADIŢII ŞI A CREA TRADIŢII

CONSTANTIN DUICĂ: Cînd ni se spune că toţi marii poeţi sînt în afara timpului, „că Homer de exemplu, că Shakespeare de exemplu“... ridic din umeri: ni se dau tocmai exemplele celor mai mari artişti ai cuvîntului, legaţi organic de timpul lor. Marx a reconstituit lumea Greciei antice din epopeile lui Homer. Dar el ştia cînturi întregi, pe nevăzute, din „Iliada“.

Şi atunci zic, încercînd să fiu sincer şi aşteptînd sinceritate: **poezia noastră actuală, deşi izvorîtă, în esenţă, din realităţile noastre, nu reflectă la nivelul cel mai înalt adevărurile epocii noastre.** La noi se „**experimentează**“. Dar pînă cînd? Tinerii **ţia, de stilul lor, înseamnă că n-ai făcut nici un pas înainte.** Numai în acest sens înţeleg ucenicia şi experimentul.

EUGEN PATRICHE: Trebuie să fim foarte atenţi. „Luceafărul“ duce în ultimul timp o perseverentă muncă de „asanare“, încercînd să desfiinţeze un pretins snobism juvenil şi o oarecare penurie de idei. Un teribilism există şi e inevitabil, dar la noi teribilismul a avut cel puţin limita bunului simţ (poate cu excepţia unor Ivănceanu sau Mircea Ivănescu), nu s-a manifestat în formele iraţionale pe care poezia altor ţări ni le oferă. **Tradiţia unei poezii viguroase a stopat întotdeauna la noi apariţia unor tendinţe destructive.** Din păcate de multe ori se taxează drept teribilism reacţia bărbătească împotriva prejudecăţilor „tardiv-puriste“, cum le numea Nichita Stănescu, şi a lenei de gîndire.

MARIUS ROBESCU: Spuneam că după foarte înaltul prag atins de poezia românească prin Blaga, Arghezi, Bacovia şi Barbu se încearcă, de către tineri, continuarea tradiţiei acestora şi implicit a tradiţiei poeziei noastre de totdeauna. Sintezele amintite sînt asimilate şi, în proporţia pe care întîmplarea o admite, vor apare noi sinteze strălucite. **NUMAI URCÎND TRADIŢIA DIN GENERAŢIE ÎN GENERAŢIE SE POATE ASPIRA LA UNIVERSALITATE. Tinerii sînt conştienţi de acest fapt şi volumele lor o** atestă.

EMULAŢIE POETICĂ ŞI AUTENTICITATE

CALIN STANCULESCU: În asemenea condiţii, de diversificare şi oarecum eterogenitate, se poate spune că poezia noastră reflectă în mod organic adevărurile, gîndirea şi sensibilitatea contemporană? Desigur. Însuşi procesul formativ, evoluţia istoric necesară a poeziei, autentică şi adevărată, sînt garanţia acestei ancorări în realitate.

EUGEN PATRICHE: Epoca noastră din punct de vedere spiritual, al emulaţiei patriotice generale, e deosebit de propice înfloririi poeziei, inclusiv a celei sociale, patriotice, militante, pe care unii au acuzat-o de lipsă de substanţă şi rămînere în imediat. În ciuda unor tentaţii spre atemporalitate, spre general amorf, spre poezia plată a indiferenţei istorice, care scapă nu numai autoexigenţei ei şi selecţionării editoriale şi gazetăreşti — de multe ori în lipsă de criterii ferme — lirica epocii noastre e o lirică angajată în realitate. Individualităţi mai puţin sau mai mult conturate, deosebite sau asemănătoare, poeţii generaţiilor de azi sînt uniţi într-un înţeles mai profund pe care-l conferă autenticităţii şi adevărului.

Poem în august

Printre portaluri antice îmi spun:
Lege divină leagă ziua de timp
Calc aşadar prin ceasul străbun —
Leagănul Dunării nu mi-l schimb.

Trec prin oraşele gloriei, tînăr
Ca un zeu aşteptînd luminarea ţărînii
Secundele dimineţii le-număr,
Crud e mirosul prin cuptoarele pîinii.

Orele dace cîntă; soarele-nvie
Muşcă păduri de răcoroasă putere,
Oamenii-n Pont — marea e vie.

Altfel se urcă apa în sfere
Dulcele hram al puterii mă ştie
Prin cîmpia plină de miere.

Nici o fărîmă de clipă nu va lipsi —
Pasul meu umple viaţa-n podgorii
Ochiul mă cheamă-n Adamclisi —
Geamănă-i vara sfintei istorii.

Calc peste rouă prin Cîmpia Română
Cerul cu muguri de aur presimte
Mustul din fructe, semintele pînă
-N copacii de pe gorganele scite.

Pînă-n Biharia casele suie
Ca aurul, sus, în legile sale
Cerul picură cuie-n ţărînă.

Semnele vieţii universale
Cresc în Cîmpia Română
August aduce-n cetăţi sărbătoare.

Dumitru M. ION

La 17 aprilie 1927 a fost publicat rezultatul definitiv al anchetei ziarului RAMPA, la care au răspuns 2417 cititori!

CLASAMENTUL FINAL...
...apărut în RAMPA nota:

1. **Ion** şi **Pădurea spînzuraţilor** 2. **Venea o moară pe Siret** 3. **Viaţa la ţară** şi **În război** de Duiliu Zamfirescu 4. **Iancu Jianu** de B. Dumbravă 5. **Făclia de Paşti** de Caragiale 6. **Adam şi Eva** de Rebreanu 7. **Popa Tandă** de Slavici 8. **Viforul** şi **Apus de soare** de Barbu Delavrancea 9. **La Medeleni** de Ionel Teodoreanu 10. **Patima roşie** de Sorbul 11. **Neamul Şoimăreştilor** de Sadoveanu 12. **Păcală** de Dulfu 13. **Moara cu noroc** 14. **Meşterul Manole** de Victor Eftimiu 15. **Amintirile lui Cassian** şi alte nuvele de D. D. Pătrăşcanu 16. **Chira Chiralina** de Panait Istrati 17. **Scrisoarea pierdută** şi **Năpasta** 18. **Ţiganiada** 19. **Trandafirii roşii** de Zaharia Bîrsan 20. **Elena** de Bolintineanu.

LA PATRUZECI DE ANI...

...de la ancheta ziarului RAMPA putem aprecia cît de juste erau propunerile, cît de serioasă era meditaţia asupra viitorului cinematografiei naţionale. Pe atunci era o utopie a crede că, în condiţiile nefavorabile turnării de filme româneşti, un asemenea tur de forţă ar fi realizabil. Cu bucurie constatăm că unele din operele de seamă ale literaturii noastre, care au întrunit sufragiile publicului în 1927, au fost transpuse pe ecran în ultimii ani, ani de puternic avînt ai cineatografului românesc. Mai mult, cîteva dintre ele, ca **Moara cu noroc, Pădurea spînzuraţilor** sau **O scrisoare pierdută** fac parte din capodoperele filmului nostru. Şi totuşi multe din propunerile judicioase din această anchetă, orientată şi asupra folclorului, a literaturii istorice sau de actualitate (pe atunci) nu au intrat încă în atenţia regizorilor. Dar nu e timpul trecut...

LITERATURA NOASTRĂ...

...clasică şi contemporană poate oferi nenumărate subiecte a căror ecranizare ar fi nu numai posibilă, ci necesară. Publicul poate avea aici un cuvînt de spus, confruntarea opiniei publice cu realizatorii nefiind o consultare formală, ci un contact productiv, posibil şi necesar.

Revista noastră îşi deschide coloanele unui sondaj cinematografic, dornică să reactualizeze o formă utilă de dialog cu publicul, invitîndu-vă să participaţi la o nouă anchetă despre:

1. CARE LUCRARE DIN LITERATURA NOASTRĂ CLASICĂ ŞI CONTEMPORANĂ CREDEŢI CĂ AR PUTEA FI ECRANIZATĂ?
2. CE REGIZORI ŞI ACTORI CREDEŢI CĂ AR PUTEA PARTICIPA LA REALIZAREA ACESTUI FILM?
3. SOCOTIŢI UTILĂ COLABORAREA UNUI REGIZOR SAU ACTOR STRĂIN ŞI CARE ANUME?

Aşteptăm răspunsurile dumneavoastră pe adresa redacţiei, Bucureşti, str. Brezoianu 13, pînă la 1 decembrie 1967.

V. ALBULESCU
E. PATRICHE

MAURICE LEBLANC

EŞARFA DE MĂTASE ROŞIE

(Urmare din numărul trecut)

Şeful poliţiei luă cuvîntul :

— Pot cel mult să vă împărtăşesc o ipoteză rezultată din declaraţiile menajerei. Victima, o femeie de reputată frumuseţe, a fost acum doi ani în Rusia, de unde s-a întors cu un safir magnific, pare-se darul unui personaj de la curte. Jenny Saphir, cum au numit-o de atunci, era tare mîndră

11

de bijuteria ei, dar, fie numai din prudenţă, n-o purta. E de presupus că furtul safirului a fost mobilul crimei. Contez pe tine, Ganimard ?

— Ah, contaţi pe mine, răspunse inspectorul. Bine, o să vedem, o să vedem, nu zic nu... num

Dejună grăbit, apoi plecă, la întîmplare, pe străzi. Se opri deodată stupefiat, uluit. Ajunsese în rue de Surène, chiar în faţa casei unde se întîlnise cu Lupin, cîteva ceasuri mai înainte. O forţă mai puternică decît voinţa lui îl adusese din nou. Soluţia problemei se afla aici. Orice ar fi făcut, calculele lui Lupin erau atît de exacte încît, mirat profund de o clarviziune aşa de prodigioasă, Ganimard nu putea să decît să reia ancheta din punctul în care adversarul său o lăsase. Urcă cele trei etaje : apartamentul era descuiat. Nimeni nu se atinsese de corpurile delicte. Le ascunse în buzunar.

Admiţînd că necunoscutul locuia pe lîngă Pont Neuf trebuia descoperită, pe drumul ce duce de la pod în rue de Berne, patiseria deschisă pînă seara unde fuseseră cumpărate prăjiturile. Nu fu greu de loc. Aproape de gara St. Lazare un cofetar îi arătă cîteva cutii de carton identice cu cea aflată în buzunarul lui Ganimard. Mai mult, o vînzătoare îşi aminti că a servit, în seara precedentă, un individ purtînd monoclu. Iată primul indiciu controlat, gîndi inspectorul. Omul nostru poartă monoclu.

Bucăţile de ziar aparţineau, după spusele unui vînzător de ziare, revistei de curse „Le

12

Turf". Se duse imediat la redacţia revistei şi ceru lista abonaţilor, notînd mai ales pe cei cu locuinţa în preajma podului şi îndeosebi pe malul stîng, aşa cum îi spusese Lupin. Spre seară, unul din oamenii săi îl anunţă că un oarecare Prévailles, abonat la „Le Turf", locuieşte într-un apartament de pe cheiul Augustinilor. Acest individ ieşea în fiecare seară, înveşmîntat într-o manta de blană, primea de la portăreasă corespondenţa şi ziarul, pleca şi revenea către miezul nopţii. Mai mult, Prévailles purta monoclu, era un pasionat al curselor şi avea el însuşi mai mulţi cai pe care îi închiria.

Ancheta a fost atît de rapidă, rezultatele se confirmau perfect previziunilor lui Lupin încît Ganimard se simţi răscolit. Merse în biroul domnului Dudouis. „Totul e gata, şefule. Îmi daţi un mandat ?"

— Poftim ?

— Am spus că totul e gata pentru arestare.

— Vrei să spui că ştii cine e asasinul lui Jenny Saphir ?

— Da.

— Dar cum ? Explică-te !

Ganimard roşi puţin. „O întîmplare, şefule. Asasinul a aruncat în Sena tot ceea ce putea să-l compromită · o parte din pachet a fost pescuit de un barcagiu care n-a vrut să-şi spună numele. Am toate indiciile necesare : treaba era uşoară".

Şi inspectorul povesti cum procedase.

— Numeşti asta o întîmplare ! strigă şeful. Spui că treaba era uşoară ! Dar e una din anchetele tale cele mai strălucitoare ! Du-o

13

pînă la capăt, dragul meu Ganimard, şi fii prudent...

Seara, în jurul orei nouă, Ganimard aştepta, postat cu oamenii săi în faţa casei de pe cheiul Augustinilor. Un domn cu pălărie înaltă, înveşmîntat într-o manta de blană, se apropia pe trotuarul ce însoţeşte Sena.

Ganimard înaintă.

— Dumneavoastră sînteţi domnul Prévailles ?

— Da, ce doriţi ?

— Sînt însărcinat cu o misiune...

N-avu timp să-şi încheie fraza. La vederea oamenilor ce răsăreau din umbră, Prévailles se retrase către zid, spre poartă, agitînd bastonul cu mîna dreaptă, în timp ce mîna lui stîngă, pe la spate, părea că încearcă să găsească broasca. În momentul în care înşfăcă bastonul lui Prévailles, Ganimard îşi aminti brusc avertismentul dat de Lupin : Prévailles era stîngaci şi ceea ce căuta cu mîna stîngă era desigur revolverul.

Inspectorul se aplecă rapid : două detunături răsunară, dar nimeni nu fu atins. Cîteva minute mai apoi Prévailles primea o lovitură de baston în bărbie iar la ora nouă se afla deja într-o celulă la Depôt.

Pe vremea aceea Ganimard se bucura de o mare reputaţie. Arestarea operată într-un timp record şi prin mijloace atît de simple, pe care poliţia se mîndrea să le dea publicităţii, îi asigurase o celebritate deosebită. Prévailles fu încărcat cu toate crimele rămase nepedepsite, iar ziarele exaltau dibăcia lui Ganimard.

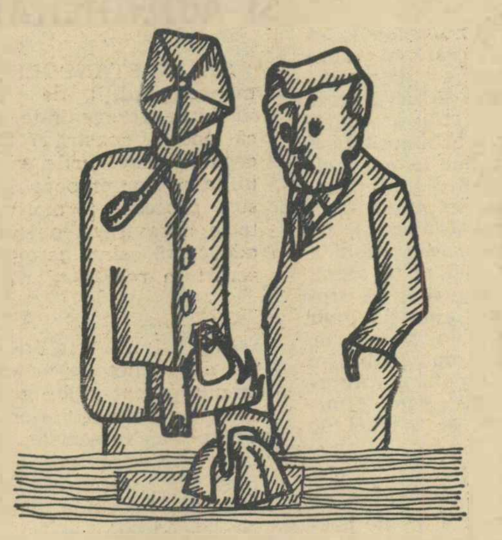
14

Dar în a opta zi totul se schimbă. Prévailles avea un alibi clar : în seara crimei fusese la Folies-Bergères. În buzunarul smokingului său găsiră biletul şi programul spectacolului, purtînd data fatidică.

— Alibi aranjat, obiectă judecătorul de instrucţie

— Dovediţi-o, răspunse Prévailles.

Avură loc confruntări. Vînzătoarea de la patiserie *crezu că recunoaşte* pe omul cu monoclu. Portăreasa din rue de Berne *crezu*

15

că recunoaşte pe domnul care o vizita pe Jenny Saphir. Dar nimeni nu îndrăznea să facă o afirmaţie precisă. Astfel, instrucţia nu întîlni nici un teren solid pe care să se poată stabili o acuzaţie serioasă.

Judecătorul îl chemă pe Ganimard şi-i relată încurcătura :

— Ştii ce ne-ar trebui Ganimard ? Celălalt capăt al eşarfei roşii. E evident că dacă asasinul l-a ascuns, pe eşarfă au rămas urmele degetelor sale însîngerate... Ganimard nu răspunse. Din nefericire, unica şi indispensabila dovadă se afla în buzunarul lui Lupin ! Cum să pună mîna pe ea ?

Astfel că în ziua fixată de Lupin, la 28 decembrie, Ganimard urcă în vechea locuinţă de pe strada Surène, avînd grijă să-şi lase afară o duzină de agenţi. Aşteptă cîteva minute, apoi dădu o raită prin camerele goale.

— Domnului Lupin i-a fost frică, murmură, nu fără satisfacţie

— Te înşeli amarnic, auzi o voce în spate.

— Lupin !

— Ei, care e părerea ta, artistule ? — zise Lupin zîmbind. Ţi-am descifrat misterul eşarfei, de la A la Z ? Nu spun că argumentaţia mea a fost perfectă... dar ce capodoperă de inteligenţă ! Ce reconstituire, Ganimard ! O intuiţie a tot ce se petrecuse şi a tot ce avea să se petreacă de la descoperirea crimei şi pînă la sosirea ta aici ! Ai eşarfa ?

— Da. Jumătatea cealaltă e la tine ?

— Priveşte-o ! Să le confruntăm.

Într-adevăr, tăieturile făcute de foarfecă erau identice. Ştiu, spuse Lupin, că pe tine

16

te interesează îndeosebi petele de sînge... Priveşte !

Inspectorul tresări de bucurie. Pe mătase se vedeau distinct urmele însîngerate ale degetelor şi mîinii ucigaşului. Dovada era irecuzabilă. „E amprenta mîinii stîngi, remarcă Lupin... De unde vezi că avertismentul meu n-avea nimic miraculos"

Ganimard strecură bucata de mătase în buzunar sub privirea aprobatoare a celuilalt.

— Desigur, dragul meu, ia-o. Îmi face atîta plăcere să-ţi fac o plăcere ! Şi cum vezi... n-a fost nici o capcană la mijloc... un mic serviciu între prieteni, doar atît. Ah, şi de ce să nu mărturisesc, puţină curiozitate. Voiam să examinez cealaltă jumătate de eşarfă... Cea aflată la poliţie. Nu te teme, ţi-o dau înapoi... o secundă numai.

Cu un gest nepăsător, Lupin pipăi tivul eşarfei

— Cît de ingenioase sînt aceste lucruri de mînă ! Ai remarcat desigur detaliul ? Jenny Saphir era foarte harnică şi îşi confecţiona singură rochiile sau pălăriile. Evident, tot ea a făcut şi eşarfa. Curios cum sînt, am examinat atent jumătatea găsită de marinar, pe care o ai în buzunar acum şi închipuie-ţi, am găsit în tiv o medalie de aramă pe care sărmana fată o purta ca amintire. Detaliu emoţionant, nu-i aşa, Ganimard ?

Ei bine, mi-am spus : cît ar fi de interesant să cercetez cealaltă jumătate a eşarfei, cea pe care poliţia o va găsi la gîtul victimei. Căci jumătatea asta, *pe care în sfîrşit o ţin în mînă*, are şi ea un mic tiv... priveşte ce

17

ascunzătoare abilă ! Şi atît de puţin complicată ! Poţi pune aici fără grijă o medalie de aramă sau altceva... O bijuterie, de exemplu... Un safir...

În aceeaşi clipă Lupin desfăcu tivul şi scoase din mica ascunzătoare o admirabilă piatră albastră, de o puritate şi o tăietură perfectă. „Ce-ţi spuneam eu, prietene ? !"

Ganimard, livid, înspăimîntat, privea aiurit bijuteria pe care Lupin i-o purta pe la nas. Înţelegea în sfîrşit întreaga maşinaţie. „Dă-mi-o înapoi" — spuse. Lupin îi întinse bucata de mătase. „Şi safirul !" — ordonă Ganimard.

— Drept cine mă iei ?... De cînd aveţi eşarfa nici unul dintre voi n-a avut ideea să o cerceteze mai îndeaproape, nici unul nu s-a întrebat de ce victima s-a agăţat cu atîta disperare de mătase. Nici unul ! Aţi acţionat la întîmplare, fără să reflectaţi...

Cu un gest rapid inspectorul îşi scoase revolverul din buzunar.

— Mîinile sus !, strigă.

Lupin rîse : „Încă o gafă".

— Mîinile sus, îţi spun !

— Greşeşti : instrumentul tău nu funcţionează

— Ce ?

— Menajera ta, bătrîna Catherine, e cumpărată de mine. Azi dimineaţă ţi-a descărcat cartuşele, în timp ce îţi luai cafeaua cu lapte.

Ganimard îşi puse revolverul la loc şi se repezi spre adversar. Dar Lupin îl opri cu un gest. „Lasă, lasă, e mai bine să stai locului, dragul meu. De altfel, gîndeşte-te bine la avantajele pe care ţi le-am oferit : gloria,

18

avansarea, perspectiva unei bătrîneţi fericite... Fără să mai socotim că ţi-am salvat viaţa ! Ei, aşa îmi mulţumeşti ? Mă dezamăgeşti, Ganimard, pe cuvîntul meu".

Vorbind, Lupin se apropiase de uşă şi cu un gest rapid o deschise. Ganimard nu mai avu vreme să-l ajungă, o lovitură puternică în stomac îl doborî

...Cîteva minute mai tîrziu, inspectorul reuşi să deschidă uşa şi coborî în stradă unde îl aşteptau agenţii

— N-a ieşit nimeni din clădire, îi spuse un poliţist, afară de un muncitor, un zidar, care mi-a dat o scrisoare. „Să dai asta şefului tău" — mi-a spus. „Care şef ?" — l-am întrebat, dar a întins-o fără să răspundă. Presupun că e pentru dumneavoastră.

— Dă-o încoa

Ganimard despături hîrtia şi citi uimit aceste rînduri, aşternute în grabă cu creionul :

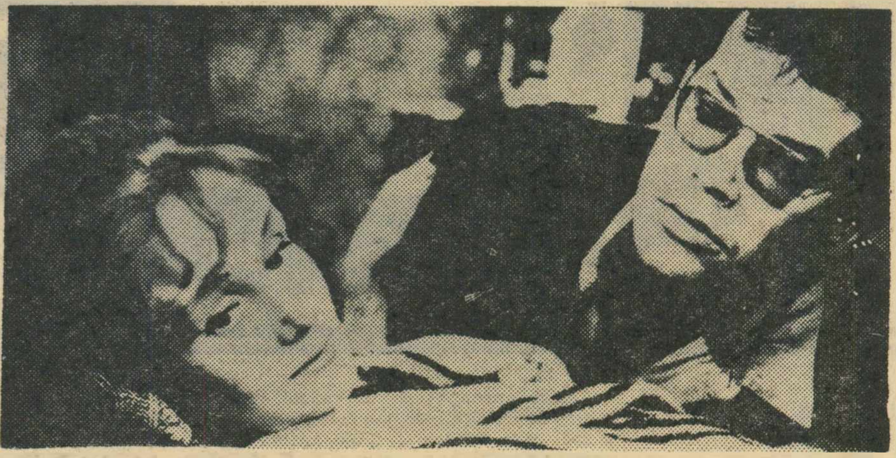
„Asta, dragul meu prieten, să te facă să meditezi asupra unei credulităţi exagerate. Cînd un oarecare îţi spune că revolverul tău a fost golit de cartuşe, oricît de mare ar fi încrederea ta în acest oarecare, chiar dacă s-ar numi el Arsène Lupin, nu te lăsa păcălit. Trage mai întîi şi, dacă individul face un salt spre eternitate, vei avea dovada : 1 că gloanţele se mai aflau în revolver şi 2 că bătrîna Catherine e cea mai cinstită dintre menajere.

Deci, primeşte, scumpul meu prieten, asigurarea sentimentelor cele mai afectuoase ale credinciosului tău

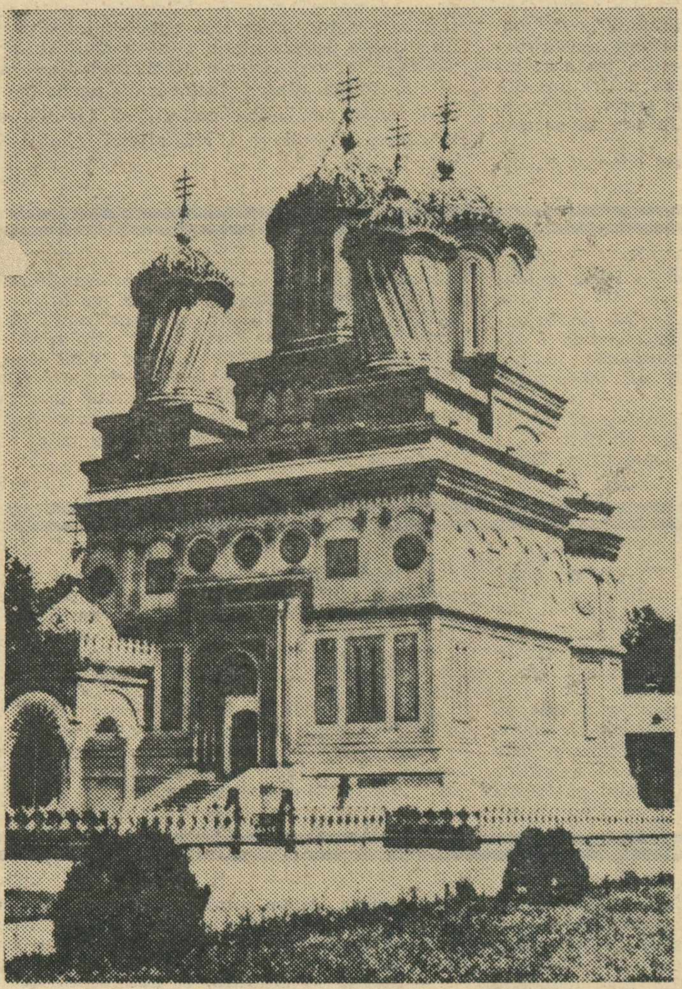
Arsene LUPIN"

CULTURA DUMNEAVOASTRĂ ÎN CONCURS

A DOUA SERIE DE ÎNTREBĂRI VALORÎND... 100 PUNCTE

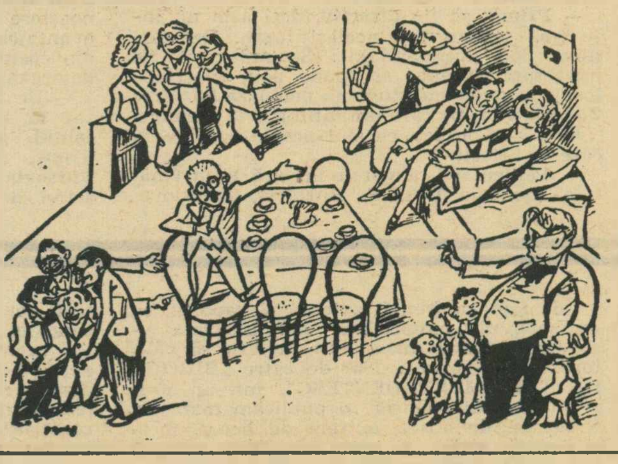
ACEASTĂ IMAGINE ESTE DIN FILMUL... ? (20 puncte)

CELEBRUL MONUMENT DE ARHITECTURĂ datînd din secolul XVI este... ? (5 puncte)

RECUNOAŞTEŢI LOCALITATEA... ? (20 puncte). Tabloul lui Teodor Aman fixează pe pînză aspectul unei frumoase staţiuni de munte în anul 1880. E vorba de oraşul...

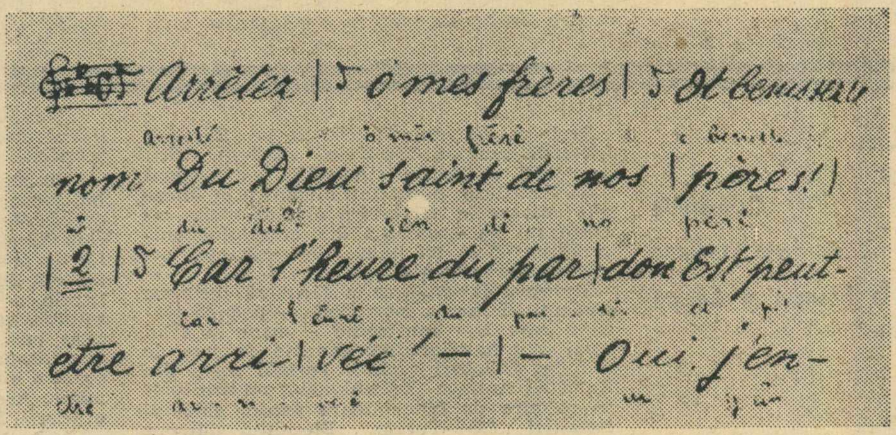

CENACLUL LUI LOVINESCU văzut în această caricatură de un cunoscut pictor şi grafician român, care a trăit între anii 1896—1962. Îi cunoaşteţi numele? (15 puncte).

ÎNTÎMPLAREA POVESTITĂ MAI JOS ARE CA EROU UN PERSONAJ MITOLOGIC. E VORBA DE...? (10 puncte). Cunoaşteţi desigur povestea lui Amphitrion. În lipsa lui, Zeus a legat o idilă cu Alcmena, din care s-a născut un fiu. Hera, furioasă de infidelitatea zeescului ei soţ, l-a năpăstuit pe eroul nostru, înnebunindu-l şi făcîndu-l să-şi ucidă proprii copii. Ca să se purifice el va trebui să împlinească 12 fapte extraordinare, printre care prinderea căprioarei cu coarne de aur şi a taurului din Creta. Despre ce personaj e vorba ?

CINE ESTE EROUL ANECDOTEI... ? (10 puncte). Un cunoscut scriitor american călătorea cu trenul. În momentul în care controlorul îşi făcu apariţia, eroul nostru descoperi cu stupoare că îşi pierduse biletul. „Nu-i nimic, îl linişti controlorul, am să vă eliberez altul". „Perfect, numai că am uitat la ce staţie trebuie să cobor. Scria pe bilet"...

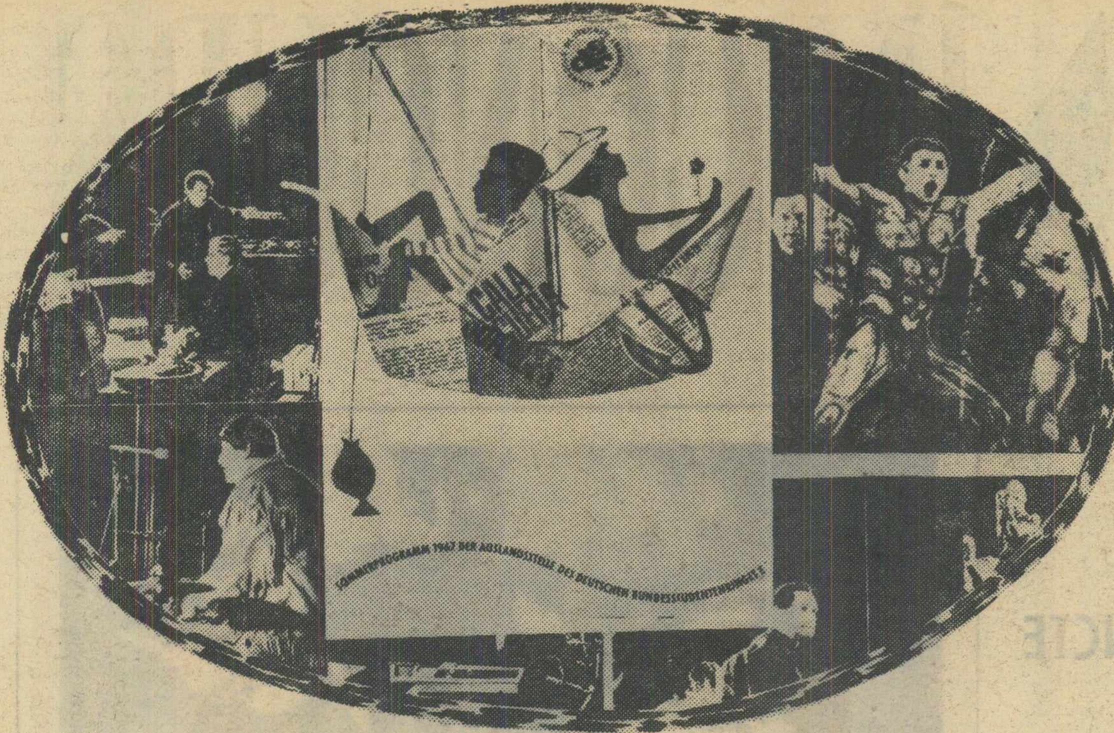
CÎTE DIN VEDETELE HOLYWOODULUI enumerate mai jos nu sînt de origine americană ? (10 puncte). Rex Harrison, Charles Chaplin, Yul Brynner, Elisabeth Taylor.

UN AUTOGRAF MUZICAL SEMNAT DE... ? (10 puncte). E vorba de un fragment din partitura rolului Samson din opera lui Saint Saens, copiat şi adnotat de mîna unui celebru tenor italian, originar din Neapole, mort în 1921.

VIAŢA STUDENŢEASCĂ

BON DE PARTICIPARE NR. 2

VACANŢA PE MAPAMOND

IUGOSLAVIA

„Chitariada" — cel mai mare concert al lumii

Astăzi aproape că nu există nici un institut de învăţămînt superior, nici o universitate care să nu-şi aibă ansamblul ei de chitare electrice.

Cea mai mare manifestare a acestor ansambluri de muzică modernă din Iugoslavia o constituie Chitariada — un concurs original al orchestrelor de chitare electrice din întreaga ţară. Chitariada are loc la Belgrad şi iniţiatorii ei sînt studenţii. La acest concert puţin obişnuit, supranumit „cel mai mare concert al lumii", participă aproximativ 20 000 de tineri şi tinere din toate colţurile Iugoslaviei. În sala mare a tîrgului din Belgrad, de dimineaţă pînă seara tîrziu, ei nu fac altceva decît să cînte sau să asculte muzică.

Pentru a lua parte la acest concert tinerii parcurg uneori sute de kilometri cu trenul sau cu autobuzul. În ziua concertului nimeni nu discută despre nimic altceva decît despre şansele de victorie ale unei orchestre sau alteia. Mulţi dintre înflăcăraţii participanţi nici nu-şi mai aduc aminte că trebuie să mănînce. Cui îi mai stă atunci gîndul la asta!

BULGARIA

O şosea spre... frumuseţe

Exact deasupra locului în care se unesc rîurile Iablaniţa şi Iundola se află tabăra internaţională de muncă a tinerilor studenţi care vor construi un obiectiv de importanţă naţională — şoseaua Belovo-Iundola.

Aici totul e legendă: numele rîurilor, al văilor şi vîrfurilor de munte; aici şi-a ascuns natura unul din colţurile ei cele mai fermecătoare, nedescoperite încă de ochiul curios al omului obişnuit.

În cele patru serii de cîte 500 de brigadieri, în vara aceasta se vor construi 6 kilometri de şosea spre frumuseţe (acesta este începutul şoselei care va măsura în total 25 km).

Cînd se va turna ultimul metru pătrat de asfalt încă un colţ atrăgător al naturii va deveni apropiat şi accesibil oamenilor. Două dintre seriile de brigăzi sînt internaţionale. Studenţi din Bulgaria, Cehoslovacia şi U.R.S.S. petrec aici două săptămîni de muncă şi apoi vor face două săptămîni de excursii. Mulţi dintre ei vor veni peste cîţiva ani din nou pe aceste meleaguri să-şi petreacă poate concediul de odihnă în noua staţiune balneară de la Iundola, care le va reanima în amintire frumoasele zile ale studenţiei.

OLANDA

Vară la un castel medieval

Castelul Dromaderului — numit astfel pentru că văzut de pe mare seamănă cu un dromader — a fost construit în secolul al XVI-lea ca fortăreaţă împotriva piraţilor frizi. Aceştia atacau cu îndîrjire portul — pe atunci unul din cele mai înfloritoare din Olanda — ceea ce a determinat Compania Indiilor de Est să-şi mute birourile mai spre centrul ţării, întîi la Hoorn şi apoi la Amsterdam, făcînd ca importanţa oraşului Enkhuizen să scadă.

Numele oraşului a intrat însă în legendă datorită vestitului căpitan Focke, personaj autentic, iscusit căpitan de corabie.

În prezent, castelul „Dromedaris" — al cărui simbol continuă să fie un nostim pui de cămilă — a devenit unul din locurile cele mai pitoreşti şi mai originale în care studenţii îşi petrec vacanţa.

În 1962, Biroul olandez pentru relaţii cu străinătatea — NBBS — a hotărît să transforme vechiul castel „Dromedaris" din oraşul Enkhuizen, într-un centru al relaţiilor studenţeşti internaţionale. Castelul păstrează aspectul medieval — uşi joase, pereţi groşi, plafonul boltit şi chiar şi cîţiva păianjeni care atîrnă demonstrativ de tavan, dar în acelaşi timp e înzestrat cu atributele civilizaţiei moderne: duşuri, săli de expoziţii şi festivităţi şi bineînţeles nelipsitul teren de fotbal.

Reconstruit de studenţi şi pentru ei, Centrul studenţesc internaţional din legendarul Castel al Dromaderului este o dovadă elocventă a fanteziei şi entuziasmului caracteristic studenţimii dintotdeauna.

POLONIA

Vacanţă cu... autostopul

Rep. — Cum ar trebui să arate un „program ideal de vacanţă"?

— Primo: să fie atractiv, deşi asta nu înseamnă pentru toţi acelaşi lucru. De gustibus non disputandum... Secundo: să fie interesant, variat; aş spune nou, spectaculos!... — ne spune studenta poloneză *Elzbieta Zderkiewicz*, pe care am întîlnit-o la Mamaia.

Rep. — Concret, ce sînt aceste vacanţe la care vă referiţi?

— Pentru noi, excursii în ţară şi străinătate. România, U.R.S.S., Bulgaria, Cehoslovacia, organizate de ALMATUR — biroul de turism studenţesc. Ele satisfac dorinţa de cunoaştere a studenţilor noştri. În plus sînt avantajoase. Studenţii plătesc doar jumătate din costul excursiei, cealaltă fiind acoperită de organizaţie.

— De foarte multă popularitate s-au bucurat în fiecare an excursiile organizate cu iahtul, pe Marea Baltică, adaugă *Andrzej Tippe*, student la Institutul Politehnic din Varşovia. Am luat parte şi eu o dată la o astfel de excursie şi am vizitat Finlanda, Danemarca. Acum după ce am văzut Nordul Europei mă pregătesc să văd şi Sudul şi mai ales să mă bucur de soarele care la noi este ceva mai zgîrcit.

— Merită să amintim şi autostopul — un mod pe cît de original pe atît de plăcut de a petrece vacanţa. Prin însăşi natura sa „autostopul" (organizaţie cu carnet de membru etc) este un prilej de aventură foarte mult gustat de tinerii studenţi dornici întotdeauna de neprevăzut.

Anca Irina IONESCU

R. F. A GERMANIEI

Cu barca pe valuri

...de fapt cu trenul, avionul şi vaporul, cu automobilul, motocicleta sau bicicleta — studenţii vest-germani sînt invitaţi să călătorească în vacanţa 1967 de către „BIROUL DE TURISM STUDENŢESC", într-un program a cărui copertă o publicăm mai sus. Program, de altfel, extrem de bogat, interesant şi variat, al unor adevărate cursuri în aer liber ale vacanţei, cursuri de istorie, geografie şi cultură a popoarelor lumii.

Din paginile caietului-program al vacanţei studenţilor din R. F. a Germaniei aflăm despre călătoriile pentru cunoaşterea unor ţări apropiate sau îndepărtate, despre vacanţe în tabere sau excursii de studiu (*printre care citim cu bucurie şi trasee româneşti incluzînd Valea Prahovei şi litoralul*), despre cursuri de vară şi tabere de muncă (cercetări arheologice în Franţa, Portugalia, construcţii în Olanda şi R. F. a Germaniei, lucrări agricole în Anglia şi Elveţia).

Programul este rezultatul nu numai al unei bogate inventivităţi ci şi al analizei ştiinţifice a preferinţelor studenţilor la baza căreia se află o anchetă care a pus în evidenţă, între altele, următoarele procentaje: 18,9 la sută doresc să călătorească pentru a cunoaşte alte ţări; 14 la sută pentru a se recreea şi odihni; 56 la sută pentru a avea o ocupaţie (inclusiv remunerată); 41,4 la sută doresc să călătorească cu trenul iar 48,7 la sută cu avionul; 5 la sută să locuiască în cabane de munte, 15,3 la sută în camere închiriate, 28,9 la sută în bungalow, 44,4 la sută în hoteluri modeste, 5,9 la sută în hoteluri de lux.

Aşadar, cu „barca pe valuri", spre o vacanţă plină de satisfacţii şi surprize.

TURCIA

Convorbire cu două studente la Istanbul şi Ankara

Deşi vestita universitate a lui Bayazid, *Istanbul*, numără 10 000 de studenţi, oricît am dorit să facem cunoştinţă cu vreunul din ei nu i-am putut întîlni nici prin imensele culoare în stil baroc, nici pe aleile înconjurate de trandafiri ale oraşelului universitar. Zilele lui iulie, zilele vacanţei explică această absenţă...

Şi totuşi întîmplarea a făcut să întîlnesc studenţi în marea metropolă — pod de trecere între trei continente — care în toiul verii este inundată literalmente de sute de mii de vizitatori străini. Turiştii sosiţi din România cu nava „Transilvania" au fost luaţi în primire de binevoitoare gazde, ghizi ai Agenţiei „ABC-Turism". Elegantul autobuz avea la „babord" o faţă de o frumuseţe orientală nemaiîntîlnită. Într-o franceză impecabilă, ea oferă turiştilor un inedit curs de istorie, geografie, geologie, muzeistică, ştiinţe sociale.

Este lesne de înţeles curiozitatea ce ne-a îndemnat să facem cunoştinţă cu... ghidul. *Efrem Metin* este într-adevăr studentă după cum bănuiam, urmează cursurile Institutului de arte plastice, avîndu-l ca pedagog pe ilustrul Sabri Esad Siyavusgil, profesor de istorie a artelor, preşedintele Penclubului turcesc, care în mai multe rînduri ne-a vizitat ţara. Studenta ne vorbeşte cu încîntare despre activitatea ei de vară: desfăşoară o muncă plăcută, utilă şi cîştigă multumitor. Are astfel posibilitatea să-şi cumpere o seamă de cărţi de pictură şi artă plastică ce sînt destul de costisitoare. Am fi vrut să ne continuăm discuţia, dar ceilalţi turişti, geloşi, ne-au răpit-o pe Efrem Metin.

Vacanţa îi transpune pe studenţii turci şi în alte ipostaze. Aflat în Ankara am vizitat marea librărie Hachette din cartierul central Ciankaya. Ediţii luxoase de cărţi, ziare, reviste în principalele limbi europene. Un personal atent şi receptiv dă explicaţii minuţioase. La raionul de cărţi în limba franceză ne întîmpină *Murivet Yapar*, în această lună vînzătoare la librărie, dar în fond studentă în anul III — Filologie franceză a Universităţii din Ankara. După un tur de orizont în lumea cărţilor ne vorbeşte cu căldură despre viaţa ei de studentă. Aflăm că şi prietenul ei, student la aceeaşi facultate, lucrează la o colectură de cărţi. „Aşa, muncind, vacanţa ni se pare mai frumoasă şi mai... rentabilă".

Carol ROMAN

„Beatnici", „blousons-noirs", „beatles", „provo" **și acum „hippies" — tot atîtea denumiri date unor** curente de opinie, mode **sau** stiluri de viață **care, în rîndurile tineretului occidental, au polarizat în anii din urmă pasiunile unei generații dornice de o** altfel de viață ! **Tendințe eterogene, de esență anarhică, protestatară, tot atît de deosebite de conformismul oficial ca și de spiritul revoluționar consecvent, tendințe care au provocat indignarea sau încurajarea generațiilor vîrstnice, îngrijorarea oficialităților, interesul comercianților de produse ale modei... Oricum, obiect de analiză al sociologilor și pedagogilor (și de senzațional pentru presă) care includ aceste fenomene — caracteristice, deși izolate — în tabloul „crizei" tineretului din lumea occidentală. „Hippies" adaugă peisajului tineretului american de azi o notă nouă, cu numeroase elemente contestabile, venind prin apolitismul său declarat în contrast cu mișcarea tot mai pronunțată de protest a tinerilor din universitățile americane împotriva războiului din Vietnam, a discriminărilor rasiale etc. Avînd doar un interes documentar, articolul de mai jos din revista americană „TIME" aduce elemente noi de cunoaștere a celei mai recente mișcări „la modă" în rîndul tineretului nord-american, care se înscriu în dezbaterea pe tema :**

MAI ESTE TINERETUL SECOLULUI XX O „TERRA INCOGNITA" ?

HIPPIES

Un sociolog, observîndu-i, i-a definit ca **„expatriați trăind în mijlocul societății lor"**. Cu 18 luni în urmă istoria „hippies"-ilor nici nu începuse ; de atunci, însă, această mișcare bizară a tineretului aparținînd claselor de mijloc s-a dezvoltat vertiginos, impunîndu-se în viața socială americană. Tinerii „hippies" predică altruismul, cinstea, bucuria și nonviolența, declarîndu-se pentru traiul în mijlocul naturii, pentru o îmbrăcăminte exotică și o muzică zgomotoasă. Profesiunea lor de credință s-ar putea defini astfel : **„să distrugem societatea apuseană prin puterea florilor și prin forța exemplului nostru"**.

„Hipppies" au popularizat de la existența lor un nou cuvînt : **psychedelic**, cuvînt pe care Dicționarul limbii engleze îl definește astfel : **„...stare de spirit de mare calm, intensă plăcere a simțurilor, impuls al spiritului creator..."**. Am putea spune că „hippies" au creat o filozofie psychedelică. ca protest contra societății înstrăinate în mijlocul căreia trăiesc, [illegible] să obțină totala libertate a individului. Aria de întindere a „hippies"-ilor este mare : de la Boston la Seattle și de la Detroit la New Orleans, cu adepți la Paris, la Londra și New Delhi, numărul lor aproximat la 300.000, fiind după toate probabilitățile mult mai mare, întrucît mișcarea dobîndește mereu noi simpatizanți.

Pentru a ajunge la starea de beatitudine și eliberare individuală, mulți „hippies" recurg la droguri. Numai în San Francisco tratamentul medical necesar bolnavilor de inimă de pe urma consumului de L.S.D. costă statul 35.000 de dolari pe lună. Injecțiile cu droguri pe care „hippies" și le fac sînt o permanentă sursă de epidemii ca hepatita ; neglijarea celor mai elementare norme de igienă duce uneori la tifos, iar bolile de proastă nutriție fac ravagii. „Hippies" trăiesc în mijlocul unei societăți care-i dezaprobă, dar nu-i condamnă, ba chiar le creează — din interese comerciale — condițiile vieții exotice pe care și-o doresc. Magazine speciale pentru îmbrăcăminte specială „hippies" (culori și desene cît mai neobișnuite), discotecă cu plăci de muzică „hippies", magazine cu magnetofoane și radio cu tranzistori profită de pe urma cumpărătorilor care, devenind adepții mișcării, trebuie să posede un minimum de **obiecte de „cult"**.

Înarmată cu tobe și chitare, nu de mult o demonstrație „hippies" a ajuns pînă la Casa Albă cerînd legalizarea drogului „marijuana" ; alții au ocupat Square Parck din Washington cîntînd muzica lor preferată, spre disperarea cetățenilor pașnici ; la Dallas 100 de „hippies" au protestat contra faptului că nu au fost lăsați să transforme o piață în „hippiedrom".

Majoritatea adepților „hippies" sînt tineri între 17—25 de ani care, așa după cum îi caracteriza Robert Kennedy (denumit de ei „cel mai bun dintre cei răi"), **„doresc să fie luați în considerare ca individualități, într-o societate în care individul joacă un rol din ce în ce mai mic"**. După alții, „hippies" vor să alcătuiască o altă societate, o societate în care să renască vechile virtuți, care să reînvie sărbătoarea și bucuria petrecerii. **Anti-intelectuali, disprețuind logica, urînd sistemul de educație american, „hippies" caută în primul rînd o altă lume, o lume mai... satisfăcătoare. Îndepărtîndu-se de mișcările sociale, simțind pericolul unui război termo-nuclear, ei recurg la halucinogene ca la cuțitul care taie orice legătură cu societatea pe care o dezaprobă.** Egocentrismul claselor de mijloc este o haină prea strîmtă pentru setea de libertate a „hippies"-ilor. Și atunci drogurile îi ajută să creadă că au dobîndit-o. **Într-un recent studiu efectuat la trei universități din sudul Californiei s-a stabilit că unii studenți consumă droguri pentru a scăpa de nefericirea vieții de familie, alții pentru a scăpa de singurătate, mulți dintre cei între 16—19 ani din motive erotice, iar alții din misticism.**

Ca rezultat există „hippies" de toate felurile, „hippies" de la oraș și de la sat, de la mare și de la munte, „hippies" indieni și neopolinezieni, „hippies" muzicali și poeți, acționînd singuri ori în „triburi". Elementul etic al mișcării „hippies" este : **dragostea fără discriminare, dragostea ca mijloc de comunicare.**

Un suflu utopic plutește asupra filozofiei „hippies" ; influențe din „Republica" lui Platon și „Utopia" lui Thomas Morus, ale filozofiei Budiste sau nonviolenței lui Gandhi sînt prelucrate și adoptate de această mișcare. Profesorul Marshall McLuhan de la Universitatea din Toronto îi definește pe „hippies" ca pe niște adepți ai **„țării îndeplinirii fără efort a oricărei dorinți"** (le pays de Cockaigne).

„Hippies" amintesc și de Diogene și de Cinici, care de asemenea practicau lipsa de igienă și nu erau influențați de nici-o logică convențională.

Dar cea mai directă filiație a „hippies"-ilor este „generația beat" (1950), numai că noua mișcare proclamă mai intens o viață boemă, o decorație plastică mai violentă și o muzică aproape viscerală. Există și diferențe de nuanță politică. Manifestul „beat" din 1957 „Negrul alb" de Norman Mailer propunea modelul luptătorului alb care înțelege și apără furia negrului nedreptățit ; indianul, modelul „hippies", este un om primitiv, al cărui **ego** este absorbit de conștiința tribală Arta „hippies" se compune din muzică improvizată și literatură „automatică", din dansuri somnambulice și poezii iraționale.

O altă linie de dezvoltare a mișcării „hippies" o constituie „colonia rurală" ; astfel de alcătuiri în grupuri de tineri care pentru a scăpa de oraș se organizează în afara lui, departe de legile lui, au apărut nu numai în S.U.A., ci și în Canada și Mexic. Lîngă Trinidad, 21 de „hippies" trăiesc în niște automobile vechi ; la nord de San Francisco, 30 de tineri din diferite țări au alcătuit o colectivitate pe care au botezat-o „Steaua de dimineață". Pămîntul pe care trăiesc noii proprietari ai gospodăriei a aparținut unui fost compozitor de cîntece populare, care simpatizează mișcarea „hippies". Nu toți cei de la „Steaua de dimineață" sînt consumatori de droguri. Cultivînd pămîntul, trăind într-o perfectă prietenie și egalitate, experiența celor de la „Steaua de dimineață" poate fi considerată ca o reușită și o posibilă linie de aplicare a filozofiei „hippies".

Au apărut și alte grupări „hippies" cu diferite ocupații lucrative : unii creează „bijuterii-fantezi". alții compun poezii cu dedicații ; s-au deschis și magazine care vînd produse „hippies". Spre deosebire de alte mișcări ale tineretului, mișcarea „hippies" nu propune reforme sociale, considerîndu-le chiar inutile : „VEZI-ȚI DE TREABA TA", acesta este sloganul lor și mai adaugă „NU TE PRIVEȘTE CE GÎNDEȘTE ORI CE FACE CELĂLALT". De fapt mișcarea „hippies" se rezumă la un protest etic și astfel poate fi explicată indulgența și chiar respectul cu care este ea privită, cucerind adepți și dincolo de hotarele S.U.A.

(Din „TIME" — 7 iulie 1967)

ROMEO ȘI JULIETA... HIPPIES

Ea era candidă și albă în mantaua de hermină ; el era palid și sumbru în costumul de epocă. Amîndoi, considerați de unii drept cei mai mari dansatori ai lumii — Margot Fonteyn și Rudolf Noureev — s-au găsit reuniți ca pe scenă, miercuri 12 iulie a.c., la ora 2 noaptea, în camera de gardă a poliției din San Francisco. Doar cu cîteva minute mai înainte ei fuseseră arestați după ce, cu grație de balerini, părăsiseră prin fereastră o stranie întîlnire „psychedelic", în cadrul căreia cîțiva „hippies" cu părul lung, împodobiți de bijuterii false, ascultau ritmuri incantatorii, întinși pe saltele și avînd în preajma lor resturi de țigări cu marijuana. Mărturiile participării dansatorilor la *„baletul drogurilor"* dovedindu-se „insuficiente", cuplul a fost eliberat în schimbul unei cauțiuni importante. O misiune urgentă îi aștepta : în aceeași seară trebuiau să întruchipeze rolurile lui Romeo și Julieta, pe scenă.

O promisiune editorială a anului 1968

FOTBAL

ÎN ALB ȘI NEGRU

de G. Mitroi

Povestesc bătrînii... Acasă, în jurul cafelei, sau pe stadion, în pauza care din păcate nu mai e ca altădată „repriza" de demonstrație a virtuozității rezervelor, la club, chibițînd o partidă de șah, ori în Cișmigiu, la Careu — bătrînilor li se umezesc ochii ori de cîte ori aud vorbindu-se de marile glorii fotbalistice ale acestor tărîmuri. E de ajuns să șoptești un nume ca Guga sau Bindea, Bodola, Baratki sau Mircea David, că se și găsește un bătrîn care începe să depene firul minunatelor povești țesute în jurul acestor eroi parcă de legendă. De văzut, noi, tinerii de azi, nu i-am văzut jucînd decît pe cîțiva... în atît de gustatele dar (vai !) și atît de rarele întîlniri ale veteranilor. Știm numele lor celebre de pe vremea copilăriei, cînd ne jucam de-a Fachirul și Ionică Bogdan pe maidanele care au dispărut și pe care le tînjesc mînjii astăzi cînd sînt goniți de pe stadion. Generația noastră, anii noștri, își au însă gloriile lor. Mulți i-am văzut jonglînd cu balonul rotund pe Ozon, Petchovschi și Marian, pe doctorul Luca, Andrei Rădulescu sau, mai de curînd, pe Constantin, Ivansuc ori Dumitriu II.

Cunoaștem, totuși, atît de puține lucruri despre viața acestor stele ale gazonului, despre viața însăși a fotbalului nostru ajuns la venerabila vîrstă de 60 de ani. O istorie romanțată a sportului rege — de la începuturile lui românești și pînă astăzi — ar fi, credem, citită și răscitită de către sutele de mii de ochi ce caută duminică de duminică spre dreptunghiul verde al stadionului. Bătrînul Octav Luchide, omul care literalmente este o istorie ambulantă a fotbalului românesc, lucrează la o carte de acest gen, dar va mai trece timp pînă să încredințeze tiparului confidențele sale. Cu ajutorul său și al altor distinși pioni ai jocului în 11, cu ajutorul oricînd la îndemînă al presei vremii, ne învrednicim noi să facem cunoscut un capitol, scris cu entuziasm și totală dăruire. de-a lungul anilor, de către formațiile studențești de fotbal. „U", „SPORTUL STUDENȚESC" și „POLI" sînt, bineînțeles, capete de afiș în această monografie romanțată, numită deocamdată „Fotbal — în alb și negru", pe care Editura U.C.F.S. o va tipări în cursul anului viitor.

Fragmentul de mai jos descrie cîteva din numeroasele momente dificile prin care au trecut în anii '20—'30 „Sportul studențesc" și „Unirea Tricolor". Înființat în februarie 1916, din inițiativa marelui profesor matematician Traian Lalescu, teamul universitar bucureștean traversează o perioadă de grele încercări care, în 1925—1926, îl aduc la un pas de retrogradare. Aceleași dificile situații trăiesc uniriștii și tricoloriștii — care, disperați, găsesc împreună o soluție.

Pentru echipele care nu se bucurau de ocrotirea unor patroni cu buzunarele doldora de lei, lire sau dolari, anii '25—'26 s-au numărat printre cei mai vitregi. Exceptînd pe Juventus, pe Venus și, într-o oarecare măsură, pe Prahova. celorlalte formații le lipseau ori terenul ori echipamentul, ori antrenorul sau chiar... jucătorii. Unele trăiau numai din entuziasmul cîtorva sufletiști și din mila mulțimii, abia trăgîndu-și sufletul de la un campionat la altul. Cînd nu se mai putea trăi se căutau soluții și una dintre cele mai salvatoare era fuziunea.

În vara lui '26, primele cluburi care se contopesc — de bună voie, dar silite de greutăți — sînt Tricolorul și Unirea. De-aș fi trăit pe acele vremi, m-aș fi și văzut luînd un interviu pe această temă legendarului chibiț al Oborului, Titi Barosanu, omul care s-a apucat de avocatură la bătrînețe numai pentru că echipa n-avea un jurisconsult sportiv cum îi plăcea lui. L-aș fi căutat pe jovialul unirist la Dragomirescu, singurul loc unde găsea el adevărata țuică de Văleni, și l-aș fi întrebat :

— Cum e cu fuziunea, nea Titi ?

— Apăi, mîncate-ar neica, ce să-ți spui. dacă ne-am unitără o făcurăm pen'că interesul poartă fesul. Noi, oborenii, o pornirăm în campionat iavaș, iavaș, și, cînd în coadă, cînd în cap, ne-am trezit la sfîrșit în mijlocul clasamentului ; pă cînd prietenii noștri studenții și triculoriștii să ținea scai după noi. Noi scăparăm de promoție însă ăl asupra căruia căzu norocul ăsta fu Triculorul. Noi, ăștia dă la Unirea, care am crescutără cu ei din mica copilărie, ne-am gînditără să le întindem o mînă de ajutor și ce le-am zis : „Fraților ! Unde-i unul nu-i putere, la nevoi și la durere ; unde-s doi dușmanul crește și..." Ei, dar să revenim. A fost greu pînă am pornit-o că pă urmă nu mai mergea dăloc.

— Care este aportul fiecărui club în această fuziune ?

— Păi uite neică, Triculorul aduce un trecut glorios și Unirea un viitor care promite.

— Întreb de aportul material...

— Păi aveam destul : inginerul Economu o moșie, Hamzulescu o drogherie, frații Lucescu cherestigerie...

— Da bani, echipament aveți ?

— Asta-i povestea ? Triculorul n-are bani. Unirea are datorii ; Triculorul n-are membri mulți, Unirea are, dar nu-și plătesc cotizația ; Triculorul are terenul și pe Cîrjan, Unirea are mingea și pe Titi Barosanu ; ei au ghete, noi ciorapi, ei chiloți și noi tricouri. încît vezi că fuziunea nu era necesară, era trebuincioasă.

...Aș fi făcut mare haz de necaz cu microbistul din Obor. Fuziunea însă a prins bine. Noua echipă, Unirea Tricolor, avea să termine încă în sezonul respectiv pe primul loc în categoria I-a Onoare a campionatului regiunii București și să înscrie de-a lungul anilor pagini de glorie în istoria fotbalului românesc.

O situație financiară mai grea chiar decît a uniriștilor și tricoloriștilor trăiau alb-negrii de la Sportul studențesc.

Alb-negru, pe atunci însemnele mondiale studențești, erau culorile cluburilor universitare. La Cluj ca și la București, lumea se obișnuise să-i vadă pe studenți echipați în tricourile alb-negre. Ajuns aici, îmi îngădui o paranteză. Jucătorii unei echipe se distingeau pe vremuri de partenerii lor prin culorile stabile ale tricourilor ; juventiștii erau roș-albaștrii ; oborenii — albii ; tricoloriștii — albaștrii : cei de la Prahova — galbenii ; venusiștii — negrii ; studenții—alb-negrii și așa mai departe. Astăzi, cînd echipele noastre își schimbă culoarea tricourilor nu numai de la un campionat la altul, dar și de la o etapă la alta, de nu le mai recunoști, spectatorul de fotbal se întreabă pe bună dreptate de ce nu se preiau și astfel de tradiții frumoase.

Echipa alb-negrilor era, așadar, pe cît de simpatizată de marele public, pe atît de săracă și neglijată. Dacă se mai putea ține în campionat se datora exclusiv dăruirii totale, entuziasmului și sacrificiilor făcute de jucători și de cîțiva conducători : Paul Nedelcovici, președintele clubului, Octav Luchide, secretarul general, Titel Ursache, managerul, Mehedinți, jucătorul antrenor. Teren avea Sportul studențesc — la Romcomit, pe locul unde sînt astăzi terenurile de volei și baschet ale Facultății de drept. Nu prea avea însă jucători, pentru că nu-i putea plăti. Fotbaliștii care deveneau studenți se uitau mai întîi peste gard, la echipele cu zestre și, bineînțeles că cei mai talentați erau chemați acolo. Mai multă căutare avea clubul universitar în rîndul școlarilor și provincialilor — care jucau aici un an-doi, pînă se lansau. Lotul cuprindea astfel ori copilandri fără vlagă ori oameni pentru care fotbalul era a doua sau a treia pasiune sportivă : portari — Ekert (foarte talentat, dar care era atras în primul rînd de rugbi) și Dalila Antonescu ; fundași — Athanasiu, Petru Vasile, Roșculeț (fratele viitorului rapidist și profesor la I.C.F.) ; mijlocași — Mehedinți, Scopilide, Barabaș și Boby Zamfirescu ; înaintași — Nanul, Căpățînă, Vergiu Munteanu, Pantelimonescu, Hamzescu, C. Moldoveanu și V. Șerbănescu.

Vergiu Munteanu și Petru Vasile (jucători internaționali) erau școlari, primul din Brăila iar celălalt din Constanța ; amîndoi veneau în Capitală sîmbătă seara, duminică jucau și după meci luau trenul înapoi. Mîncau pe rînd, la cîte un jucător, și dormeau clandestin la hotelul Frunzetti, aduși de un coechipier — fiu al patronului — evident fără știrea tatălui.

Echipa se chema că e a Universității, dar aceasta din urmă nu-i acorda nici un fel de sprijin material. E drept, profesorul Lalescu și rectorul Stoicescu îi mai ajutau pe băieți, dar din simpatie și din fonduri pur personale. Sînt numeroase meciurile în care alb-negrii pierd pentru că nu reușesc să adune unsprezece jucători. Colac peste pupăză, altădată sînt urmăriți și de ghinion. La o partidă cu Juventus, adversarii intră pe teren cu patru jucători din străinătate. Regulamentul nu permitea decît trei, așa că jocul era o formalitate, urmînd să fie cîștigat oricum la „masa verde". Iată însă că prin minutul 40 un fundaș juventist intră tare și se [illegible]identează împreună cu extrema [illegible]pe partea lui. Meciul se întrerupe pentru a se putea acorda primele îngrijiri, timp de care profită cîțiva jucători de la Sportul ce dau fuga să bea apă de la o cișmea. Arbitrul sesizează și fluieră sfîrșitul, dînd meci pierdut pentru echipa studențească, întrucît aceasta avea în acel moment pe teren fotbaliști mai puțini decît cerea regulamentul pentru a se putea desfășura jocul.

În luna mai 1926, Sportul studențesc are un deplorabil declin, pierzînd cinci locuri în clasament ; în iunie termină campionatul regiunii pe locul șase, scăpînd de retrogradare în promoție la potou, grație unui draw reușit în fața rezervelor Juventusului — care avea locul prim asigurat. În toamnă și universitarii fuzionează. Cu Fulgerul, echipa militarilor din București. Urmează o perioadă de succese, apoi desprinderea de militari și iar insuccese.

Abia tîrziu, în anii '30, va reuși Sportul studențesc să aibă un cuvînt greu în fotbalul românesc ; atunci va ocupa locul trei în divizia națională și va ajunge în finala Cupei țării unde, (vai !) după ce va trece pe rînd de U.D.R. Petroșani, C.A.M. Ti[illegible]ara, Venus și Rapid, va pierde [illegible]nu-Severin pentru că, desconsiderîndu-și adversarul, universitarii vor pregăti finala... pe plaja de la Eforie. Dar despre toate acestea vom sta de vorbă în capitolul următor. Acum să ne exprimăm doar regretul că actualele teamuri Dinamo și Politehnica din București nu se hotărăsc o dată să preia frumoasele și nostalgicele nume ale vrednicelor lor înaintașe — Unirea Tricolor și Sportul studențesc.

SPORT

Prezentarea artistică : DUMITRU MOLDOVEANU și Radu VINCENZ. Titluri și vignete : Constantin ZISU. Fotografia : Emil COJOCARU. Corectura : Filofteia ANDREESCU și Minodora LUPU. Paginația : Richard LUCIAN și Gheorghe ȚONE

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", București. Redacția : Str. Brezoianu, 13. Telefon : 14 02 15.